

LA CONTRIBUCIÓN DE LAS EMPRESAS ESPAÑOLAS A LOS OBJETIVOS DE DESENVOLUPAMIENTO SOSTENIBLE

TERCER INFORME

Autors

Àngel Castiñeira
(Direcció acadèmica)

Ferran Curtó
(Direcció de continguts)

Anna Maria González

Enrique Ortega

Alba Rovira

Isa Nadal

Marc Castellón

**Amb la
col·laboració de**

Eva Jané-Llopis

EL POTENCIAL TRANSFORMADOR DELS ODS

04	PRÒLEG	53	PART III
06	RESUM EXECUTIU		EL REPORT DE LES EMPRESES
10	INTRODUCCIÓ		COTITZADES ESPANYOLES EN RELACIÓ
12	AGRAÏMENTS		AMB ELS ODS
		53	Introducció
		54	Enfocament metodològic
13	PART I	56	Nou enfocament de report no financer:
	CAP A UN NOU PARADIGMA		Llei 11/2018
	EMPRESARIAL?	56	La transposició de la Directiva
14	La situació d'emergència		2014/95/UE europea sobre divulgació
19	La revisió del model capitalista actual		d'informació no financera als diferents
21	Reaccions dels governs		Estats membres de la UE
	i del món empresarial	58	La transposició de la Directiva
25	Reptes de futur		2014/95/UE a l'ordenament
			jurídic espanyol
		62	Anàlisi de les memòries de 2018:
27	PART II		La implementació dels ODS a les
	ANÀLISI DEL GRUP		empreses espanyoles
	D'EMPRESSES PILOT	62	Empreses objecte d'estudi
28	Balanç de les entrevistes amb el GEP	62	Fonts i qualitat de la informació
32	Els ODS com a marc integrador i	64	Estan presents els ODS a les memòries
	catalitzador del canvi		de les empreses?
39	La governança de la sostenibilitat	72	Governança
42	La divulgació d'informació no financera:	80	Societat
	tendències i reptes	88	Economia
48	Àmbits específics	94	Medi ambient
		102	Decàleg per a la transformació
		104	L'Observatori dels ODS
		106	Referències bibliogràfiques

30	Taula 1:	La divulgació d'informació no financera: tendències i reptes	85	Taula 7:	Empreses segons la seva proporció de directives (% sobre el total d'empreses que reporten). Anys 2016, 2017 i 2018
57	Taula 2:	Resum de la transposició de la Directiva a la legislació dels Estats membres de la UE	90	Taula 8:	Valor econòmic generat i distribuït de les empreses que reporten dades (en milions d'euros). Any 2018
59	Taula 3:	Continguts a reportar com a resultat de la transposició de la Directiva 2014/95/UE a l'ordenament jurídic espanyol			
79	Taula 4:	Empreses que declaren aliances per tipus d'organitzacions (% sobre el total d'empreses que declaren aliances en cada sector). Any 2018	54	Diagrama 1:	Evolució del model d'anàlisi dels ODS
82	Taula 5:	Característiques de les plantilles de les empreses (% sobre el total d'empreses). Any 2018	55	Diagrama 2:	Vinculació del model d'anàlisi de l'Observatori dels ODS amb la Llei 11/2018 d'informació no financera i diversitat
85	Taula 6:	Empreses segons la seva proporció de conselleres (% sobre el total d'empreses que reporten). Anys 2016, 2017 i 2018			

14	Gràfic 1:	Acres cremats en els últims grans incendis forestals	83	Gràfic 19:	Nivell de cobertura dels convenis col·lectius de les empreses (% sobre el total d'empreses que reporten). Any 2018
15	Gràfic2:	Desastres naturals per causa d'origen	84	Gràfic 20:	Empreses que reporten programes de prevenció de riscos laborals (% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018
16	Gràfic 3:	Perspectiva de risc a llarg termini	84	Gràfic 21:	Empreses que reporten l'índex de freqüència i de gravetat dels accidents laborals (% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018
17	Gràfic 4 - Part I:	Tendències socioeconòmiques			
18	Gràfic 4 - Part II:	Tendències del sistema terrestre			
24	Gràfic 5:	Oportunitats de negoci per a Pimes en l'Agenda 2030			
62	Gràfic 6:	Distribució sectorial de les empreses de la mostra. Any 2018			
65	Gràfic 7:	Presència dels ODS a les memòries (% d'empreses que els esmenten). Anys 2016, 2017 i 2018			
66	Gràfic 8:	Empreses que publiquen informació no financera (% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018			
67	Gràfic 9:	Empreses que presenten informació no financera per sectors (% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018			
68	Gràfic 10:	Empreses que esmenten els ODS en les seves memòries (% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018			
69	Gràfic 11:	Presència dels ODS a les memòries per sectors (% sobre el total d'empreses de cada sector). Anys 2016, 2017 i 2018			
71	Gràfic 12:	Empreses que esmenten els ODS per sectors (% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018			
74	Gràfic 13:	Empreses que participen en els índex de sostenibilitat (% sobre el total d'empreses). Any 2018			
75	Gràfic 14:	Empreses que reporten l'adscripció a marcs i estàndards internacionals de referència (% sobre el total d'empreses). Any 2018			
76	Gràfic 15:	Empreses que reporten polítiques de control dels proveïdors i polítiques de compres (% sobre el total d'empreses). Any 2018			
77	Gràfic 16:	Empreses que reporten polítiques de gestió de riscos vinculats a la vulneració dels drets humans (% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018			
78	Gràfic 17:	Empreses que reporten procediments i normes de prevenció de la corrupció i el suborn (% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018			
79	Gràfic 18:	Empreses que reporten projectes socials i iniciatives de diàleg amb les comunitats (% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018			

PRÒLEG

La necessitat d'incorporar lideratges transformadors

Director de l'Observatori dels ODS

Si es mantenen les tendències actuals, els sistemes biofísics i socials del món no podran satisfer les aspiracions al benestar universal, implícites en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Aquesta conclusió figura al *Global Sustainable Development Report 2019*, elaborat per un equip de científics independents per encàrrec del secretari general de les Nacions Unides. Cinc anys després de l'aprovació de l'Agenda 2030, alerten que les transformacions necessàries per a fer realitat els ODS avancen a un ritme insuficient, la qual cosa posa de manifest el dèficit de lideratge existent en dos àmbits rellevants: el polític i l'empresarial.

La publicació d'aquest tercer Informe, titulat El potencial transformador dels ODS, es produeix en un context especialment crític des del punt de vista sanitari, econòmic i social. La pandèmia de la Covid-19, ha tingut un fort impacte sobre les nostres societats i tindrà una repercussió marcadament negativa sobre la Dècada l'Acció, és a dir, el període 2020-2030, en què el lideratge serà clau per a oferir respostes encara més ambiciosos en termes de creixement, desigualtats i per a no deixar ningú enrere. L'Informe presenta els principals resultats obtinguts de l'anàlisi de les memòries de les empreses cotitzades espanyoles i, en un apartat diferenciatiu, desenvolupa les conclusions més destacades de les entrevistes realitzades a un grup d'empreses pilot, al qual ens referirem amb la sigla GEP.

EL PROPÒSIT DE L'EMPRESA I EL COMPROMÍS AMB ELS ODS

La primera part d'aquest Informe destaca el context deliberatiu i les iniciatives més importants que durant l'any passat van accentuar la rellevància del propòsit de l'empresa com a fonament del compromís per a assolir els ODS. A la majoria d'aquests fòrums, es constata que la vella consigna de “maximitzar el valor per a l'accionista”, una proposta que encara predomina en determinats àmbits acadèmics i professionals, ha quedat totalment superada i és difícilment compatible amb el missatge i la raó de ser dels ODS.

Per a adoptar l'Agenda 2030, es requereix el compromís de l'empresa amb la societat, tal i com reflecteix el Manifest de Davos, aprovat a la reunió del Fòrum Econòmic Mundial del passat febrer de 2020. Suposa un avanç substancial en la línia dels ODS, en exposar que una empresa serveix a tots els seus grups d'interès (empleats, clients, proveïdors, comunitats locals i societat en general), i no només als seus accionistes. En aquesta mateixa línia de defensar l'*stakeholder capitalism*, o “capitalisme de totes les parts interessades”, es va pronunciar també l'associació empresarial nord-americana Business Roundtable el passat agost de 2019 a través del document *Statement on the Purpose of a Corporation*.

Tal i com es pot comprovar a la segona part de l'Informe, a partir de les entrevistes en profunditat realitzades al grup d'empreses pilot que han col·laborat amb l'Observatori dels ODS, s'ha pogut observar el nou abast del propòsit de les empreses i com aquest s'incorpora en les seves respectives estratègies. Com és natural, es troben llums i ombres, més o menys convicció, però en tot cas destaca una visió de l'empresa clarament disposada a tenir en compte els seus diversos grups d'interès.

LA LLEI 11/2018 D'INFORMACIÓ NO FINANCERA I DIVERSITAT

L'adopció l'any 2019, per part del Govern espanyol, d'una norma europea per a la regulació de la informació no financera i de diversitat aplicable a les grans empreses i a les organitzacions considerades d'interès públic va introduir un canvi notable en les qüestions sobre les quals existeix l'obligació de reportar. La Llei 11/2018, tot i adoptar-se el desembre de 2018, afecta la informació d'aquest exercici i, per tant, als informes publicats el 2019.

Cal destacar dos aspectes que considerem significatius: en primer lloc, la Llei transposa la Directiva 2014/95/UE. Es tracta doncs d'una regulació similar a la de tots els països de la UE, la qual cosa facilitarà la comparació entre empreses dels diferents Estats membres. En segon lloc, la llei espanyola amplia el nombre d'empreses que han de reportar, inclou els ODS entre els marcs de referència en què les empreses han de basar la informació que publiquen i obliga a incorporar una verificació externa de la informació publicada.

QUÈ INDICA LA INFORMACIÓ PÚBLICA ANALITZADA

Com s'explica a la tercera part de l'Informe, en termes generals les dades publicades per les empreses cotitzades espanyoles milloren els registres dels anys anteriors, sobretot pel que fa referència a la inclusió dels ODS a l'agenda d'aquestes empreses. No obstant, considerem que la conclusió més rellevant es pot resumir en els següents termes:

Tot i que els ODS van guanyant protagonisme en el món empresarial –ja sigui pel context regulador, per la creixent pressió dels inversors o per la visió de futur de les empreses–, val la pena destacar alguns resultats de l'última edició, que posen de manifest el camí que queda per recórrer en l'horitzó 2030. En concret:

Del total de 137 empreses analitzades, 65 mencionen els ODS a les seves memòries i, d'aquestes, 46 (71%) els vinculen a l'estratègia de negoci de l'empresa.

Només el 14% de les empreses (19) esmenten els ODS a la carta del president.

En els darrers anys, la presència dels ODS s'ha generalitzat en tots els sectors.

En definitiva, encara estem lluny de generar un moviment realment transformador, d'abast suficient, que passi a ser el corrent principal de la conducta empresarial. En relació a la implicació de les empreses amb l'Agenda 2030, cal que passem d'un creixement lineal com l'actual, a un creixement exponencial. Per a aconseguir-ho, es necessiten lideratges transformadors en el món empresarial i polítiques públiques més compromeses amb els ODS.

En aquest darrer àmbit, convé destacar l'esperança que suposa el Pacte Verd Europeu (*European Green Deal*), una proposta formulada per la nova Comissió Europea el desembre de 2019. Som davant d'un projecte polític realment ambiciós, que hauria d'infiltrar-se a les polítiques dels Estats membres que formen la UE. Des d'aquesta perspectiva, és esperançador que el Govern d'Espanya sorgit de les últimes eleccions s'hagi declarat un ferm partidari del *Green Deal* impulsat per la Comissió Europea.

Els ODS són un programa ambiciós, pel seu abast i pel termini d'execució que estableixen: de 2015 a 2030. Encara una dècada per a complir amb el compromís de convertir-nos en “la primera generació que pot eliminar la pobresa”, però potser també siguem “l'última que pot salvar el planeta”, com assenyala el paràgraf 50 de la Declaració de les Nacions Unides que va establir l'Agenda 2030. Podem fer realitat els ODS, un projecte ambiciós i realista, perquè comptem amb els mitjans necessaris i disposem de les tecnologies adequades i dels recursos financers per a fer-ho. I, el més important, comptem amb els recursos humans per a dur-ho a terme. El factor catalitzador serà la voluntat d'actuar. Per això, la mobilització de la societat per a exigir el compliment de l'Agenda 2030, juntament amb el lideratge polític i empresarial, seran decisius per a assolir l'èxit en aquest afany.

Cap a un nou paradigma empresarial?

P.I

- Fa més de quaranta anys que la comunitat científica alerta sobre la degradació contínua que està patint el planeta a conseqüència de la “gran acceleració”, això és, la relació entre l’augment sense precedents del consum massiu, el creixement demogràfic, el desenvolupament econòmic –lligat a l’extracció dels recursos naturals– i la urbanització. No obstant això, no existeix un compromís polític suficient per a dur a terme els canvis estructurals necessaris per a aconseguir reduir a temps les emissions i assolir els horitzons necessaris de neutralitat climàtica.
- La interacció de l’emergència climàtica amb diverses formes de desigualtat i pràctiques d’abús de poder i corrupció durant dècades ha propiciat l’aparició de moviments de contestació a escala global que manifesten públicament el seu malestar i posen en qüestió l’actual model capitalista. La resposta institucional des de diferents àmbits de govern, la consciència i les noves formes d’actuació de les empreses seran crucials per a generar dinàmiques positives de canvi.
- Des del sector privat, augmenten les veus autoritzades que qüestionen l’actual *business as usual* i el model de capitalisme centrat exclusivament en aportar valor als accionistes. Destacades associacions empresarials, com el Fòrum Econòmic Mundial i la Business Roundtable, es plantegen la necessitat d’adoptar un model econòmic que tingui en consideració el conjunt de les parts interessades (*stakeholder capitalism*), que tingui un propòsit més enllà del pur benefici econòmic i orienti la seva estratègia cap al llarg termini.

Fa més de quaranta anys que la comunitat científica alerta sobre la degradació contínua que està patint el planeta a conseqüència de la “gran acceleració”

*Des del sector privat,
augmenten les veus
autoritzades que
qüestionen l'actual
business as usual*

Anàlisi del grup d'empreses pilot

P.II

- **Es constata l'orientació cap a un canvi de paradigma entre les empreses entrevistades.** La majoria de les empreses han respost de manera afirmativa a la visió del nou paper que hauria d'adoptar l'empresa en la societat i al vincle que s'estableix entre la sostenibilitat i una major equitat en el repartiment dels guanys. La implicació del sector empresarial no només és decisiva per a aconseguir els objectius de l'Agenda 2030, sinó també per a impulsar el canvi de consciència que repercuteixi en tota la cadena de valor.
- **El canvi de dinàmiques a favor de la sostenibilitat respon a factors endògens i exògens de l'empresa.** Les empreses assenyalen la convergència de diversos factors davant de l'incipient canvi de dinàmiques, el més cridaner dels quals és la pressió de les carteres d'inversors, especialment per a l'interès que han suscitat en el darrer any les qüestions mediambientals, socials i de governança (en anglès, ESG).
- **Els ODS es consoliden com a marc integrador i catalitzador per a la transformació empresarial, social i mediambiental.** L'estructura dels ODS permet identificar noves oportunitats de negoci i comunicar-les de manera comprensible als consells d'administració. A més, els ODS serveixen d'instrument per a alinear les estratègies dels diferents *stakeholders* entorn a unes metes compartides i establir visions a llarg termini que milloraran la projecció de l'empresa, el seu potencial per a crear aliances, la seva capacitat per a atraure talent i la seva contribució al bé comú.

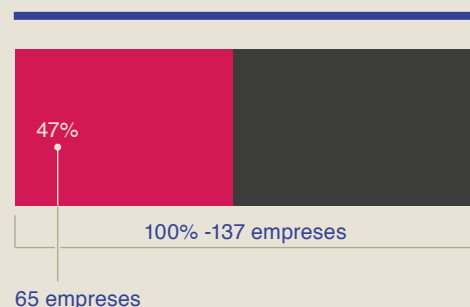
Els ODS es consoliden com a marc integrador i catalitzador per a la transformació empresarial, social i mediambiental

PART III

P.III

- ▶ **La implicació del sector privat és essencial per a aconseguir avançar de forma efectiva en els Objectius de Desenvolupament Sostenible i assolir-los en l'horitzó 2030.** L'acceleració de l'Agenda reclama una major implicació del sector i la incorporació plena de les obligacions de report d'informació no financera i de diversitat, malgrat l'actual jurisdicció no imposi sancions als incomplidors.
- ▶ **Malgrat els resultats són millors, el report d'informació no financera avança amb lentitud i a passos comptats. L'entrada en vigor de la Llei 11/2018 no ha comportat canvis notables en la rendició de comptes ni en la qualitat de la informació que les empreses comuniquen en els seus informes anuals.** A més, les empreses analitzades no han aconseguit integrar gran part dels continguts que requereixen una major precisió metodològica. Cal esperar que es produeixin algunes millores substancials en les memòries del proper any, especialment respecte a aquelles qüestions sobre les quals les empreses s'han vist obligades a aportar informació en un breu període de temps.
- ▶ **Cal una major homogeneïtat i comparabilitat en la informació que presenten les empreses.** L'ús de diferents modalitats de report no financer comporta que existeixi una gran heterogeneïtat en la presentació dels continguts. Malgrat els estàndards internacionals més utilitzats per les empreses siguin el GRI o l'IIRC, s'observen múltiples maneres de reportar indicadors quantitatius, diferents nivells de desglossament de la informació i disparitat en les formes de càlcul. Aquest fet dificulta la comparabilitat de les dades i limita l'avaluació de l'acompliment de l'empresa en matèria de sostenibilitat.
- ▶ **Menys de la meitat de les 137 empreses analitzades inclouen els ODS a les seves memòries anuals de 2018.** Malgrat aquesta dada no sigui gens positiva, s'observa una tendència ascendent generalitzada en tots els sectors. Entre les empreses que reporten i incorporen els ODS, la majoria els atorguen un valor estratègic, alineant-los amb la seva estratègia de negoci.
- ▶ **S'observa un major protagonisme de l'ODS 8, l'ODS 9 i l'ODS 13 entre les empreses analitzades, la qual cosa confirma la tendència que s'ha anat observant en els informes de 2017 i 2018.** Guanyen pes altres qüestions emergents en els àmbits de l'educació de qualitat (ODS 4), la igualtat de gènere (ODS 5), les energies renovables i l'eficiència energètica (ODS 7) i la reducció de les desigualtats (ODS 10).
- ▶ **Destaca significativament el progrés de les empreses del sector energètic i tecnològic en la implementació dels ODS.** Ambdós sectors concentren la majoria de les empreses analitzades que han introduït els ODS en les seves memòries anuals i que informen amb més transparència sobre la cadena de valor, sobre la vulneració dels drets humans o sobre la bretxa salarial.

Menys de la meitat de les 137 empreses analitzades inclouen els ODS a les seves memòries anuals de 2018

Destaca significativament el progrés de les empreses del sector energètic i tecnològic en la implementació dels ODS

S'observa un major protagonisme de l'ODS 8, l'ODS 9 i l'ODS 13 entre les empreses analitzades

Introducció

El poder transformador dels ODS

El setembre de 2020, es complirà el primer quinquenni de la ratificació de l'Agenda 2015-2030, una agenda que, com sabem, estableix 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible vinculats a 5 dimensions: persones, planeta, prosperitat, aliances (*partnerships*) i pau, i al compliment de 169 metes. Els ODS són concebuts com a objectius globals, transformadors, indivisibles, equilibrats i urgents. Tot i que tots els atributs són importants, el sentit de la urgència de l'Agenda 2030 és un element que s'oblida sovint i, no obstant això, és de summa importància.

En un intent de posar èmfasi en aquesta qüestió, el segon informe es titulava *La necessitat d'accelerar la implementació de l'Agenda 2030* i apuntava que l'emergència mediambiental i els reptes socials als quals ens enfrontem ens obliguen a vincular la contribució dels ODS a l'horitzó temporal fixat pel seu compliment, l'any 2030. No obstant això, el temps continua corrent i la majoria dels indicadors que mesuren l'estat de salut del planeta i del nostre model socioeconòmic mostren que no estem progressant adequadament.

La crisi economicofinancera global de 2008 va tenir un impacte molt negatiu sobre la població i també sobre la legitimitat del model capitalista. Així mateix, l'emergència mediambiental i la visibilitat dels seus efectes estan posant en entredit el model productiu i de consum extractiu dels recursos naturals, altament contaminant. Malgrat això, no ha estat fins el 2019 que els defensors tradicionals d'aquest model han començat a plantejar noves propostes, que permeten apuntar cap a un canvi de model. En el context actual, i davant l'emergència originada per la Covid-19, haurem de conèixer quin serà l'abast real de la pandèmia sobre la societat i l'impacte en l'economia mundial per a analitzar la resposta de les empreses i el seu compromís amb la sostenibilitat.

En la primera part d'aquest Informe, argumentem que existeixen indicis per a pensar que ens trobem en les albrors d'un canvi de paradigma empresarial tot i que, de moment, els canvis s'aprecien principalment en el nivell discursiu. S'observa que es comença a parlar de reinventar o “resetejar” el capitalisme, per a avançar cap a un “capitalisme dels *stakeholders*” o orientar els negocis a un propòsit a llarg termini. Però també posem l'accent en els reptes i en les dificultats que implica passar de les paraules als fets: el canvi de paradigma no es produirà plenament si no s'adapta o es modifica el funcionament operatiu de les empreses al nou discurs. I això requereix també, entre altres moltes coses, treballar per a unificar els marcs de report perquè l'activitat de l'empresa en l'àmbit de la sostenibilitat sigui fàcilment mesurable i comparable.

En la segona part, incloem les principals idees i bones pràctiques extretes de les entrevistes amb els representants del nostre grup d'empreses pilot (GEP).¹ Ha estat molt gratificant observar el progrés d'aquestes empreses en la incorporació dels ODS i d'altres criteris de sostenibilitat. Hem constatat que aquest avanç respon tant a la motivació de les persones responsables d'aquestes empreses, com a les pressions externes creixents que exerceixen els poders reguladors i també els inversors, els accionistes i els consumidors. L'anàlisi de les accions i opinions d'aquestes empreses permet extreure alguns aprenentatges i apuntar tendències de futur sobre el potencial transformador dels ODS, sobre aspectes de la governança empresarial o sobre el report no financer. A més, s'observa que adquireixen una importància creixent algunes dimensions específiques, com la igualtat de gènere, la cadena de proveïdors o la digitalització. Com a conclusió global d'aquestes entrevistes, ens complau observar que els ODS estan exercint un paper rellevant en aquesta transformació.

Com que en la present edició posem l'accent en els elements de transformació del GEP, en aquesta ocasió no desenvoluparem un enfocament específic sobre la contribució de les pimes a l'Agenda 2030, malgrat que la seva acció és clau per a la consecució dels ODS. Respecte de l'edició de l'Informe de l'any vinent, dedicarem una part a analitzar i avaluar l'impacte de la Covid-19 sobre el compliment de l'Agenda 2030 i el compromís amb la sostenibilitat.

En coherència amb la tasca constant realitzada en els dos informes anteriors, la tercera part d'aquest document analitza la informació no financera divulgada per les empreses cotitzades espanyoles el 2018, any en què va entrar en vigor la Llei 11/2018 d'informació no financera i diversitat, que va introduir l'obligació de totes les empreses cotitzades de reportar aquesta informació. Sorprenentment, la primera conclusió general d'aquesta anàlisi és que, en termes generals, no han millorat substancialment ni la quantitat ni la qualitat del report. Això es podria deure a l'escassa informació prèvia que es va facilitar a les empreses en els mesos anteriors a l'aprovació de la llei, però també a l'absència de sancions derivades del seu incompliment. En aquest sentit, haurem d'esperar als informes dels anys vinents per a extreure'n conclusions fiables.

Més enllà de la interpretació detallada dels resultats, aquesta tercera part es caracteritza també per establir una associació entre els indicadors previstos en la nova llei i el marc d'indicadors dels ODS amb què opera l'Observatori. Aquesta associació permet observar, de forma molt clara, els punts de connexió –i de desconexió– entre dos marcs de report no financer molt rellevants al nostre país: la Llei 11/2018 i els ODS. També té el potencial de vincular-se, en el futur, a altres marcs –com podria ser el propi marc d'indicadors que s'ha començat a treballar en l'últim Fòrum Econòmic Mundial de Davos. En aquest sentit, recordem que la unificació dels marcs de report té l'aire de convertir-se en un dels principals reptes empresarials en matèria de sostenibilitat i en un dels principals focus d'interès dels poders públics. Des de l'Ob-

servatori dels ODS, ens comprometem a seguir de prop aquest procés per a poder oferir les actualitzacions pertinents any rere any.

Per a concloure, volem transmetre un missatge d'esperança, però també d'exigència, per a les empreses espanyoles, especialment per a les més grans, que participen directament o indirecta en la construcció de la narrativa sobre la sostenibilitat. Les declaracions d'intencions manifestades en diferents fòrums empresarials en relació amb el replantejament del model capitalista actual són un bon senyal i indiquen que anem en la bona direcció. No obstant això, el canvi de paradigma només serà realment efectiu si es tradueix en elements concrets en l'acció del dia a dia de les empreses. Aquesta transformació té a veure amb canvis de consciència, però també amb el disseny de nous processos operatius, la transició cap a l'economia circular, la transició energètica, la digitalització, noves inversions, etc. I també haurà de ser una transició axiològica i social, ja que el canvi implica una prioritització de certs valors, conductes i nous hàbits de vida que cadascun de nosaltres ha d'incorporar.

Entrem en el que molts autors anomenen “la dècada de l'acció” (*Decade of Action*), uns anys que seran crucials per a aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible: uns objectius concrets i mesurables, i urgents. En aquesta dècada, hem de ser capaços d'implementar canvis en el món empresarial en favor de la sostenibilitat mediambiental i, al mateix temps, orientar les polítiques perquè les principals macro tendències de futur (tecnologia, migració, canvi climàtic, urbanisme, etc.) no contribueixin a perpetuar o a incrementar les desigualtats, sinó tot el contrari: avançar sense “deixar a ningú enrere”. Aquest és un moment d'elecció i oportunitat. Poden ser els deu millors anys que tinguem per davant en la història humana o, per contra, un nou període perdut, ja que mai abans havíem tingut tant poder com ara. El repte no és fàcil, però pot ser molt més complicat afrontar-lo si no comencem immediatament.

Contacte:
callideratges
@esade.edu

Agraïments

En l'edició d'aquest tercer Informe de *La contribució de les empreses espanyoles als Objectius de Desenvolupament Sostenible*, volem expressar el nostre agraïment a totes les persones i organitzacions que s'han mostrat interessades en l'activitat de l'Observatori i que han contribuït, d'una forma o altra, a millorar aquest Informe.

ENTREVISTES ALS INTEGRANTS DEL GEP

M. Luisa Martínez Gistau i Meritxell Ripoll (CaixaBank); Miguel García, Silvia Agulló i Alicia Bové (DKV Seguros); Juan Francisco Polo (Ferrovial); Mónica Oviedo i Irene Schiavón Matteo (Iberdrola); Carlos Krohmer, Albert Alcober, Núria Oferil i Begoña Muñoz (Colonial); Juan Ignacio Pardo i Lourdes Ripoll (Meliá Hotels); Antonio Fuertes (Naturgy); Sonia Hernández (Repsol); Asunción Martínez i Dulcinea Meijide (SUEZ España); Arancha Díaz Lladó, José M. Bolufer i Natalia Jerónimo (Telefónica)

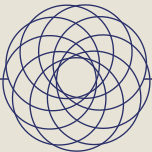
CONSELL ASSESSOR

Joan Batalla (FUNSEAM); Àngel Font, Josep Ollé i Ignasi Calvera (Fundació Bancària “la Caixa”); Maite Costa (Càtedra de Sostenibilitat Energètica de la UB); Meritxell Ripoll i Sandra González (CaixaBank); Rafael Vilasanjuán (ISGlobal); Leire Pajín (REDS); Rosa María Juny (Fundació PIMEC); Eva Jané-Llopis (directora de Salut, ODS i Innovació Social d'Esade)

ESADE

També volem agrair el suport rebut de la Fundació Bancària “la Caixa”. Amb el patrocini d'aquest Observatori, la Fundació “la Caixa” contribueix a la sistematització d'un mètode imparcial, basat en criteris acadèmics, per a l'avaluació i el seguiment de la contribució de les empreses espanyoles als ODS.

Aquesta iniciativa, sense precedents en l'àmbit europeu, permet aportar eines a l'empresa a fi de facilitar-li el compliment dels ODS, i avaluar també en quina mesura l'empresa espanyola, com a actor social rellevant de la nostra societat, contribueix al compliment dels objectius globals fixats per l'Agenda 2030.

CAP A UN NOU PARADIGMA EMPRESARIAL?

PART I

“L’Agenda 2030 hauria de convertir-se en un pla mestre per als plans de desenvolupament de cada país del món, i també en una referència important per a la manera com les empreses planifiquen la seva pròpia activitat”.^{ia}

Secretari general de les Nacions Unides davant el Fòrum Econòmic Mundial 2020

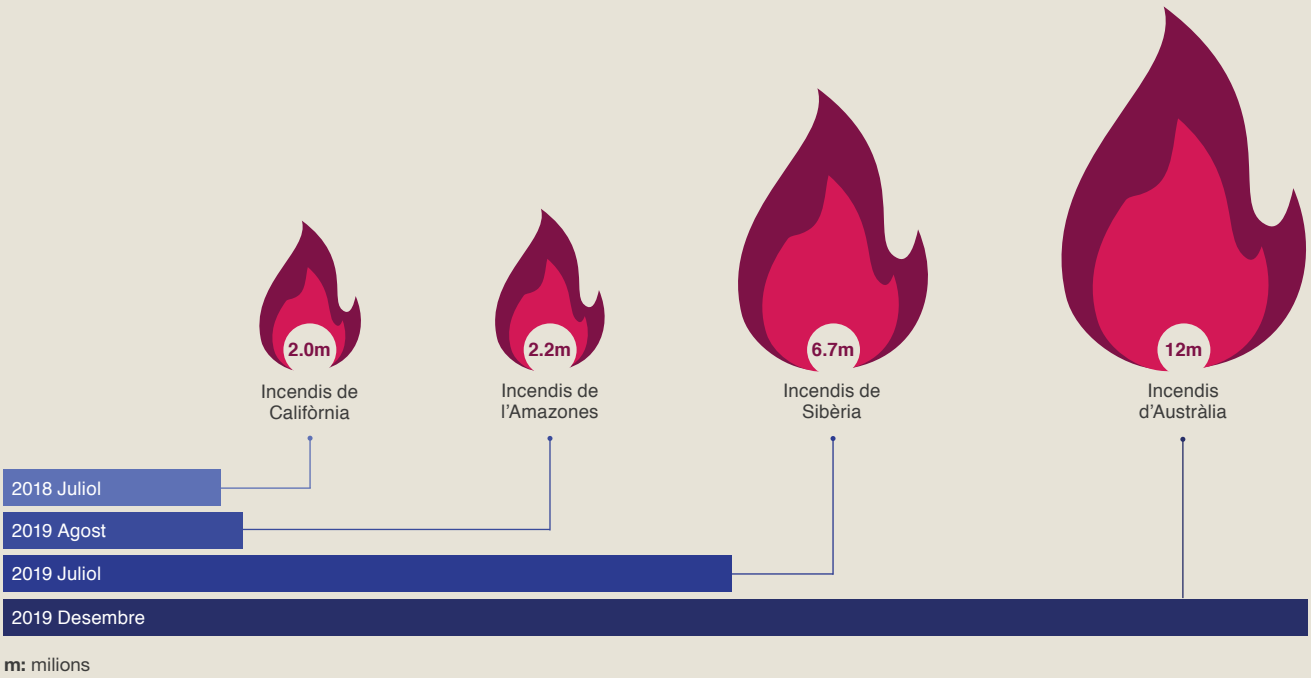
LA SITUACIÓ D'EMERGÈNCIA

Fa anys que la comunitat científica insisteix en un mal pronòstic: **la Terra ha entrat en una nova etapa geològica –l' Antropocè– en què l'activitat humana, per primera vegada en la història, està alterant els límits o les constants “vitals” del planeta.**² Aquestes constants tenen a veure amb la disminució de la capa d'ozó, la integritat de la biosfera, la contaminació química de l'aire, l'acidificació dels oceans, la càrrega d'aerosols atmosfèrics, l'ús d'aigua dolça, els canvis d'ús de la terra, la pèrdua de biodiversitat o la contaminació química. Quan es produeixen alteracions en aquestes constants, el ritme dels canvis i les seves conseqüències són impredecibles.

L'exemple paradigmàtic d'aquesta situació és l'escalfament global: la temperatura del planeta s'ha incrementat a un ritme sense precedents a causa de l'activitat humana.ⁱⁱ Segons **Will Stephen,**ⁱⁱⁱ ja hem superat quatre d'aquests nou límits planetaris, la qual cosa situa a la nostra espècie –i a moltes altres espècies animals i vegetals– en situació de risc. En funcionar la Terra com un sistema holístic, l'alteració d'un d'aquests límits afecta directament als altres, de manera que podem entrar fàcilment en una escalada de canvis en les dinàmiques naturals del planeta que ens situïn en un escenari desconegut fins ara. Tot sembla indicar que els humans haurem d'acostumar-nos a viure en la incertesa i adaptar el nostre model socioeconòmic a una nova realitat canviant.

Acres cremats en els últims grans incendis forestals

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe *The shocking size of the Australian wildfires.*^{iv}

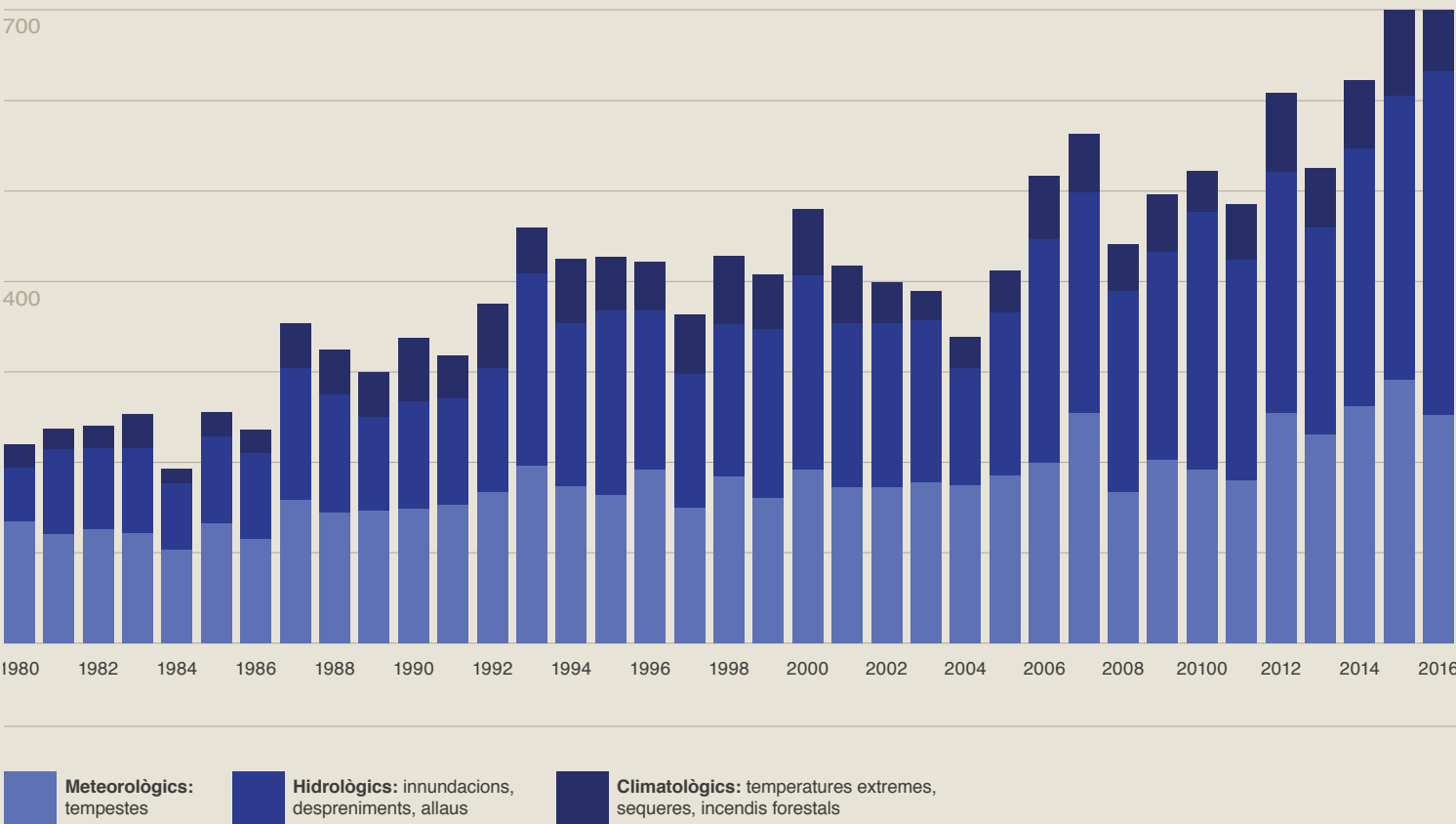
Malgrat que el diagnòstic sobre el canvi climàtic no és nou, la major visibilitat i severitat dels fenòmens recents ha situat la qüestió mediambiental en el centre de l'agenda pública.

Avui dia, existeix un consens mundial a l'hora d'assenyalar l'emergència mediambiental com el principal repte al qual s'enfronta la humanitat. Així ho corrobora ***l'Informe Global de Riscos 2020*** del

Fòrum Econòmic Mundial,^{vi} que identifica els deu principals riscos en els pròxims deu anys per raó de la seva probabilitat i del seu gran impacte. Per primera vegada, més de la meitat d'aquests riscos són mediambientals, per davant dels purament econòmics, geopolítics, tecnològics o socials. La percepció general és que la qüestió mediambiental constitueix el major repte al que s'ha enfrontat la humanitat fins al moment.

Desastres naturals per causa d'origen

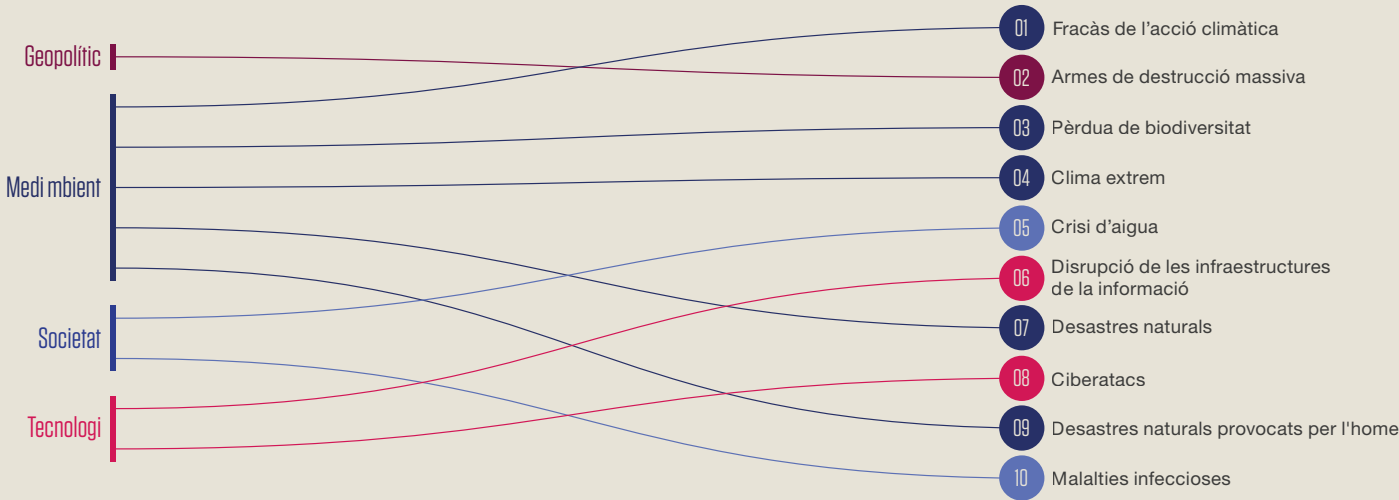
Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe *Weather-related disasters are increasing.*^v

Perspectiva de risc a llarg termini

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe Global Risk Report 2020.^{vi}

03.

La comunitat científica, cada vegada més alertada

Des de fa més de cinquanta anys, la comunitat científica ha anat advertint dels grans riscos que el model de creixement implica pel planeta. Durant els anys cinquanta i seixanta del segle passat, es va apreciar per primera vegada l'augment de la temperatura global i es va estendre l'ús del terme **“escalfament global”**. L'any 1972, el Club de Roma va anunciar que la humanitat hauria d'imposar límits al creixement de la seva activitat si volia conservar la seva capacitat productiva, el seu benestar i els seus recursos ecològics.^{vii} El 24 de juny de 1988, el *New York Times*^{viii} es feia ressò en la seva portada, titulada Global Warming Has Begun, de les dades aportades pels científics James E. Hansen i Sergej Lebedeff, que constataven l'augment de la temperatura mitjana del sistema climàtic de la Terra.

En els anys vuitanta i noranta, en observar-se que molts altres fenòmens atmosfèrics –i no sols la temperatura– estaven canviant, es va començar a utilitzar l'expressió **“canvi climàtic”** per a referir-se a les precipitacions, la pressió atmosfèrica, el vent, l'aridesa de la Terra o els fenòmens extrems. El 1992, la *Union of Concerned Scientists* (UCS) de Washington, D. C., juntament amb més de 1.700 científics de tot el món, inclosa la majoria dels nobels de ciències, va redactar i va signar la primera *Advertència dels científics mundials a la humanitat*,ⁱⁱ que començava de la següent manera: “Els éssers humans i el món natural estan en un curs de col·lisió [...] Hem de passar dels combustibles fòssils a fonts d'energia més benignes i inesgotables per a reduir les emissions dels gasos d'efecte d'hivernacle i la contaminació del nostre aire i aigua”.

El novembre de 2017, 15.364 científics van subscriure el *World Scientists' Warning to Humanity: A Second Notice*,^x un document que evidenciava que la majoria dels problemes ambientals dels quals s'havia alertat el 1992 continuaven empitjorant, i proposava 13 passos que la humanitat hauria d'adoptar per a dur a terme una transició sostenible.

El febrer de 2019, es va publicar *El planeta inhòspito. La vida después del calentamiento*,^{ix} de David Wallace-Wells. En aquesta obra divulgativa de gran difusió mundial, l'autor presenta un retrat inquietant de les conseqüències que podria tenir la crisi ecològica en tant sols una generació.

Aquesta visió amenaçadora d'un futur imminent ha contribuït al fet que diferents agents socials del món ponderin la gravetat de la crisi en què ens trobem i la velocitat de canvi necessària per a aconseguir una resolució que no resulti catastròfica.

Finalment, el novembre de 2019, un grup de més d'11.000 científics de 153 països va advertir que el canvi climàtic s'havia convertit en una **emergència** que comportaria un “patiment humà incalculable” si no es produïen canvis substancials en l'activitat humana.^x Segons aquesta darrera advertència, a finals de juliol de 2019 més de 800 administracions de 16 països ja havien declarat l'emergència climàtica.

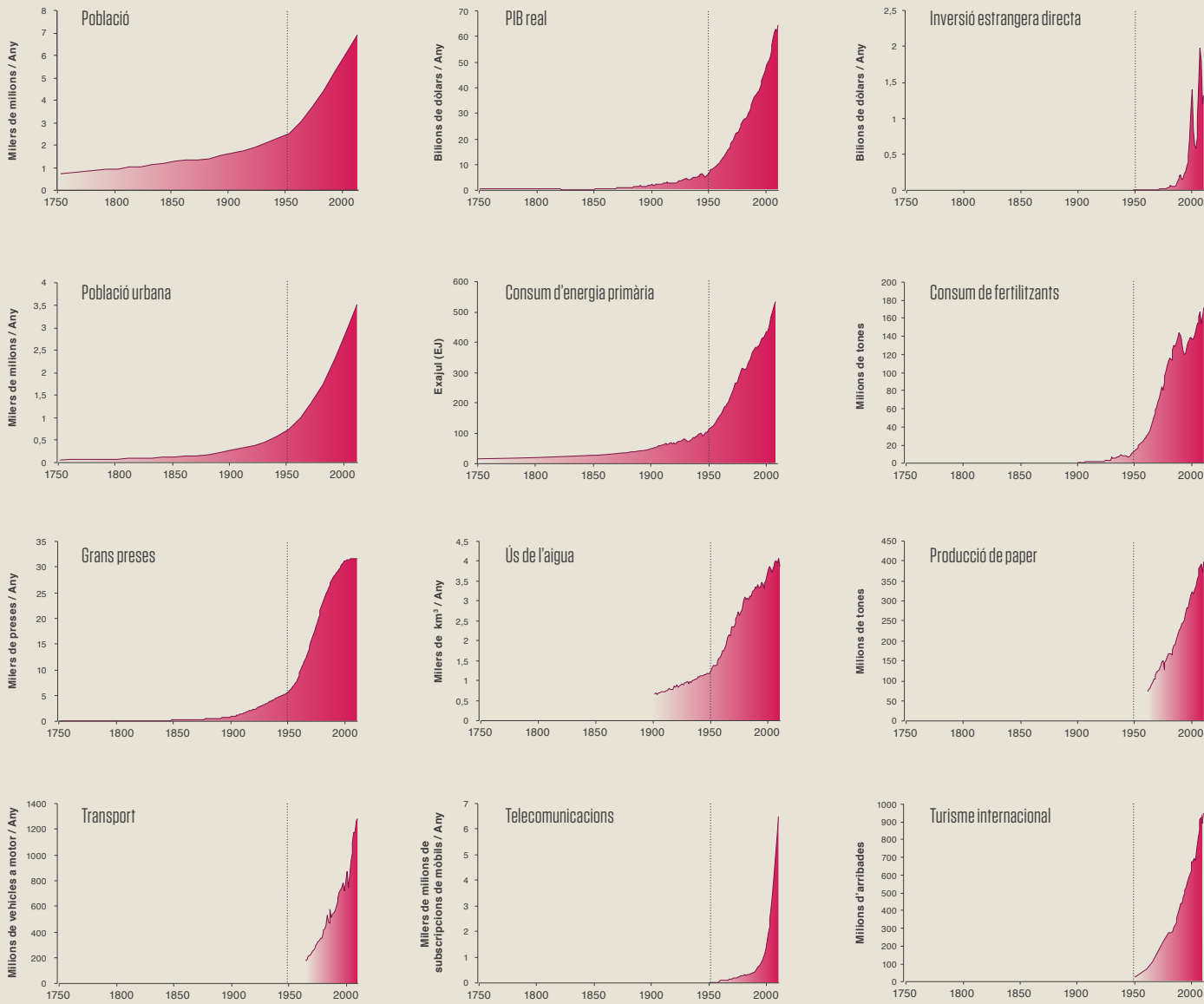
La situació límit a la qual ha arribat el planeta es deu, en gran manera, a la **“gran acceleració”**^{3xi} que s'ha produït a partir de la segona meitat del segle xx. Durant aquest període de temps, la població mundial ha augmentat exponencialment, passant de 2.600 milions de persones el 1950 a 7.782 milions a principis de 2020. Paral·lelament, la demanda d'energia, terra o aigua i el ritme

d'extracció de recursos del planeta també han augmentat de forma exponencial. Aquestes dinàmiques responen als patrons d'un estil de vida consumista, que se sosté sobre un model productiu extractiu, amb uns recursos planetaris limitats.⁴ Ens referim al model capitalista, que s'ha consolidat en la major part del planeta des de la caiguda de l'URSS el 1991.

Tendències socioeconòmiques

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe The Trajectory of the Anthropocene.^{xi}

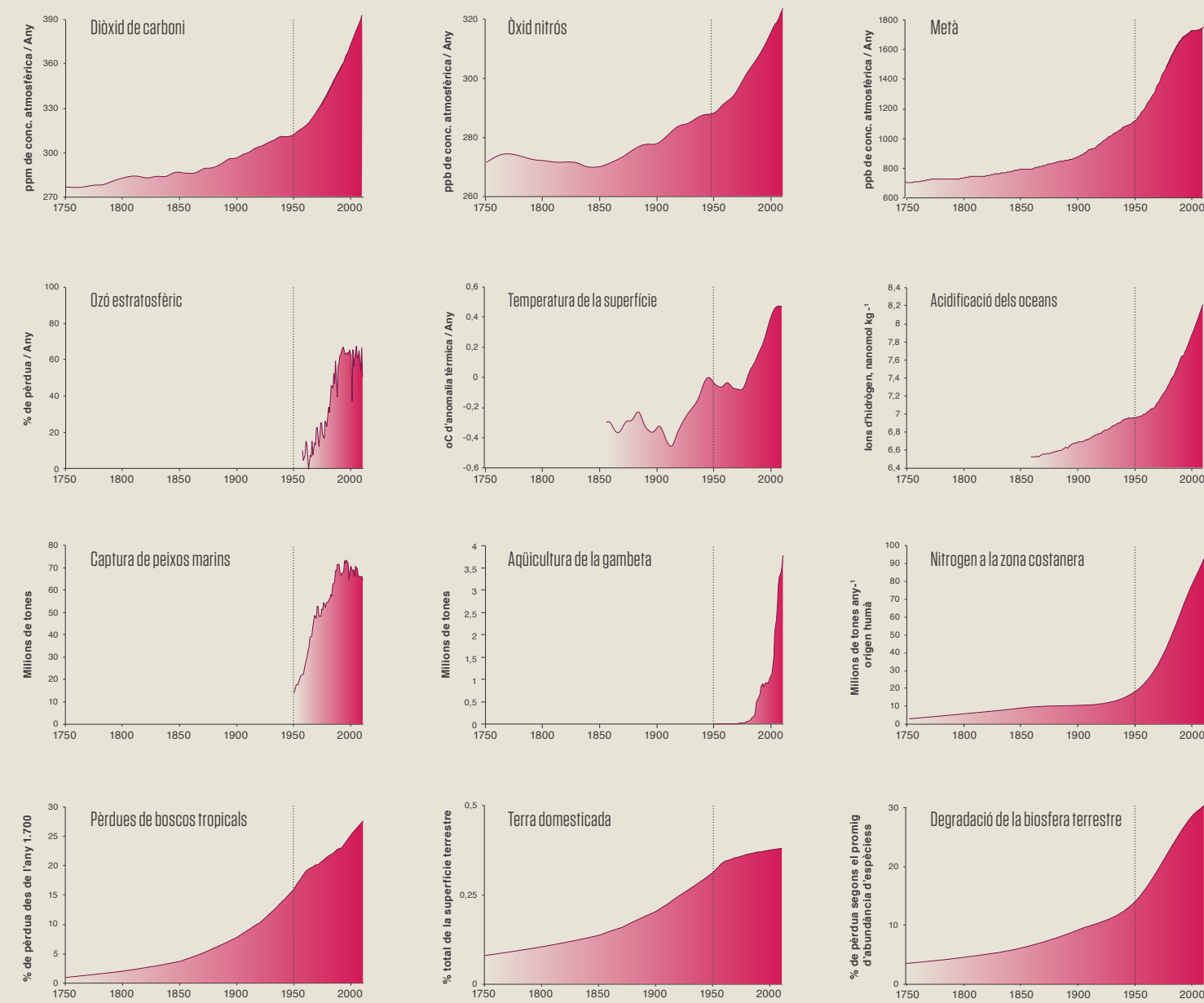
04.

Tendències del sistema terrestre

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe *The Trajectory of the Anthropocene*.^{xi}

04.

LA REVISIÓ DEL MODEL CAPITALISTA ACTUAL

Durant aquest mateix període de temps, aquest model capitalista ha servit per a portar al conjunt de la humanitat a una situació de benestar socioeconòmic sense precedents. D'aquesta manera, s'ha reduït la pobresa extrema en el conjunt de la humanitat de manera significativa, han augmentat els índexs d'alfabetització i els nivells de salut, etc. Tant és així que Steven Pinker, professor de Psicologia de Harvard, recordava recentment en el Financial Times que “en les últimes set dècades els humans han gaudit (de mitjana) una vida més llarga, més saludable, més segura, més rica, més lliure, més justa, més feliç i intel·ligent, no sols a Occident, sinó en tot el món”.^{xii} Si bé aquesta afirmació probablement és certa, contrasta amb una altra realitat: **aquest mateix model és el que ens ha portat a la situació mediambiental crítica i de desigualtat econòmica extrema que amenaça a les societats actuals.**

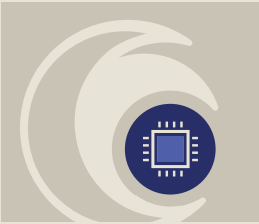
D'una banda, el model extractiu amb els recursos ha portat a la situació de col·lapse en què es troba el planeta i a la superació dels denominats “límits planetaris” (relacionats amb la biosfera, l'ús dels recursos, la biodiversitat i el canvi climàtic). En aquest sentit, s'ha obert el debat sobre si el ràpid avanç de les noves tecnologies permetrà aconseguir **desacoblar** (*decoupling*) l'extracció de recursos del creixement econòmic.^{xiii} Però la veritat és que encara no es coneixen estudis que confirmen aquesta possibilitat, sinó més aviat tot el contrari; existeixen estudis que el desmenteixen.^{xiv} Altres alternatives consideren el potencial de l'**economia circular** per a revertir aquesta situació, però el cert és que el ritme d'implementació d'aquest model tampoc sembla

ser prou ràpid per a satisfer les necessitats de desacoblament. Segons el ***Circularity Gap Report sobre la economia circular a escala global***,^{xv} publicat el gener de 2020, avui el món és només circular en un 8,6%.

D'altra banda, en la seva última etapa, el capitalisme ha mostrat una tendència a concentrar cada vegada més riquesa en mans de menys persones i empreses, la qual cosa ha incrementat la distància entre els més rics i els més pobres. Segons un estudi de ***Forbes***,^{xvi} als Estats Units, les tres persones més riques acumulen més riquesa que la meitat més pobre de la població del país. Aquesta situació provoca una reducció de la igualtat d'oportunitats a escala global i, per tant, de les possibilitats dels estrats més desfavorits d'aprofitar l'**ascensor social**.^{5xvii}

Tenir un sistema que consolida les desigualtats de manera estructural, suposa un risc per a la sostenibilitat del sistema, a més de suscitar importants qüestions morals i filosòfiques.^{xviii} En aquest sentit, un estudi recent de les Nacions Unides, titulat ***La desigualdad en un mundo que cambia rápidamente***,^{xix} assenyala que existeixen quatre macro tendències a escala global que poden tenir efectes devastadors sobre els estrats socials més desfavorits si no s'introdueixen mesures correctores. Les macro tendències apuntades són la innovació tecnològica, el canvi climàtic, la urbanització i la migració internacional. En funció de la resposta que es doni a aquestes qüestions a través de les polítiques públiques i dels comportaments empresarials, es contribuirà a perpetuar o a reduir el seu impacte en la societat.

Macro tendències amb afectació en les desigualtats

L'onada d'innovació tecnològica ha tingut un impacte desigual sobre l'activitat que realitzen els treballadors manuals i els treballadors especialitzats. A més, a escala global, els beneficis obtinguts pels països desenvolupats han estat superiors als dels països en vies de desenvolupament. Per a revertir aquesta situació, els governs i les empreses poden invertir en *reskilling* (la “reconversió” de les habilitats laborals), seguretat social i programes internacionals. El finançament d'activitats en aquests camps pot facilitar el desenvolupament conjunt de la societat i els avanços tecnològics, i corregir els desequilibris que afecten de manera accentuada a certs segments de la població.

El canvi climàtic ha tingut greus conseqüències als països tropicals en vies de desenvolupament i en les comunitats amb menys recursos, i ha accentuat la desigualtat intergeneracional. Els programes governamentals de desenvolupament sostenible es perfilen com la millor eina per a lluitar contra aquesta xacra mediambiental i per a reduir les desigualtats entre països i regions del món.

Macrotendències amb afectació en les desigualtats

La urbanització. El 2020, viu més gent en els entorns urbans que en els rurals, i les ciutats presenten un benestar econòmic superior al de les zones rurals, de mitjana. No obstant això, és en mitjans urbans on sol trobar-se la màxima desigualtat econòmica. Per a evitar desequilibris i reduir tots dos tipus de desigualtats, és necessari que els estats acompanyin el disseny urbà amb una governança adequada que permeti potenciar els efectes positius de la urbanització sobre els estrats més desfavorits.

La migració internacional. Actualment, existeix un debat global sobre els efectes de la migració internacional. És difícil establir unes eines per a gestionar els fluxos migratoris a escala mundial. Les Nacions Unides proposen programes d'educació per a migrants en els seus respectius països d'origen com una mesura beneficiosa que permetria reduir la desigualtat en la formació a escala global i local.

Aquest desequilibri creixent i la major connectivitat dels ciutadans a escala planetària han facilitat l'aparició de diferents moviments que posen en dubte el model capitalista i que tenen repercussió a escala internacional. Agrupats entorn de la defensa d'una causa comuna, denuncien els efectes negatius derivats del model capitalista sobre el medi ambient i el seu impacte en la desigualtat social.

El moviment *Fridays for Future*, nascut el 2018 i encapçalat des de Suècia per la jove activista Greta Thunberg, protesta contra l'emergència mediambiental i denúncia les conseqüències negatives de l'actual sistema econòmic sobre el planeta. Des de la perspectiva de gènere, l'onada de protestes iniciades als Estats Units el 2017 pel moviment *Me Too* va posar el focus en l'assetjament i els abusos sexuals contra les dones i ha servit d'inspiració per a construir un argumentari contra la discriminació del sistema i a favor de la igualtat. Altres moviments de contestació han denunciat la deteriorament de les condicions socioeconòmiques, per exemple en les protestes de Xile el 2019, que també van tenir repercussió en altres països de l'Amèrica Llatina, com Bolívia o l'Equador.^{6xx} Des d'un prisma més ampli, les reivindicacions de naturalesa política i en defensa dels drets humans s'han succeït a Colòmbia,^{7xxi} al Líban^{8xxii} i a Hong Kong,^{9xxiii} entre altres països.

Quant a les qüestions específiques de la sostenibilitat, el grau de sensibilització de les societats és cada cop més gran i això ha propiciat que estiguem assistint a canvis de percepció cada vegada més estesos, per exemple, des de la perspectiva dels consumidors. Ens referim a decisions que s'adopten a títol individual, però que s'emmarquen dins de moviments col·lectius més amplis, com el del consum responsable, **especialment en països amb un major grau de desenvolupament.**^{xxiv} Exemples d'això són les campanyes per a evitar els desplaçaments amb avió i a favor dels nous hàbits de mobilitat,¹⁰ o bé per reduir el consum de carn per motius no només animalistes, sinó també ecologistes. Altres pràctiques s'orienten a evitar la compra de productes envasats amb plàstic o a promoure el boicot a les empreses que no respecten els drets humans, o a optar pel turisme sostenible, entre molts altres exemples. I, tot i que és difícil valorar l'efecte que aquests moviments de consumidors poden tenir sobre les empreses, no hi ha dubte que els moviments de consum responsable estan guanyant pes en les agendes públiques^{11xxv} i comencen a ser un important nínxol de mercat per al sector empresarial.

L'aparició d'aquests nous comportaments i moviments socials ja és indicativa d'un malestar general amb el sistema socioeconòmic preponderant. Davant d'aquesta situació, cal preguntar-se quines mesures estan adoptant les Administracions públiques i el món empresarial.

REACCIONS DELS GOVERNS I DEL MÓN EMPRESARIAL

En l'esfera pública global, observem diferents iniciatives que, malgrat el seu alt grau d'ambició, no aconsegueixen els objectius marcats. Bon exemple d'això són els diversos programes de treball que adopten els diferents organismes de les Nacions Unides, com per exemple la celebració de les reunions intergovernamentals en el marc de la COP.¹² Malgrat els recursos destinats i les expectatives dipositades en aquestes conferències anuals que s'estan duent a terme des de 1995, les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle no han deixat d'augmentar i, en conseqüència, el mateix ha ocor-

regut amb l'escalfament global. Tot i que a l'**Acord de París de 2015**^{xxvi} es va establir com a línia vermella que la temperatura no augmentés més de 1,5 °C, segons la informació de l'**Organització Meteorològica Mundial (OMM)**,^{xxvii} a dia d'avui la temperatura ja ha augmentat 1,1 °C des de l'era preindustrial i 0,2 °C respecte al període 2011-2015. Al mateix temps, el Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC)^{xxviii} adverteix que estem a la vora de la sisena extinció massiva d'espècies.¹³ Aquest organisme estima que ens queden onze anys per a evitar que la situació sigui

La importància de la COP 25 per a la sensibilització de l'opinió pública espanyola

Entre el 2 i el 13 de desembre de 2019, Espanya va acollir la celebració de la COP 25, sota la presidència de Xile, davant de la impossibilitat de celebrar la conferència en aquest país. Malgrat l'esperit que presidia la trobada internacional, sota el lema "Xile-Madrid Temps d'Actuar",^{xxix} i la crida a adoptar decisions basades en la ciència, els resultats de la cimera, l'agenda de la qual era eminentment tècnica, no van aconseguir els objectius previstos. No hi va haver acord sobre qüestions relatives a la comptabilitat de l'intercanvi d'emissions entre països (article 6 de l'Acord de París^{xxvi}), que estan estretament lligades als compromisos climàtics de les parts, coneguts com NDC (de l'anglès *Nationally Determined Contributions*). Tampoc es van concretar els detalls per a proporcionar informació homogènia i comparable sobre les NDC, ni es va avançar significativament en el finançament climàtic internacional. Sí que es va aconseguir un notable avanç en la revisió del Mecanisme Internacional de Varsòvia de Pèrdues i Danys, a més d'adoptar-se el Programa de Treball sobre Gènere i el seu Pla d'Acció sobre Gènere (PAG).^{xxx} La complexitat d'aquestes qüestions i el fracàs de les anteriors van dificultar que es pogués transmetre a la ciutadania una imatge positiva del compromís institucional, a l'altura de les reivindicacions que s'han succeït en els últims anys.

No obstant això, cal destacar dos aspectes positius de la celebració de la COP 25 a Madrid. En primer lloc, l'impacte en la sensibilització de l'opinió pública espanyola sobre l'emergència climàtica en general i sobre l'Agenda 2030 en particular. La major visibilitat dels 17 ODS en les intervencions polítiques, la difusió de material informatiu i la comunicació de les empreses van situar la sostenibilitat en el centre del debat durant setmanes. La mobilització del tercer sector també va contribuir-hi. D'altra banda, a la COP 25 va tenir una especial notorietat la iniciativa dels **Science-Based Targets (SBT)**,^{xxxi} a la qual van adherir-se 177 empreses (de les més de 800 signatàries), amb l'objectiu d'adoptar els compromisos climàtics i contribuir a limitar l'augment mitjà de la temperatura global a 1,5°C.

El mandat de la propera cimera de la COP 26, que ha quedat ajornada al 2021 pel la gestió de la crisi del coronavirus, oferirà una nova oportunitat per a abordar les qüestions no resoltes i establir uns objectius ambiciosos per a donar resposta a l'actual situació d'emergència.

irreversible.

La correcció de les desigualtats i les iniciatives per a aconseguir un sistema més equitatiu de redistribució de la riquesa avancen massa lentament. Les iniciatives per a corregir les pràctiques d’elusió fiscal per part de les grans corporacions i la necessitat d’aconseguir consensos globals perquè les mesures siguin realment efectives han protagonitzat gran part de les discussions en el si d’organitzacions com l’OCDE^{xxxii} en els darrers anys, sense obtenir resultats concrets. Les noves formes de generació de riquesa i l’establiment de nous gravàmens a l’activitat dels gegants tecnològics (la “taxa Google”) vénen a afegir-se als reptes que requereixen una ràpida resposta a escala internacional. Altres velles qüestions, com l’impost a les transaccions financeres (l’anomenada “taxa Tobin”) segueixen sense aconseguir suficient consens en el debat públic, malgrat les diferents propostes de normativa tributària.¹⁴

Segons el **Financial Secrecy Index**,^{xxxiii} publicat el febrer de 2020, s’estima que hi ha entre 21 i 32 bilions de riquesa financera privada a tot el món que, o bé no està subjecta a impostos, o bé

està subjecta a impostos massa baixos o, directament, està oculta en paradisos fiscals. La veritat és que, mentre existeixin països *free-riders* i no s’assumeixi que el problema requereix compromisos globals, no es podrà revertir la situació.

Des de la perspectiva de la Unió Europea, la nova Comissió (2020-2024) presidida per Ursula von der Leyen ha presentat el Pacte Verd Europeu (en anglès, *EU Green Deal*), que està cridat a ser la nova estratègia de creixement de la UE i que, juntament amb la proposta d’una Llei climàtica, hauria de convertir la Unió Europea en el primer territori neutre en carboni el 2050. L’*EU Green Deal* presenta unes mesures concretes per a afermar el camí cap a una economia neta i circular, cap a la reducció de la contaminació i les emissions i cap a la protecció de la biodiversitat. Les accions traduïdes en polítiques mediambientals i contra el canvi climàtic actuaran com a catalitzadores d’altres polítiques de suport que veuran la llum al llarg de 2020, amb l’objectiu d’impulsar la innovació, la inversió, la digitalització, la reconversió industrial i l’educació, i millorar la vida dels ciutadans de manera que ningú es quedi enrere.

L'Agenda 2030 en la Unió Europea

Respecte al seguiment i a la implementació de l’Agenda 2030, la UE va presentar el febrer de 2020 el denominat *Paquet d’hivern del Semestre Europeu*, una sèrie d’informes en què s’avalua la situació de les economies dels Estats membres seguint les recomanacions específiques apuntades l’any anterior. En aquesta ocasió, i com a novetat, sota la batuta de la Direcció General d’Economia de la Comissió, s’ha inclòs un apartat específic a l’**informe país**^{xxxiv} de cada Estat membre sobre el seu **avanç en relació amb els ODS**.^{15xxxv} L’anàlisi es realitza a partir dels indicadors d’Eurostat i establint una perspectiva comparada a cinc anys, sempre que les dades ho permetin. El tractament dels ODS en el cicle de vigilància econòmica era una de les demandes del Parlament Europeu^{xxxvi} que s’han incorporat en el nou període 2020-2024.

Malgrat que, des de 2017, Eurostat recopila i publica informació sobre l’avanç dels ODS a la UE partint d’una sèrie de 99 indicadors denominada **SDG Indicator set**,^{xxxvii} encara no es disposa d’informació detallada sobre molts àmbits que permeti realitzar una comparació precisa dels avanços registrats en els últims anys. L’**informe de progrés de 2019**^{xxxviii} i la revisió dels indicadors el 2020^{xxxvii} destaquen l’avanç en els àmbits del canvi climàtic (ODS 13), l’energia (ODS 7), els consumidors (ODS 12), l’educació (ODS 4), la pobresa (ODS 1) i l’ocupació (ODS 8). No obstant això, subratlla que no existeix informació suficient per a avaluar qüestions referents a l’aigua (ODS 6), a la vida submarina (ODS 14) i a la pau i a les institucions sòlides (ODS 16).

Quant a l’aplicació de l’Agenda 2030 a Espanya, el nou cicle polític va arrencar a principis de 2020 amb un Govern de coalició del PSOE i Unides Podem que, seguint la senda de l’Executiu anterior, va anunciar el seu compromís amb els ODS. En la nova legislatura, desapareix la figura de l’Alt Comissionat per a l’Agenda 2030 i es crea la Secretaria d’Estat per a l’Agenda 2030 des d’una de les quatre vicepresidències del Govern, en concret la d’Assumptes Socials i Agenda 2030. També amb rang de vicepresidència, la responsable del Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic tindrà, sens dubte, un pes específic en el compliment dels ODS. La pròpia transversalitat de l’Agenda i el repartiment de responsabilitats posaran el focus en la bona coordinació per a conèixer el desenvolupament del **Pla d’Acció per a la Implementació de l’Agenda 2030**,^{xxxix} aprovat el juny de 2018. De la mateixa manera, una altra de les tasques essencials del nou Govern és l’elaboració d’una *Estratègia de Desenvolupament Sostenible 2020-2030* que articuli els eixos d’actuació en aquest període tan decisiu.

Des de l’àmbit privat, en el sector empresarial s’observen indicis d’un gir en el model *business as usual*, però existeix el risc de que el canvi es limiti a l’àmbit discursiu. Des de mitjan 2019, s’han succeït declaracions per part de diverses organitzacions representatives del sector empresarial orientades a dibuixar un nou paper de l’empresa a la societat.

A l’agost de 2019, l’organització **Business Roundtable**^{16xi} va reunir als 181 CEOs de les principals empreses dels Estats Units i va introduir la noció del “capitalisme dels *stakeholders*” (*stakeholder capitalism*) a l’agenda pública.^{xii} Aquest concepte, que generalment ve acompanyat de les nocions de “propòsit” i “enfocament a llarg termini”, planteja una nova visió per a l’empresa en què, a més d’aportar valor per als accionistes, s’ha de contemplar el valor que genera per a la societat. El canvi de perspectiva és significatiu si tenim en compte que pretén allunyar-se del plantejament “canònic” del Nobel d’Economia Milton Friedman, que quaranta anys enrere afirmava que “les corporacions existeixen principalment per a servir als accionistes”,^{xiii} situant aquesta màxima per sobre de qualsevol altra consideració.¹⁷

“Ha quedat clar que aquest llenguatge sobre el propòsit de les empreses no descriu amb precisió com nosaltres i els altres consellers delegats ens esforcem cada dia per crear valor per a totes les parts interessades en les nostres empreses.”^{xlii}

El 17 de setembre de 2019, Lionel Barber, editor del Financial Times, presentava *The New Agenda*,^{xliii} una campanya de comunicació que destacava la voluntat del diari d’assegurar el futur dels negocis revisant a fons els fonaments del capitalisme. Sense menyscar la “notable capacitat del capitalisme per a

reinventar-se”, Barber assenyalava que havia arribat el moment de “reformat-lo per a preservar-lo”. Segons ell, la salut a llarg termini del capitalisme de lliure empresa dependrà de l’obtenció de beneficis amb propòsit, que incloguin també als clients, als empleats i l’entorn mediambiental.

“El model capitalista liberal ha proporcionat pau, prosperitat i progrés tecnològic durant els últims cinquanta anys, reduint dràsticament la pobresa i elevat el nivell de vida a tothom. Però, en la dècada de la crisi financera mundial, el model ha quedat sota tensió, en particular l'enfocament de maximitzar els beneficis i el valor pels accionistes. Aquests principis de la bona empresa són necessaris, però no suficients.”^{xliii}

Altres veus autoritzades en la matèria s’han pronunciat en la mateixa direcció. Larry Fink, president de BlackRock, la major empresa de gestió d’actius del món, advertia a la seva **carta anual publicada el gener de 2020**^{18xliiv} que “ens trobem en les albrors d’un replantejament de les finances des dels seus fonaments”. Els inversors tenen cada cop més en compte les polítiques mediambientals de les empreses “i són conscients que el factor climàtic constitueix un risc d’inversió”, la qual cosa ens porta a una “profunda revisió” dels perills i dels actius. Per això, afirma Fink, “estem cada vegada més disposats a votar en contra de l’equip directiu i dels membres del consell quan les empreses no progressen prou en la divulgació d’informació sobre sostenibilitat”.

“Atès que els mercats de capitals anticipen els riscos futurs, assistirem a canvis en l'assignació de capital molt abans que els canvis climàtics pròpiament dits. A curt termini –i abans del que molts preveuen–, es produirà una important reassignació de capital.”^{xlv}

Per part seva, David Solomon, conseller delegat de Goldman Sachs, va anunciar en el Fòrum Econòmic Mundial celebrat a Davos el gener de 2020 que deixaria de donar suport a aquelles empreses que no tinguin una junta directiva diversificada.^{xvi}

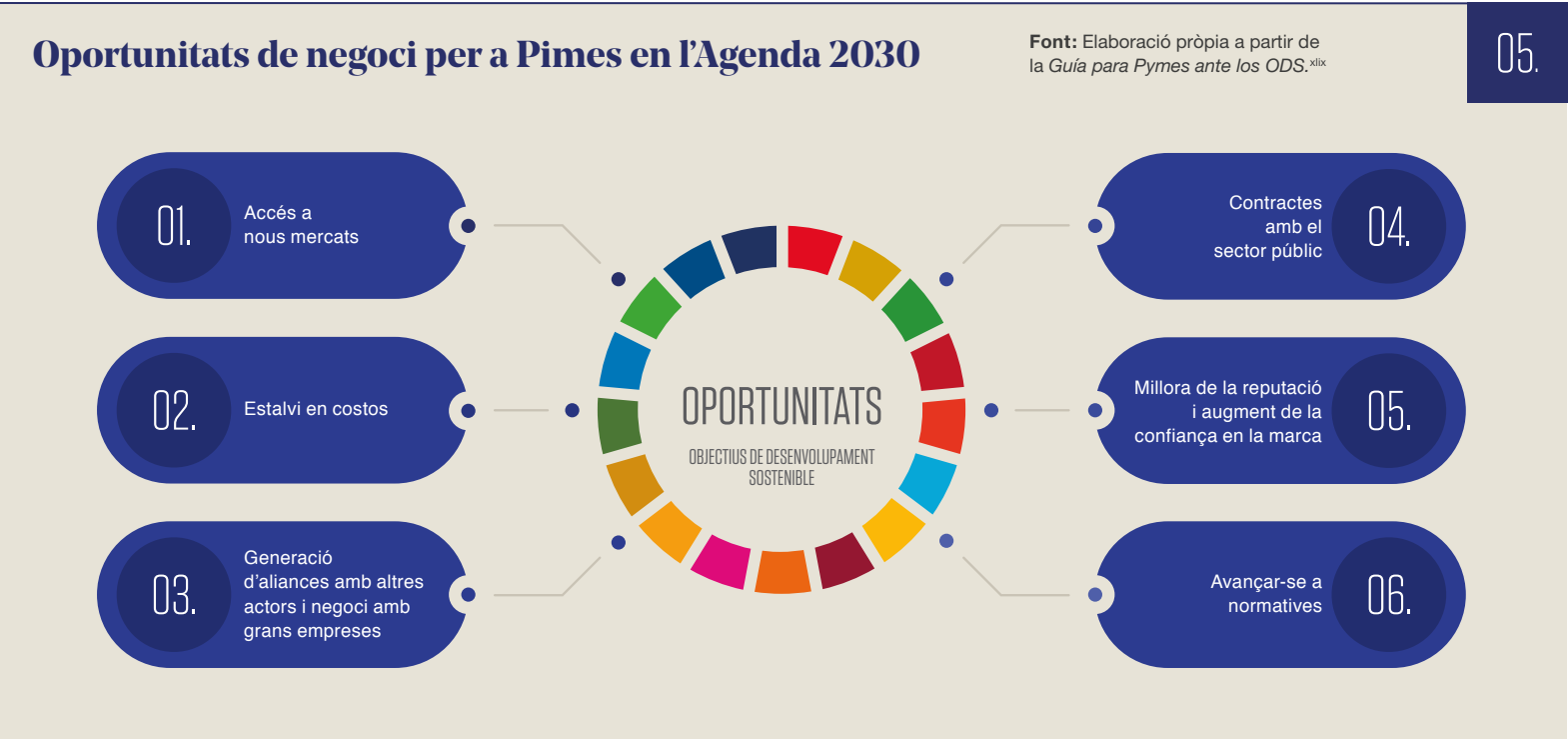
En la celebració del seu 50è aniversari, el Fòrum Econòmic Mundial va decidir renovar el seu **manifest fundacional**^{xlvi} per a afirmar que el capitalisme, tal i com el coneixem avui dia, no funciona. La inestabilitat laboral, la desigualtat social creixent i el ràpid i fort deteriorament mediambiental són efectes derivats de la seva actuació. Per això, proposava avançar cap a un capitalisme en què l’objectiu de les empreses vagi més enllà dels beneficis i generi valor per a tots els grups d’interès.¹⁹ El Fòrum Econòmic Mundial coincideix també amb la Business Roundtable en proposar un *stakeholder capitalism* que aposti per un model econòmic integrador i sostenible, que corregeixi alguns dels problemes i errors

estructurals que va crear. Per a això, cal crear nous paràmetres que permetin mesurar la creació de valor compartit i la realització dels objectius ambientals, socials i de governança.

“El capitalisme va descurar el fet que una empresa és un organisme social, a més d’una entitat amb finalitat de lucre. Això, sumat a les pressions exercides pel sector financer per a l’obtenció de resultats a curt termini, va provocar que el capitalisme estigués cada vegada més desconnectat de l’economia real. Som molts els que hem vist que aquesta forma de capitalisme ja no és sostenible.”^{xlvii}

Les iniciatives esmentades apunten a la necessitat de revisar el model capitalista i el paper social de l’empresa i a modificar la concepció de la seva responsabilitat i de les seves accions. No obstant això, seria massa aventurat concloure que la majoria de les grans empreses ja han canviat o que estan canviant la seva raó de ser. Com s’observa a la **tercera part d’aquest Informe**, a partir d’una anàlisi de totes les empreses cotitzades espanyoles, concloem que encara estem lluny que les empreses prioritzin la creació de valor per al conjunt de la societat per sobre de la creació de valor per als accionistes. Certament, unes poques ja ho fan, però queda molt camí per recórrer perquè el canvi sigui generalitzat i desapareguin els nombrosos factors que dificulten aquesta transició en el dia a dia de les empreses.

En l’àmbit d’actuació de les pimes, s’han registrat avanços importants amb l’aparició de propostes orientades a impulsar el seu compromís amb la sostenibilitat, com per exemple l’acord de col·laboració establert amb la **CEOE**^{xlviii} o la publicació d’altres documents per a guiar o mesurar la seva contribució.²⁰ Cada vegada són més les pimes que es comprometen amb la sostenibilitat, en gran part mogudes per les grans oportunitats de transformació i de negoci que suposa l’Agenda 2030. Segons afirma la nova **Guia per a Pimes davant els Objectius de Desenvolupament Sostenible** publicada per la Red Española del Pacto Mundial,^{xlix} els ODS els ofereixen l’oportunitat d’accedir a nous mercats, com els de l’economia circular o de les energies renovables; estalviar costos (la sostenibilitat, de vegades, es tradueix en una major rendibilitat); noves possibilitats de col·laboració amb grans empreses; avantatges competitius a l’hora d’obtenir contractes públics; millores en la reputació, i la capacitat d’anticipar-se a unes regulacions públiques i a unes normatives de report cada vegada més sensibles a aquestes qüestions. A Espanya, les pimes són el 99,8% de les empreses, representen una mica més del 62% del valor afegit brut (VAB) i el 66% de l’ocupació empresarial total.¹ Per això, en els pròxims temps, caldrà prestar especial atenció a totes aquelles iniciatives orientades a generar les condicions necessàries perquè el conjunt de les pimes pugui continuar avançant cap a la sostenibilitat.

REPTES DE FUTUR

Els models d’organització de les empreses segueixen estructurant-se, d’una banda, inercialment sobre la base de la màxima de la generació de valor per als accionistes. Això es reflecteix en els mètodes d’avaluació de les estratègies, en l’ús de mètriques vinculades a la maximització dels beneficis, en les polítiques de dividends, en les estratègies competitives o en la gestió de la cadena de subministrament. D’altra banda, la gran majoria dels CEOs encara continuen sent contractats, acomiadats o compensats fonamentalment a partir de criteris estrictament econòmics. Encara que algunes empreses ja introdueixen criteris de sostenibilitat en les seves retribucions variables, aquesta pràctica no és generalitzada, ni molt menys. De la mateixa manera, els administradors de fons, que actuen en representació d’inversors dispersos, encara són recompensats en funció dels criteris del mercat. I els accionistes continuen seleccionant a les seves juntes directives bàsicament per a protegir els seus interessos.

Aquestes són les regles del joc que regeixen el funcionament de les grans empreses avui dia. Per tant, qualsevol projecte de modificació del paper de l’empresa haurà de plantejar alternatives vàlides, no sols en el pla narratiu, sinó també en el pla operatiu. Sense aquests canvis, és poc probable que la gran majoria dels CEOs canviïn el seu enfocament per a incloure objectius més amplis de sostenibilitat. I, encara que ho facin uns pocs, l’impacte del sector privat no serà transformador mentre el canvi no sigui estructural.

Un dels principals reptes per a avançar cap a aquesta transformació és construir un sistema rigorós i unificat de mesura de la sostenibilitat que permeti incorporar totes les conseqüències de les accions empresarials dins del procés de presa de decisions. El canvi no seria únicament per als capitals físics i financers, sinó també per al capital humà, social i natural. En els últims anys, s’han anat consolidant marcs de report centrats en mesurar la contribució de l’empresa a la sostenibilitat, incloent les dimensions mediambiental, social i de governança (conegudes amb la sigla ESG). Des d’aquesta òptica, s’analitza la resposta de les empreses davant tots els seus grups

d’interès (*stakeholders*), el grau de diversitat de la seva plantilla, la sostenibilitat de la cadena de subministrament o la protecció de dades dels seus clients. Entre els marcs més utilitzats, destaquen la **Global Reporting Initiative** (GRI), l’**International Integrated Reporting Committee** (IIRC), el **Carbon Disclosure Project** (CDP) o la **Task Force on Climate-Related Financial Disclosure** (TCFD), com ja hem assenyalat en anteriors informes. En els últims anys, també han adquirit més importància altres marcs, com el **Natural & Social Capital** o el propi marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

L’elecció de l’un o l’altre marc depèn, en molts casos, de les dinàmiques sectorials en què opera cada empresa. En ocasions, també depèn dels requeriments d’informació reclamats per les agències de verificació o de les obligacions legals de report no financer al qual estan sotmeses les empreses (com les que determina la Llei 11/2018 d’informació no financera i diversitat a Espanya). Totes aquestes qüestions condicionen l’enfocament que cada empresa adopta en relació amb el report no financer, com veurem més endavant en aquest Informe en l’anàlisi de les entrevistes al GEP.

L’heterogeneïtat de marcs i sistemes de mesura planteja moltes dificultats a l’hora de comparar el comportament de les empreses en relació amb la sostenibilitat i, per tant, també dificulta la presa de decisions informades sobre on comprar, invertir o desinvertir. Això explica que en els darrers mesos s’hagin multiplicat els fòrums de reflexió entorn d’aquesta qüestió. El més recent va tenir lloc en la mateixa reunió de Davos a què ens hem referit amb anterioritat. Alhora que es va publicar un nou manifest basat en l’*stakeholder capitalism*, també es va iniciar un grup de treball per a establir mètriques i indicadors rigorosos per a poder avançar en la concepció d’un nou model de creixement que aportí valor a llarg termini, incloent iniciatives econòmiques, socials i mediambientals. Com a resultat d’aquesta reflexió, es va publicar un document de treball que té la particularitat de vincular el procés d’homogeneïtzació dels sistemes de report amb la contribució empresarial als ODS.²¹ⁱⁱ

En definitiva, avui dia, la transformació cap a la sostenibilitat es troba en un estadi embrionari. D'una banda, compartim la

L'Agenda 2030 i els ODS representen el marc discursiu i el canal de comunicació intersectorial més adequats per a avançar cap a aquesta transformació. L'enfocament dels ODS, orientat als resultats socials i mediambientals, facilita l'alineació entorn d'un propòsit compartit. Potser aquesta és la seva virtut principal: servir d'element aglutinador de les múltiples iniciatives que avui dia es proposen en relació amb la sostenibilitat social, econòmica i mediambiental i, al mateix temps, actuar com a palanca de canvi. **Partint d'aquesta premissa, en aquest tercer Informe de l'Observatori dels ODS es posa èmfasi en el poder transformador de l'Agenda 2030, ja que, per a aconseguir una veritable transformació, es requereix la integració total de la sostenibilitat dins de la raó de ser de les organitzacions, tant públiques com privades.**

Un dels principals reptes per a avançar cap a aquesta transformació és construir un sistema rigorós i unificat de mesura de la sostenibilitat

PART II

dències identificades, així com una selecció de bones pràctiques d'aquestes empreses en relació a la seva contribució a l'Agenda 2030.

BALANÇ DE LES ENTREVISTES AMB EL GEP

En aquest apartat, s’analitzen les deu entrevistes realitzades amb el Grup d’Empreses Pilot (GEP) que han col·laborat amb l’Observatori dels ODS. Les empreses entrevistades han estat CaixaBank, DKV Seguros, Ferrovial, Naturgy, Iberdrola, Colonial, Meliá Hotels, Repsol, SUEZ España i Telefónica.²⁴ Aquestes entrevistes, que realitzem des de l’Observatori cada dos anys, tenen un valor inestimable perquè ens permeten identificar tendències i bones pràctiques entre les empreses més avançades en matèria de sostenibilitat.

Com a novetat, en aquesta ocasió hem volgut entrevistar no sols la persona responsable de l’RSC/Sostenibilitat, sinó també a algun representant del Comitè Executiu.²⁵ Quan això ha estat possible, hem pogut captar com s’estan integrant les qüestions de sostenibilitat en el *core business* de les empreses, tant des del punt de vista estratègic com

des de la perspectiva més operativa i de la governança. Les declaracions de totes les persones entrevistades ens han permès detectar elements, a vegades intangibles, que afecten el dia a dia de les empreses en relació amb la sostenibilitat.

En aquestes línies introductòries, volem destacar dues constatacions generals que hem extret de les entrevistes. En primer lloc, quan hem preguntat a les empreses si, al seu parer, estem assistint a un canvi de paradigma empresarial, la seva resposta ha estat afirmativa en la majoria dels casos. Això confirmaria la tesi exposada en l’apartat anterior que s’estan produint canvis importants en el que la societat espera de les grans empreses. A continuació, reproduïm algunes cites textuais extretes de les entrevistes, que confirmen aquesta tesi.

“Les empreses no sols han de donar dividend econòmic. Qualsevol organització per a la qual aquest objectiu sigui l’únic i principal no existirà en el mig llarg termini.”

* Mónica Oviedo, Iberdrola

“El sector privat estava acostumat a tenir una llicència d’operació. Ara necessitem una llicència addicional: la social. Aquesta ens l’hem de guanyar dia a dia.”

* Sonia Hernández Barrado, Repsol

“El carbó té els dies comptats. Més enllà de 2025, no hi haurà més centrals de carbó en la majoria dels països d’Europa.”

* Antonio Fuertes, Naturgy

“De manera incremental, les empreses hauran de demostrar amb la seva activitat de report que compleixen les expectatives de la societat en què operen.”

* M. Luisa Martínez Gistau, CaixaBank

“Hi ha indicadors que mostren que les empreses hem de fer un canvi en matèria de sostenibilitat o aviat tindrem molts problemes per a seguir gaudint de legitimitat i capacitat per a desenvolupar el nostre negoci.”

* Miguel García, DKV Seguros

En segon lloc, quan hem preguntat per l’origen d’aquest canvi de dinàmica, les empreses ens han respost que és degut, sobretot, a la pressió dels inversors:

“Recentment, ens vam reunir amb vuit inversors de gran impacte i ens van preguntar directament per la nostra gestió de l’Agenda 2030.”

* Mónica Oviedo, Iberdrola

“Que hi hagi una retribució lligada a la sostenibilitat és un dels nostres objectius i respon a les demandes dels nostres inversors.”

* Antonio Fuertes, Naturgy

“El 2017, quan fèiem roadshows amb inversors, jo els contava el que fèiem respecte a l’Agenda 2030 i no percebia un interès explícit per part seva. El 2019, ells mateixos s’hi interessaven. A més, si perceben que alguna empresa està realitzant greenwashing, alguns no tenen objecció a criticar la tendència i retirar el seu suport.”

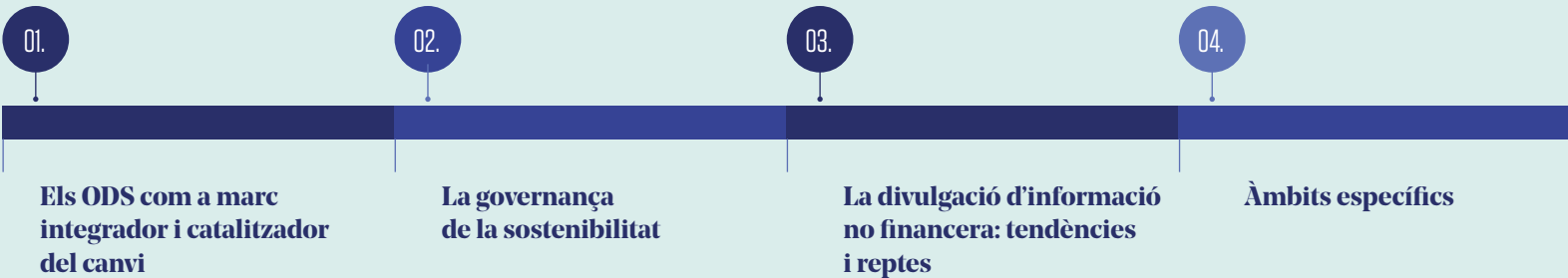
* Mónica Oviedo, Iberdrola

“La nostra cartera d’inversors ESG s’eleva al 30% de l’accionariat institucional i, per tant, les temàtiques de medi ambient, societat i governança tenen una gran importància per a nosaltres. “

* Sonia Hernández Barrado, Repsol

Més enllà d’aquests dos primers missatges de caràcter general, d’ara endavant es proposen una sèrie d’idees bàsiques extretes de les entrevistes, agrupades entorn dels quatre blocs que

conformaven l’estructura de les entrevistes realitzades als membres del GEP:

Aquestes idees s'exposen de forma resumida a la taula següent i es desenvolupen amb més detall a la resta del capítol. Hem afegit algunes cites textuais de les entrevistes i exemples de bones pràctiques per a il·lustrar l'exposició i el desenvolupament de les diferents idees.

Taula. La divulgació d'informació no financera: tendències i reptes				Font: Elaboració pròpia.	01.
01. Els ODS com a marc integrador i catalitzador del canvi				La divulgació d'informació no financera: tendències i reptes	
01. Les empreses líders es focalitzen en ODS vinculats al seu negoci en què poden aportar un valor diferencial	02. Els ODS faciliten la identificació de noves oportunitats de negoci directament vinculades a escenaris socials desitjables	03. Els ODS permeten als responsables d'RSC traslladar les qüestions de sostenibilitat als consells d'administració utilitzant un llenguatge comprensiu i directe	04. Els ODS són un instrument útil per a alinejar als diferents stakeholders de l'empresa entorn a uns objectius comuns	14. La correcta divulgació d'informació no financera permet obtenir nous reconeixements , que reverteixen en una major capacitat de l'empresa d'atraure capital	15. Les empreses líders s'anticipen als canvis regulatoris en matèria de divulgació no financera
05. L'aposta de l'empresa pels ODS contribueix a millorar el compromís dels empleats entorn a un propòsit compartit i afavoreix la captació de talent	06. Els ODS faciliten el diàleg públicoprivat i fomenten la visió a llarg termini	07. Les empreses compromeses amb els ODS alerten del perill del greenwashing		16. El mesurament de la bretxa salarial és el principal escull per al report no financer, a causa de la dificultat d'identificar el marc adequat per a aquest mesurament	17. Nombroses empreses eludeixen l'obligatorietat d'aportar informació en matèria de fiscalitat
02. La governança de la sostenibilitat				04. Àmbits específics	
08. Augmenta el compromís de l'alta direcció amb la sostenibilitat entre les empreses més avançades	09. Les estructures de governança de les empreses es redissenen per a donar més centralitat a las qüestions de sostenibilitat	10. La direcció dona suport a la implementació de sistemes de retribució variable basats en criteris de desenvolupament sostenible	11. Els responsables d'RSC guanyen pes dins de l'empresa i acompanyen als CEO en els roadshows amb inversors	22. Malgrat l'augment del número de dones en posicions directives , la xifra està encara lluny dels criteris de paritat	23. Les empreses més avançades comencen a parlar de la necessitat de vincular la sostenibilitat a un repartiment més equitatiu dels guanys empresarials dins de la pròpia empresa
12. Les empreses més descentralitzades mostren més capacitat d'implementació dels ODS	13. Les empreses introdueixen mecanismes de supervisió interna per a avaluar la progressió en matèria de desenvolupament sostenible			24. Davant del creixent interès pels bonus verds , el sector financer reclama també espais pels bonus socials	25. Les grans empreses poden multiplicar el seu impacte a la societat a través de la cadena de valor
				26. L' eficiència energètica s'instaura com a pràctica comú entre totes les empreses per la seva sostenibilitat i rendibilitat	27. La digitalització aplicada al desenvolupament sostenible , clau per al canvi transformador
				 Positiu Neutre Insuficient	

En aquesta secció, s’identifiquen algunes vies que han utilitzat les empreses per a aprofitar el potencial transformador dels ODS.

01.

Els ODS com a marc integrador i catalitzador del canvi

01.

Les empreses líders se centren en ODS vinculats al seu negoci en els quals puguin aportar un valor diferencial

Transcorreguda l’etapa inicial d’interpretació i adaptació de l’Agenda 2030, les empreses líders han avançat en la identificació dels ODS que més les interpel·len, i distingeixen entre ODS prioritaris i ODS secundaris. En els primers, l’empresa aporta un valor afegit clarament diferenciat i vinculat al seu model de negoci. En canvi, els ODS secundaris s’associen a elements de generació de valor que es pressuposen en l’empresa com a agent social i, per tant, que no estan vinculats necessàriament al seu *core business*.²⁶

“*Iberdrola té una estratègia clara d’electrificació de l’economia, energies renovables i descarbonització. Aquesta estratègia està vinculada a l’ODS 7 i a l’ODS 13. Aquests són els nostres ODS prioritaris. Internament sorgeix el debat de comunicar la contribució d’Iberdrola als ODS 5 i 8, per exemple, com a contribució directa. No obstant això, seguint les recomanacions dels experts preferim enfocar-nos en el nostre producte diferencial.*”

✳ **Mónica Oviedo**, Iberdrola

“*Al principi, és veritat, vam intentar treballar en tots els ODS. Allò no va resultar, així que vam decidir concretar-ne cinc i desenvolupar-los. Addicionalment, hi ha ODS secundaris que donen suport a aquests cinc.*”

✳ **Lourdes Ripoll**, Meliá Hotels

“*Hi ha moltes empreses que abraçaven els 17 objectius. Nosaltres hem adoptat una aproximació més modesta i ens hem dedicat als objectius més propers al negoci de Ferrovial.*”

✳ **Juan Francisco Polo**, Ferrovial

02.

Els ODS faciliten la identificació de noves oportunitats de negoci vinculades directament a escenaris socials desitjables

Quan les empreses identifiquen noves oportunitats de negoci basades en el llenguatge dels ODS –i en les seves metes i els seus indicadors–, destinen els seus recursos i capacitats (innovació, inversió, etc.) a la sostenibilitat. Simultàniament, inicien processos de transformació interna que les convertiran en empreses més resilients en el futur.

“*No estem fent el que ja fèiem posant-li l’etiqueta ODS, sinó que tractem el conjunt d’objectius com un instrument i identifiquem oportunitats.*”

✳ **Mónica Oviedo**, Iberdrola

“*Com a empresa d’assegurances, veiem més oportunitats que impactes negatius en els ODS.*”

✳ **Alicia Bové**, DKV Seguros

“*A poc a poc, anirem veient que la transformació sostenible genera noves oportunitats, com a millors anàlisis, majors capacitats creatives, innovació, nous models, etc. Tota transformació porta el seu temps.*”

✳ **Lourdes Ripoll**, Meliá Hotels

DKV Seguros: Tech4Health

Des de 2020, DKV Seguros col·labora amb **Ship2B**²⁷ i **Medic-hem**²⁸ per a seleccionar a start-ups amb projectes d’innovació en el sector de la salut i oferir-los eines per al seu desenvolupament, en el marc del programa *Tech4Health*. DKV Seguros aporta al projecte els seus coneixements del mercat de la salut a Espanya, l’accés a potencials clients per a les *start-ups* i la validació del model de negoci dels projectes. Simultàniament,

Impacte directe:

3

SAÚDE

SAÚDE

Contribució a la creació de solucions innovadores en l’àmbit de la salut

Impacte indirecte:

8

TRABALL DIGNI

TRABALL DIGNI

9

INDÚSTRIA

INDÚSTRIA

Promoció de *start-ups* innovadores

► 32

33 ◀

03.

Els ODS permeten als responsables d’RSC i/o als responsables de sostenibilitat traslladar les qüestions de sostenibilitat als consells d’ administració utilitzant un llenguatge comprensible i directe

El marc dels ODS descriu, amb un llenguatge precís i d’abast global, la magnitud dels reptes als quals ha de fer front l’em-presa. L’horizontabilitat de l’Agenda 2030 i la transversalitat de les metes entre els diferents ODS faciliten la seva integració en

les estratègies de negoci. La legitimitat que han adquirit soci-alment els converteix en un recurs útil perquè els responsables d’RSC/Sostenibilitat els elevin als consells d’administració.

“Hem desenvolupat un pla d’impuls d’ODS que juntament amb el compromís de l’Alta Direcció doni a conèixer l’Agenda 2030 a tots els empleats.”

* Sonia Hernández Barrado, Repsol

“Introduir l’Agenda 2030 als òrgans de l’empresa va suposar sensibilitzar sobre el valor que podia generar, des del punt de vista tant de la sostenibilitat com del negoci.”

* José María Bolufer, Telefónica

SUEZ: Relat de Desenvolupament Sostenible

En els darrers cinc anys, Suez ha focalitzat les reunions del seu consell directiu en trobar solucions per al dèficit d’aigua potable utilitzant el llenguatge dels ODS i vinculant-los al seu pla estratègic. El Consell va fer un primer treball d’anàlisi en el marc de Relat de Desenvolupament Sostenible per a iden-tificar les accions que poden contribuir a la consecució dels

Objectius. En primer lloc, es van separar els ODS identificats com a prioritaris per al projecte en 5 eixos. Posteriorment, es va connectar cada ODS amb les accions paral·leles del Rewater Global Plan de Suez. Finalment, es van identificar les qüesti-ons d’interès perquè cada meta de l’empresa contribuís a la consecució dels ODS identificats com a materials.

Impacte directe:

Garantia d’aigua potable i sanejament a tots els llocs, especialment en aquells més vulnerables a l’estrès hídric

Impacte indirecte:

Comunicació de les accions pel clima dutes a terme per l’empresa en el marc del RGP

04.

Els ODS són un instrument útil per a alinear als diferents stakeholders de l’empresa entorn a uns objectius comuns

L’estructura dels ODS en 17 objectius, amb unes metes definides i uns indicadors associats, permet a les empreses posicionar la seva estratègia de negoci i presentar-la a les contraparts amb

major claredat. En aquells casos en què els ODS es vinculen amb les polítiques de compra d’una companyia, es multiplica l’impacte positiu de l’empresa.

“Els ODS permeten alinear així l’estratègia i les expectatives de l’empresa amb els seus empleats, clients, proveïdors, inversors i les comunitats en què opera.”

* Iberdrola, Informe de Sostenibilitat 2018, p. 34

“Totes les accions que realitzem, les quantifiquem i mesurem amb base a la maximització del benefici dels nostres stakeholders i shareholders.”

* Carlos Krohmer, Colonial

Iberdrola: Dividend social

El “dividend social” d’Iberdrola, proposat en el seu Pla estratègic 2018-2022, és concebut com un model de creació de valor de manera sostenible per a tots els stakeholders de l’empresa. La llista d’actors beneficiats inclou a grups tan diversos com els inversors de l’empresa, els seus treballadors o els grups en

risc d’exclusió social dels diferents països en els quals opera l’empresa. El dividend s’erigeix com un motor de transfor-mació sostenible en la mesura en què es vincula directament a la consecució de tots els ODS, amb nivells d’impacte i de priorització diferents.

Impacte directe:

Priorització de les energies renovables per a una transició energètica sostenible

El consell d’administració es converteix en impulsor dels ODS i del desenvolupament sostenible

Impacte indirecte:

Meliá: Cash flow social

Els mapes de *cash flow* social desenvolupats per Meliá mostren que el desenvolupament sostenible s’estén més enllà del pilar mediambiental i ofereixen, de manera pública, informació sobre l’impacte que l’empresa hotelera té en els seus grups d’interès, així com dades sobre com aquests últims es beneficien en cada etapa del procés financer de l’organització.

L’elaboració de materials sobre el *cash flow* social passa per identificar tots els actors que aporten valor d’entrada i/o sortida a l’organització. Posteriorment, es calcula el valor absolut i percentual d’impacte de cada actor. Finalment, l’empresa resumeix les activitats que han dut a terme els grups d’interès en la generació del *cash flow*. Aquest últim pas permet crear una imatge de la cadena de valor de l’empresa.

Impacte directe:

Identificació de *partners* del sector hotelier que duen a terme esforços de desenvolupament sostenible

Impacte indirecte:

Possibilitat de potenciar els punts forts de la cadena de valor

Innovació responsable

Model de producció i consum B2B sostenible

05.

L’aposta de l’empresa pels ODS contribueix a millorar el compromís dels empleats entorn d’un propòsit compartit i afavoreix la captació de talent

Els ODS poden actuar com a palanca de canvi dins de les empreses, alineant les motivacions individuals amb el propòsit empresarial. El procés de sensibilització dels treballadors

entorn de la sostenibilitat es pot dur a terme amb formació, tallers participatius, la introducció d’incentius, etc.

“És important que els empleats coneguin què és l’Agenda 2030, entenguin les accions amb les quals estan contribuint a aquesta Agenda i se’ls reпти a continuar per aquest camí. Se’ls ha de mostrar com estan contribuint.”

* Sonia Hernández Barrado, Repsol

“Els ODS són una eina de transformació, no de comunicació. Això va quedar clar des de l’inici a SUEZ i avui tots els empleats entenen què són els Objectius.”

* Asunción Martínez, SUEZ España

“És necessari que els sistemes d’incentius dels empleats recullin les preocupacions en matèria de sostenibilitat per a que els treballadors tinguin cura del medi ambient i la comunitat.”

* Begoña Muñoz, Colonial

06.

Els ODS faciliten el diàleg publicoprivat i fomenten la visió a llarg termini

Els reptes als quals s’enfronten les societats modernes han de ser abordats de manera corresponsable pel sector públic i el sector privat. L’enfocament multinivell dels ODS i les seves

metes faciliten el debat multisectorial, l’establiment d’un marc de treball comú i l’adopció de mesures a llarg termini.

“Crec que la nostra responsabilitat com a empresa, que és part de la societat i del paisatge d’una ciutat, és donar eines per a adaptar-se al nou escenari d’emergència climàtica [...] El llenguatge dels ODS és comú, tant internament com externament. És per això que ha estat molt fàcil utilitzar-los com a marc conjuntament amb els ajuntaments.”

* Asunción Martínez, SUEZ

Iberdrola: Alianza Shire

Shire és una aliança publicoprivada establerta entre empreses líders del sector energètic, instituts d’investigació, organismes públics i entitats supranacionals, amb l’objectiu de trobar solucions innovadores i sostenibles per a l’accés a energia en contextos de crisis humanitàries.²⁹ El projecte se centra en caracteritzar el context, dissenyar solucions adaptades i crear eines de formació i informació per a millorar l’accés a una

energia moderna, sostenible, assequible i de qualitat.^{liii} Des de 2016, s’han instal·lat cinc quilòmetres d’enllumenat públic i s’ha proporcionat energia a catorze serveis comunitaris. Més de 8.000 refugiats ja s’han beneficiat dels resultats d’aquesta aliança i s’estima que el projecte tindrà un impacte positiu en 700 negocis i llars.^{liv}

Impacte directe:

Millora de les condicions de vida en assentaments per a refugiats

Provisió d’energia de qualitat a poblacions de refugiats

Creació d’una aliança multiactor publicoprivada que inclou, a més a més, a instituts d’investigació i entitats supranacionals

Impacte indirecte:

Desenvolupament d’infraestructures sostenibles

Contribució a la creació de comunitats sostenibles en els assentaments)

Naturgy: Growsmarter

Growsmarter és un projecte de la UE que promou la investigació i la innovació en matèria de *smart cities* en consonància amb *Horizon 2020*, un programa d’inversió en noves tecnologies de la UE. Juntament amb altres organitzacions,³⁰ Naturgy gestiona el pla de rehabilitació del barri de Canyelles, on s’està actuant en façanes i cobertes, canviant finestres i persianes. Aquestes activitats estan destinades a millorar l’aïllament tèrmic de les cases, activitat que redueix el consum d’electricitat i gas fins a un 44%.

Impacte directe:

Generació d’aliances entre grans empreses, instituts d’investigació i entitats públiques

La finalitat principal del consorci és rehabilitar més de 20.000 m² d’ús residencial i terciari per a benefici dels habitants del barri. Naturgy gestiona l’explotació dels serveis energètics rellevants mitjançant un contracte de subministrament elèctric. Addicionalment, l’empresa col·labora en l’anàlisi de viabilitat, el disseny i l’avaluació de les mesures de millora de l’eficiència energètica proposades.

Impacte indirecte:

Accés a energia assequible i no contaminant per a les comunitats a través de millores en l’eficiència energètica dels edificis

07.

Les empreses compromeses amb els ODS alerten del perill del *greenwashing*

L’anomenat “rentat de cara verd” (*greenwashing*) s’ha sofisticat en les últimes dècades, paral·lelament a la creixent preocupació de la societat per les qüestions mediambientals i el seu pes en l’agenda pública. Malgrat l’augment de l’escrutini i la transparència exigida a les empreses, són moltes les pràctiques de publicitat enganyosa o de presentació incompleta de dades

“Ens semblaria positiu que altres grans empreses adoptessin algunes de les nostres millors pràctiques de desenvolupament sostenible. Voldria dir que no estan fent *greenwashing*.”

* Mónica Oviedo, Iberdrola

amb el propòsit d’aparèixer en l’avantguarda de la sostenibilitat.³¹ Els efectes perniciosos d’aquesta pràctica són múltiples: la credibilitat de l’empresa, la percepció negativa dels poders públics que col·laboren amb les empreses per a aconseguir canvis efectius o la injúria de la causa que es defensa.

“Moltes empreses s’han començat a moure en matèria d’ODS en l’últim any i mig. Estan realitzant molta comunicació, la qual cosa es podria confondre amb *greenwashing*.”

* José María Bolufer, Telefónica

02.

La governança de la sostenibilitat

08.

Augmenta el compromís de l’alta direcció amb la sostenibilitat entre les empreses més avançades

Alguns CEO estan assumint la sostenibilitat com a objectiu prioritari de les seves empreses i integrant-la en els màxims òrgans de decisió. L’aposta creixent dels fons d’inversió per la sostenibilitat podria portar a generalitzar aquesta pràctica.

“Hi ha una aposta clara per la sostenibilitat dins de l’alta direcció, sobretot des de fa dos anys.”

* Lourdes Ripoll, Meliá Hotels

“El nostre CEO i president és el primer compromès i d’aquí cau en cascada en tota l’organització. Els projectes que s’aproven han de demostrar el seu impacte en els ODS.”

* Mónica Oviedo, Iberdrola

“El nostre conseller delegat està completament compromès i això afecta positivament als altres membres del Comitè de Direcció, que entenen que cal donar protagonisme a la sostenibilitat i als criteris ESG.”

* M. Luisa Martínez Gistau, CaixaBank

09.

Les estructures de governança de les empreses es redissenyen per a donar més centralitat a les qüestions de sostenibilitat

Les qüestions de sostenibilitat s’integren en el *core business* de les empreses de diferents maneres: confiant funcions a una comissió delegada del consell d’administració, vinculant les àrees d’RSC/Sostenibilitat amb altres àrees de l’organització (p. ex., la *compliance*), generant ponts transversals en l’organització mitjançant la pràctica de report, etc.

“Tenim una comissió de desenvolupament sostenible que agrupa els directors i les directores de desenvolupament sostenible de cada territori. Això significa que tenim una persona a cada zona geogràfica que ens està fent de radar i d’ajuda perquè puguem adaptar els nostres projectes a cada context local.”

* Dulcinea Meijide, SUEZ España

“A Ferrovial, hem cuidat molt del govern corporatiu per a tenir el millor model de governança possible.”

* Juan Francisco Polo, Ferrovial

“Per al desenvolupament estratègic de les línies d’actuació derivades d’aquest compromís, a més del Comitè de Responsabilitat Corporativa i Reputació, el 2018 s’ha creat el Comitè de Finances Sostenibles, amb membres de l’alta direcció de l’entitat.”

* Comptes anuals CaixaBank S.A. 2018, p. 81

10.

La direcció dóna suport a la implementació de sistemes de retribució variable basats en criteris de desenvolupament sostenible

La modificació de la retribució variable en funció de criteris ESG o dels ODS pot tenir un efecte de cascada en l'empresa. Quan els directius adopten el desenvolupament sostenible

com a marc estratègic, la transformació es ramifica cap a les bases de l'empresa.

“En els últims quinze anys, ha arribat a llocs de responsabilitat una nova generació de directius que han començat a preocupar-se pels marcs, com els produïts pel GRI o el Pacte Mundial.”

✱ **Juan Francisco Polo**, Ferrovial

“Està previst que una part de la retribució variable del Comitè de Direcció depengui de criteris ESG.”

✱ **Núria Oferil**, Colonial

11.

Els responsables d'RSC/Sostenibilitat guanyen pes dins de l'empresa i acompanyen als executius (CEO) en els roadshows amb inversors

Sembla que el temps en què els responsables d'RSC/Sostenibilitat de les empreses tenien un paper perifèric ha quedat enrere. Des que els inversors insisteixen en conèixer el compor-

tament de les empreses en relació amb la sostenibilitat, aquests responsables han passat a assumir un paper protagonista, acompanyant als CEOs en tots els roadshows amb inversors.

“El nostre paper ha canviat radicalment: de ser acompanyants a presentar en els roadshows.”

✱ **Mónica Oviedo**, Iberdrola

“El departament d'RSC s'ha modernitzat molt en els darrers deu anys.”

✱ **M. Luisa Martínez Gistau**, CaixaBank

“Realitzem roadshows liderats pel nostre CEO amb diferents inversors ESG on expliquem els nostres compromisos i les accions que duem a terme en matèria de sostenibilitat”.

✱ **Sonia Hernández Barrado**, Repsol

12.

Les empreses més descentralitzades mostren major capacitat d'implementació dels ODS

El potencial dels ODS rau en la transversalitat d'interpel·lar múltiples àrees i funcions de l'empresa. Les organitzacions que s'estructuren en sitges troben majors dificultats a l'hora d'introduir els ODS àmpliament. La situació és més favorable

per a aquelles empreses que disposen d'estructures descentralitzades i unitats transversals, perquè disposen de més canals oberts dins de l'empresa per a absorbir i transmetre les orientacions de l'Agenda 2030.

“El fet que la nostra organització sigui molt transversal i descentralitzada respecte a la innovació i a la sostenibilitat ens permet distribuir la força de la direcció per tota l'empresa com si fos una cascada.”

✱ **Mónica Oviedo**, Iberdrola

“Que cada grup s'autogoverni de manera saludable és positiu per a l'empresa i beneficis a efectes de resultats.”

✱ **Carlos Krohmer**, Colonial

13.

Les empreses introdueixen mecanismes de supervisió interna per a avaluar la seva progressió en matèria de desenvolupament sostenible

A més del report públic al qual les grans empreses estan obligades per llei, les més compromeses amb la sostenibilitat estan començant a dissenyar i a posar en marxa sistemes de

supervisió interna per a avaluar la pròpia contribució de l'empresa en aquest àmbit i autoavaluar-se.

“El compromís de la companyia amb la contribució als ODS està supervisat pels òrgans de govern. Així, la Comissió de Desenvolupament Sostenible del Consell [...] té atribuïdes, entre altres, les competències de monitoritzar la contribució del grup a la consecució dels ODS.”

✱ **Iberdrola**, Informe de sostenibilitat 2018, p. 36

“En el model de sostenibilitat, té un paper fonamental el Consell d'Administració, que aprova, prèvia supervisió per part de la Comissió de Sostenibilitat, l'estratègia i la política de la companyia en matèria de sostenibilitat que proposa l'alta direcció.”

✱ **Repsol**, Informe de Gestió Integrat 2018, p. 223

“L'òrgan encarregat de la revisió i de la supervisió de la memòria de sostenibilitat és el Comitè de Direcció.”

✱ **DKV Seguros**, Informe Corporatiu Integrat 2017, p. 141

En aquesta secció, es presenten diferents tendències i reptes identificats en les entrevistes en relació amb la divulgació d'informació no financera per part de les empreses.

03.

La divulgació d'informació no financera: tendències i reptes

14.

La divulgació correcta d'informació no financera permet obtenir nous reconeixements, que reverteixen en una major capacitat de l'empresa d'atraure capital

En un mercat cada vegada més global i competitiu, les empreses necessiten diferenciar-se i millorar els seus processos de captació de capital. En aquest context, els reconeixements

basats en la bona divulgació d'informació no financera s'estan convertint en un recurs cada vegada més utilitzat.

“S'ha acceptat la idea de la gestió sostenible perquè permet aconseguir millors resultats, com ser líder en el Dow Jones Sustainability Index, en el sector d'Utilities.”

“Avui dia, els fons d'inversió han d'oferir productes d'alta qualitat en ESG. Si una empresa té alts estàndards en els indicadors corresponents, es redueix el cost de capital d'inversió per als fons.”

* Antonio Fuertes, Naturgy

* Carlos Krohmer, Colonial

15.

Les empreses líders s'anticipen als canvis regulatoris en matèria de divulgació no financera

La Directiva 2014/95/UE, de divulgació d'informació no financera, es va transposar a l'ordenament jurídic espanyol en primera instància pel Reial Decret-llei 18/2017.^{vi} Aquest es va convertir, a finals de 2018, en la Llei 11/2018.^{iv} La disposició transitòria de la Llei exposa que les modificacions introduïdes per aquesta en els articles primer, segon i tercer serien d'aplicació per a l'exercici econòmic iniciat l'1 de gener de 2018. Això va obligar

moltes empreses, a la fi de 2018, a adaptar les seves memòries anuals per a incloure les qüestions no financeres amb molt poc marge de temps. No obstant això, la situació no va agafar desprevingudes a la majoria de les empreses del GEP, que ja estaven reportant en aquestes qüestions i que únicament van haver d'adaptar-se als nous formats i exigències.

“Des de SUEZ intentem anticipar-nos a la legislació que pot ser aprovada en matèries que tinguin a veure amb el nostre sector. SUEZ Espanya realitza report d'informació no financera des de fa 18 anys.”

“A causa dels nostres avanços previs en estàndards de GRI i report integrat, la Llei de divulgació d'informació no financera no ha causat cap problema a l'empresa.”

“Com que DKV Seguros realitza reports des de fa anys, ens vam avançar a la llei i ja la compliem abans que entrés en vigor.”

* Dulcinea Meijide, SUEZ España

* Lourdes Ripoll, Meliá Hotels

* Alicia Bové, DKV Seguros

16.

El mesurament de la bretxa salarial és el principal escull per al report no financer, a causa de la dificultat d'identificar el marc adequat per al seu mesurament

L'obligatorietat de publicar informació sobre la bretxa salarial que va incorporar la Llei 11/2018 no va venir acompanyada d'un marc clar que definís la metodologia per al seu mesurament. Per tant, les empreses han utilitzat múltiples mètriques de càlcul, la majoria sense especificar, que presenten uns resultats basats en criteris dispars, els quals, en conseqüència, no permeten comparar les dades.

El criteri de la CEOE^{vii} coincideix amb les recomanacions del INE^{viii} en afirmar que la bretxa salarial ajustada,³² aquella que

té en compte les variables observables entre homes i dones, com el tipus d'ocupació, el contracte, el sector o el tipus de jornada, és la més fiable per a avaluar la bretxa salarial. Aquesta mesura permet obtenir una resposta més ajustada al concepte de “mateixa remuneració pel treball d'igual valor”. La definició jurídica d'aquest concepte, introduït pel Real Decret-llei 6/2019³³ix el març de 2019, juntament amb els esforços de les empreses per establir sistemes de mesura, s'hauria de traduir en la presentació d'uns resultats més complets en els anys vinents.

“Aquest ha estat el primer any que s'han tingut les dades de la bretxa salarial. Ha estat complicat trobar els indicadors adequats perquè la Llei 11/2018 no tenia metodologia i no existien indicadors de bretxa salarial dins de l'estàndard GRI concordes als requisits de la llei que ens ajudessin a mesurar”.

“Portem des del 2017 realitzant un report integrat. Amb l'entrada de la Llei 11/2018 hem trobat dificultats en el nostre report principalment en els indicadors referents a persones”.

“El report sobre la bretxa salarial és un tema que afecta a totes les grans empreses a Espanya.”

* Sonia Hernández Barrado, Repsol

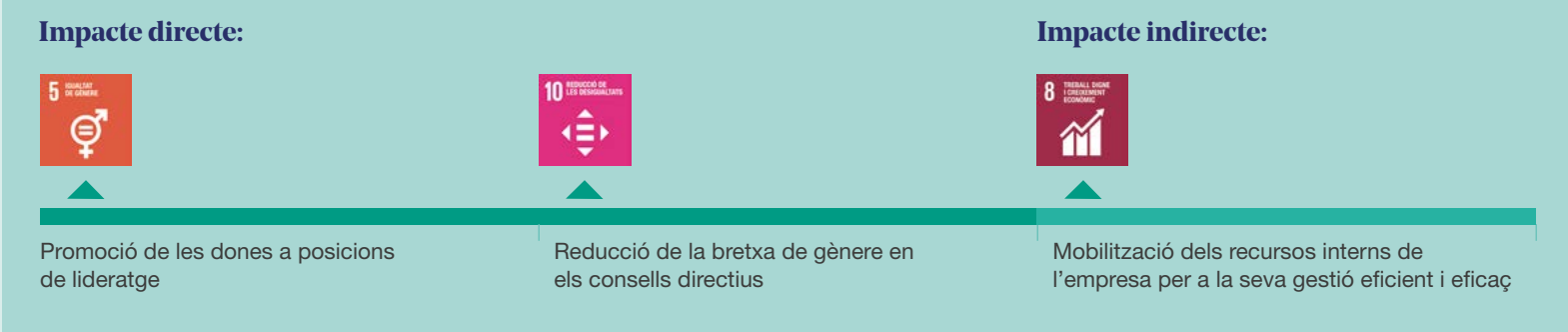
* Sonia Hernández Barrado, Repsol

* M. Luisa Martínez Gistau, CaixaBank

SUEZ: Bootcamp Impulsa

Bootcamp Impulsa és un **programa** dissenyat i gestionat per SUEZ amb l'objectiu de promocionar a 29 dones del mapa de talent de l'empresa a posicions de responsabilitat el 2021.³⁴ Aquest projecte neix de la necessitat d'incrementar el número de dones en posicions de lideratge el 2019. En consonància amb la Llei per a la igualtat efectiva de dones i homes,^x SUEZ

es va proposar crear un programa de desenvolupament professional amb les treballadores identificades. Un aspecte clau del programa és que les dones són les que marquen les metes a aconseguir i SUEZ els ofereix suport. Són elles les que lideren. El projecte es divideix en dues parts principals: el *kick-off* i el desenvolupament del *mentoring*.³⁵

17.

Nombroses empreses eludeixen l'obligatorietat d'aportar informació en matèria de fiscalitat

El compliment de les obligacions fiscals per part de les empreses sense recórrer a estratègies d'elusió fiscal és un dels indicadors més rellevants a l'hora d'avaluar la responsabilitat d'una empresa davant la societat. Més enllà de la importància que les empreses compleixin aquesta obligació de manera

efectiva,³⁶ la informació divulgada sobre aquesta qüestió continua sent escassa. Són molt poques les empreses que afirmen explícitament, en els seus informes o en les seves polítiques, que no incorreran en el blanqueig de capitals o que reduiran o eliminaran la seva presència en paradisos fiscals.

“Se’ns ha criticat perquè tenim una societat a Panamá. Seria impossible que aquest no fos el cas, atès que llavors no podríem gestionar l’hotel Meliá Panamá Canal.”

* Juan Ignacio Pardo, Meliá Hotels

“El nostre grup no sols evita l’evasió fiscal; també es distancia de pràctiques com l’optimització o els patrocinis fiscals. No donem incentius als nostres directius per a la realització d’aquestes activitats.”

* Miguel García, DKV Seguros

“En l’informe d’Oxfam, se’ns penalitzava per tenir presència a Panamá. Clar que la tenim, perquè tenim clients al país.”

* Arancha Díaz, Telefónica

18.

Les empreses líders posen en valor el potencial dels ODS com a instrument transformador de les dinàmiques de report

Els ODS s’han convertit en un bon canal de comunicació a l’hora d’iniciar un procés de revisió dels principals indicadors d’acompliment (KPI) interns amb la finalitat d’adaptar-se als nous requisits legals en matèria de divulgació de la informació

no financera. La seva claredat permet a les diferents unitats responsables d’aquestes qüestions establir associacions entre els seus propis KPI i els objectius globals establerts a l’Agenda 2030.

“És un exercici tremendament saludable, perquè t’ajuda a anar configurant sistemes de report que inicialment no existien. A més, la simple verbalització de la necessitat de disposar de determinada informació també crea la cultura d’anar afavorint el millor compliment en determinats indicadors.”

* Juan Ignacio Pardo, Meliá Hotels

“Els ODS ens van fer replantejar l’informe socioeconòmic perquè fos més comunicatiu i mostrés els KPI d’interès.”

* Meritxell Ripoll, CaixaBank

Iberdrola: *SDG Evaluation Tool*

El 2018, Iberdrola va ser una de les tretze empreses convidades al projecte pilot d’anàlisi de l’impacte i mesurament dels ODS realitzat per **Trucost**,^{lxi}, una empresa de *S&P Dow Jones Indices*. Iberdrola va ser l’única empresa convidada del sector elèctric a escala mundial.^{lxii}

A través d’una eina de mesura pròpia, Trucost va calcular el cost real de les activitats de les tretze multinacionals. L’anàlisi

no va considerar només els recursos econòmics i financers mobilitzats, sinó que també va tenir en compte criteris mediam-bientals i socials. A través de 45 indicadors, l’entitat va avaluar l’acompliment (*performance*) de les empreses convidades. Gràcies a la seva participació en aquest projecte, Iberdrola ha pogut identificar noves oportunitats en l’alineació del seu model de negoci amb els ODS.

Impacte directe:

La participació d'Iberdrola en el projecte fomenta la conscienciació sobre externalitats mediambientals en el sector elèctric

Impacte indirecte:

Una millor identificació de les oportunitats de desenvolupament porta en si millores en les *core activities* de l'empresa

A través del projecte, Iberdrola accedeix a contactes amb altres empreses pioneres en desenvolupament sostenible

19.

Les empreses líders cada vegada presten més atenció a les organitzacions enfocades a la verificació de qüestions ESG

El 2020, la meitat de les empreses del GEP monitoritzen els seus esforços en matèria d'ESG a través dels rànquings, els premis i les certificacions de tres organitzacions: FTSE4GOOD

(índex de l'IBEX 35), ISO (família d'estàndards de gestió) i MSCI (ponderador financer estatunidenc).

“Els grups d'inversors ESG s'han enfortit aquests últims dos o tres anys de forma molt notable.”

* Juan Francisco Polo, Ferrovial

“El Comitè d'ESG és paral·lel al Comitè de Direcció i l'integren directius del màxim nivell de l'empresa.”

* Núria Oferil, Colonial

20.

L'heterogeneïtat de marcs de divulgació de qüestions ESG planteja el repte de construir estàndards compartits per a la divulgació d'informació no financera, vinculats també al marc dels ODS

El gener de 2020, l'*International Business Council* (IBC) del Fòrum Econòmic Mundial va anunciar a Davos la publicació d'un **nou document** sobre la necessitat de disposar d'uns estàndards marc de report dels criteris ESG.^{lxiii} Aquest escrit, al qual ja ens hem referit amb anterioritat (elaborat amb la col·laboració de Deloitte, EY, KPMG i PwC), estableix que no existeix un únic sistema d'indicadors d'acceptació global per a mesurar l'impacte

“Els estàndards GRI et permeten fer comparatives. No obstant això, no totes les dades són comparables. L'activitat realitzada és una limitació, igual que la confecció de cada indicador o la sintaxi utilitzada per cada empresa. Falten estàndards a escala global.”

* **Dulcinea Meijide**, SUEZ España

no financer de les grans empreses. Això ocasiona una bretxa de cohesió en la divulgació de la informació que fa difícil a les empreses explicar els seus avanços en matèria de desenvolupament sostenible. L'IBC conclou que serà necessari establir un conjunt d'estàndards per a proporcionar la informació ESG que els *stakeholders* de les grans empreses estan esperant.

“Tenim molts accionistes internacionals. Quin ha de ser el nostre nord? Què miren els grans inversors?”

* **Carlos Krohmer**, Colonial

SDG Action Manager

SDG Action Manager és un marc que combina l'eina d'auditoria d'impacte de *B Lab* amb l'Agenda 2030 per a contribuir a la realització d'una autoavaluació dinàmica per part de les empreses en matèria d'impacte en la societat i en el medi ambient. A partir d'aquesta anàlisi, les empreses associades del programa estableixen unes metes per a maximitzar la seva contribució a la consecució dels ODS. *SDG Action Manager* també permet mesurar els resultats de les accions dutes a terme i comparar-los amb els d'altres empreses.

Entre els assessors de la plataforma, figuren organitzacions de reconegut prestigi, com la GRI, la Universitat de Colorado (Boulder), la Universitat de Ginebra i el PNUP. La plataforma es finança amb aportacions de fundacions i fons com UKaid, la Bill & Melinda Gates Foundation o la Generation Foundation.

21.

Les empreses entrevistades reclamen un paper més actiu de l'Administració pública a l'hora de proporcionar eines que facilitin el report

La Llei 11/2018 d'informació no financera i diversitat comporta l'obligatorietat de divulgar informació no financera. No obstant això, no va acompanyada de cap mena de guia que faciliti a les empreses metodologies d'anàlisis d'indicadors o eines per a l'elaboració del report. El sector empresarial reclama més

recursos en aquest àmbit, especialment tenint en compte la provisió legal que estendrà l'obligatorietat d'aportar informació no financera a un major nombre d'empreses en un període de tres anys.

“Per a nosaltres, la regulació va associada al compliment immediat, que pot generar costos, implicar burocràcia o crear dificultats.”

* **Miguel García**, DKV Seguros

“En l'actualitat, l'Administració demana que reportem. Nosaltres demanem que ens proveeixin de guies, pautes i facilitats per a fer aquest treball. La gran empresa té els recursos suficients per a explorar les seves obligacions. No obstant això, no tenim eines per a realitzar aquesta exploració.”

* **Juan Ignacio Pardo**, Meliá Hotels

04. Àmbits específics

22. Malgrat l'augment del nombre de dones en els llocs directius, la xifra encara està lluny dels criteris de paritat

La revisió del codi de bon govern de la CNMV, a inicis de 2020, requereix que, en els consells de les empreses cotitzades, el sexe menys representat sigui com a mínim un 40% i que es fomenti que hi hagi més altes directives. Tot i que el percentatge del 30%^{lxiv} de dones directives a Espanya sigui el millor dels

últims anys, baixa fins al 21%^{lxv} quan es mesura el nombre de dones en els consells d'administració i/o en les juntes directives. Malgrat això, la majoria de les empreses del GEP encara estan per sota d'aquestes xifres i el seu nivell d'ambició respecte a aquesta qüestió no és tan alt com caldria esperar.

“Tenim a un 39% de dones en els càrrecs directius de l'empresa, però no creiem que s'hagi d'utilitzar la diversitat a l'empresa per a fer campanyes d'imatge.”

* M. Luisa Martínez Gistau, CaixaBank

“Hi ha hagut progressos en el nombre de dones en posicions intermèdies en la companyia gràcies als nostres programes de capacitat i formació. No obstant això, no hem aconseguit progressos significatius en l'alta direcció i en el consell d'administració.”

* Miguel García, DKV Seguros

“Tenim l'objectiu d'un 30% de dones en llocs directius. En el nostre sector, costa trobar perfils STEM.”

* Arancha Díaz, Telefónica

Repsol: ClosinGap

ClosinGap és un clúster d'empreses³⁷ creat el 2018 per a estudiar i combatre la desigualtat de gènere en el sector privat espanyol. Des d'aquell mateix any, Repsol s'ha dedicat a liderar la iniciativa en l'àmbit de la conciliació i la corresponsabilitat, conceptes clau perquè els treballadors d'ambdós sexes puguin disposar de la mateixa quantitat de temps per al seu desenvolupament professional. Més enllà de la publicació de diversos estudis vinculats a la bretxa salarial, Repsol ha concretat el seu compromís al respecte a través de **diferents iniciatives**.³⁸ Destaca la possibilitat de realitzar teletreball, que s'ofereix a tots els treballadors i treballadores com a mesura de conciliació. El 2018, 2.267 empleats es van beneficiar d'aquesta mesura.

Impacte directe:

Investigació sobre com tancar la bretxa de gènere

Impacte indirecte:

Millora del benestar dels treballadors i les treballadores

Reducció de les desigualtats que experimenten els treballadors de la companyia

Iniciativa teixida amb aliances amb altres empreses

23. Les empreses més avançades comencen a parlar de la necessitat de vincular la sostenibilitat a un repartiment més equitatiu dels guanys empresarials dins de la pròpia empresa

El 2019, s'han registrat xifres rècord respecte a les diferències salarials dins de les empreses. El percentatge de diferència entre el sou mitjà de la plantilla i la remuneració de l'alta direcció (123 vegades superior en el cas de les empreses de l'IBEX 35) té l'aire de convertir-se en un tema central vinculat a la sosteni-

bilitat, en els anys vinents. Aquesta és la percepció d'algunes de les persones entrevistades, que relacionen aquesta qüestió amb un debat més ampli sobre la necessitat d'avançar cap a un capitalisme d'*stakeholders*.

“Una part del nostre negoci està molt lligada a la igualtat i a la desigualtat social. Cal un debat sobre si la generació del negoci comporta sempre la generació de riquesa.”

* Juan Ignacio Pardo, Meliá Hotels

“Les empreses hauran de tenir aviat una perspectiva més global de la retribució, en què aquesta sigui més compartida i equitativa.”

* Begoña Muñoz, Colonial

24. Davant l'interès creixent pels bonus verds, el sector financer reclama també un espai per als bonus socials

Els bonus verds són productes financers alineats amb els **Green Bond Principles** (GBP) que es dediquen a finançar projectes relacionats amb la sostenibilitat mediambiental. Algunes entitats del mercat financer espanyol opinen que, per a complir amb

les tres variants dels criteris ESG, també és necessari invertir en la creació d'uns bonus socials que segueixin les pautes marcades pels *Social Bond Principles* (SBP).^{lxvi}

CaixaBank: Bono social

El 2019, CaixaBank es va convertir en el primer banc espanyol en emetre un bonus social per a finançar projectes que contribuïxin a lluitar contra la pobresa i crear ocupació a les zones més desafavorides d'Espanya. L'entitat es presenta com el primer banc espanyol en oferir un sistema integrat per a micropréstecs de finançament sostenible basat en els SBP. Això significa que

els bonus recorren un camí diferent de la resta de productes del banc i estan dedicats a projectes amb clars beneficis socials, que són explicats als inversors de manera transparent i reportats de manera pública. El **bonus social** explicita que només finança projectes que contribueixen als ODS.³⁹

Impacte directe:

Finançament per a famílies de baixos ingressos

Finançament per a pimes perquè creïn ocupació

Impacte indirecte:

Les famílies obtenen diners per a adquirir productes bàsics

Els beneficiaris del programa milloren el seu benestar econòmic i familiar

25.

Les grans empreses poden multiplicar el seu impacte a la societat a través de la cadena de valor

En actuar sobre la seva cadena de valor, les empreses tenen l’oportunitat de convidar a altres actors del mercat a afegir-se al moviment a favor del desenvolupament sostenible, multiplicant

així el seu impacte social. Algunes de les empreses del GEP duen a terme processos per a monitoritzar el comportament dels seus proveïdors basant-se en els ODS.

“Vam demanar 18 indicadors ESG als nostres proveïdors. Els avaluem i els classifiquem en tres nivells: risc alt, risc mitjà i risc baix.”

★ Antonio Fuertes, Naturgy

“Tant les compres com les principals contractacions amb risc ambiental són gestionades mitjançant un sistema de gestió integrat de qualitat i medi ambient, certificat per les normes ISO 9001 i ISO 14001.”

★ Comptes anuals de CaixaBank S.A. 2018, p. 86

“El nostre sistema de gestió de cadena de subministrament vetlla pel compliment dels estàndards ètics, laborals, ambientals, de seguretat i socials. Assegura la gestió de riscos a través d’un procés de deguda diligència, qualificació i avaluació d’acompliment de proveïdors.”

★ Sonia Hernández Barrado, Repsol

Iberdrola: Enquesta als proveïdors

A través de l’administració d’una enquesta a un grup representatiu de proveïdors, Iberdrola va establir quins eren els seus **ODS prioritaris**. La realització d’aquest estudi la va promoure la Divisió de Sostenibilitat de l’empresa, que va identificar la necessitat d’investigar quins eren els objectius prioritaris dels proveïdors per a poder considerar la formació d’aliances estratègiques amb altres actors de **la cadena de valor**.

La **Divisió de Compres** i Assegurances també va participar en el projecte i va ser la que va llançar l’enquesta. Aquesta incloïa una breu introducció sobre l’Agenda 2030 i la seva interpretació per part d’Iberdrola. A continuació, una sèrie de preguntes permetien identificar els ODS que eren fonamentals (materials) per a cada proveïdor. Es va establir que els objectius principals eren el 3 (Salut i benestar), el 7 (Energia neta i assequible), el 12 (Producció i consum responsable) i el 13 (Acció climàtica).

Impacte directe:

Foment de sistemes de producció i consum basats en el desenvolupament sostenible

Creació d’aliances pels ODS amb actors de la cadena de subministrament

Impacte indirecte:

Les aliances amb *stakeholders* pels ODS promouen el creixement econòmic equitatiu i sostenible

El desenvolupament sostenible es capil·laritza en la indústria i obre noves portes a la innovació

26.

L’eficiència energètica s’instaura com a pràctica comú entre totes les empreses per la seva sostenibilitat i rendibilitat

L’eficiència energètica en les activitats empresarials és una mesura d’estalvi que permet reduir els costos d’una empresa.

A més, un menor ús dels recursos redueix les externalitats negatives associades al funcionament de l’organització.

Colonial: Eficiència energètica

Colonial ha identificat l’eficiència energètica dels seus edificis com una qüestió fonamental (*materia*) per a l’empresa i els seus grups d’interès. En conseqüència, l’empresa està implementant mesures per a garantir el compliment dels objectius climàtics de la UE (2020) en aquesta matèria.⁴⁰ A través d’accions de millora de la gestió de les seves propietats, l’empresa busca oferir als seus clients immobles amb un consum energètic responsable i inferior a la mitjana. Per a complir aquest objectiu, Colonial

està desplegant estratègies d’optimització i disminució de la demanda energètica dels edificis, millores de rendiment dels equips i tecnologies de producció d’energia de baixa emissió (posant especial èmfasi en les energies renovables *in situ*). Aquestes millores s’emmarquen dins del Pla Director de Sostenibilitat de l’empresa per a assegurar la seva integració en l’estratègia corporativa.

Impacte directe:

Compromís de combinar el disseny dels espais amb l’ús de materials d’alta qualitat per a contribuir al desenvolupament de ciutats sostenibles

Impacte indirecte:

Millores en l’eficiència energètica que tenen un impacte positiu en el benestar dels usuaris

27.

La digitalització aplicada al desenvolupament sostenible, clau per al canvi transformador

La digitalització és un procés central per a qualsevol empresa en el segle XXI i discorre de manera paral·lela al desenvolupament sostenible. Necessàriament, totes dues tendències han de convergir per a obtenir el major rendiment possible dels nous models de negoci, millorar l'eficiència, incorporar les noves

tecnologies i aconseguir que l'ús potencial dels *big data* tingui efectes positius en qüestions com la transparència. El 2020, sembla que les dinàmiques generades per aquesta relació poden ser coherents i funcionar en benefici de tots dos processos.

“Avui dia, totes les empreses han de realitzar una transformació digital. Aquesta els permetrà millorar la creació d'ocupació de qualitat a través d'una millor capacització i una major estabilitat laboral. A més, també facilitarà la detecció de noves oportunitats de negoci.”

* **Lourdes Ripoll**, Meliá Hotels

“Avui dia, el grup està perfectament posicionat per a aprofitar, entre altres, les següents oportunitats, gràcies al seu lideratge en energies renovables: xarxes intel·ligents, emmagatzematge i digitalització, tots ells clau en la transició cap a una economia baixa en carboni i resilient al clima.”

* **Iberdrola**, *Informe de sostenibilitat 2018*, p. 63

“Tenim una aplicació informàtica que ens permet bolcar el feedback dels consells d'administració i considerar quins ODS estan associats a les activitats o inversions que realitzem.”

* **Asunción Martínez**, SUEZ España

Telefónica: *Smart Cities*

Smart Cities és una plataforma de serveis digitals que posa en contacte alguns ajuntaments d'Espanya amb els seus ciutadans, amb la vocació d'aglutinar totes les interaccions possibles entre ells. Telefónica transmet els seus coneixements d'eines com les plataformes horitzontals obertes, les dades obertes (*open*

data), la plataforma FIWARE o la Internet de les coses per a contribuir al desenvolupament de l'ecosistema digital metropolità d'innovació a les ciutats seleccionades. Així, aquestes es converteixen en *smart cities*.

Impacte directe:

Ús de la digitalització per a crear ciutats sostenibles

Aliances entre els sectors públic i privat

Impacte indirecte:

Millora del confort dels ciutadans a través d'un increment de l'eficiència dels processos administratius

EL REPORT DE LES EMPRESES COTITZADES ESPANYOLES EN RELACIÓ AMB ELS ODS

PART III

L'objectiu d'aquest capítol és avaluar la contribució de les empreses cotitzades espanyoles als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 a través de les seves pràctiques de divulgació i report de la informació financera i no financera. L'aproximació quantitativa segueix la línia iniciada en les edicions de 2017 i 2018, i se centra en els avenços de les empreses respecte a la sostenibilitat, des d'una perspectiva sectorial i temporal que permet analitzar els canvis esdevinguts en els últims anys.

Com a novetat per a les 137 empreses de la mostra, l'anàlisi de les memòries anuals té en compte el nou context configurat per la Llei 11/2018 en matèria d'informació no financera i diversitat, que transposa a la legislació espanyola la Directiva 2014/95/EU. L'aprovació de la Llei 11/2018 introdueix un punt d'inflexió en la divulgació d'informació no financera i eleva els nivells de transparència exigits a les empreses en l'àmbit del report.

ENFOCAMENT METODOLÒGIC

Model d'anàlisi

La nostra aproximació als ODS combina el concepte de la clàssica *triple bottom line* de l'RSC amb el model ESG (criteris ambientals, socials i de governança), organitzats en una quàdruple hèlix, formada per quatre grans dimensions: governança, societat, economia i medi ambient. Sobre aquest model, hem configurat un sistema d'indicadors consolidat, basat principalment en la *Global Reporting Initiative* (GRI), estàndard de referència

del món empresarial. El nostre enfocament metodològic ha evolucionat des de la primera edició de l'Informe el 2017: d'una banda, el procés d'anàlisi s'ha enriquit incorporant les múltiples connexions entre les metes i els ODS a través d'un mapa relacional.⁴¹ D'altra banda, el sistema d'indicadors ha guanyat en consistència gràcies a l'alineació dels indicadors amb els paràmetres definits per la Llei 11/2018.

Diagrama. Evolució del model d'anàlisi dels ODS

Font:
Elaboració pròpia.

01.

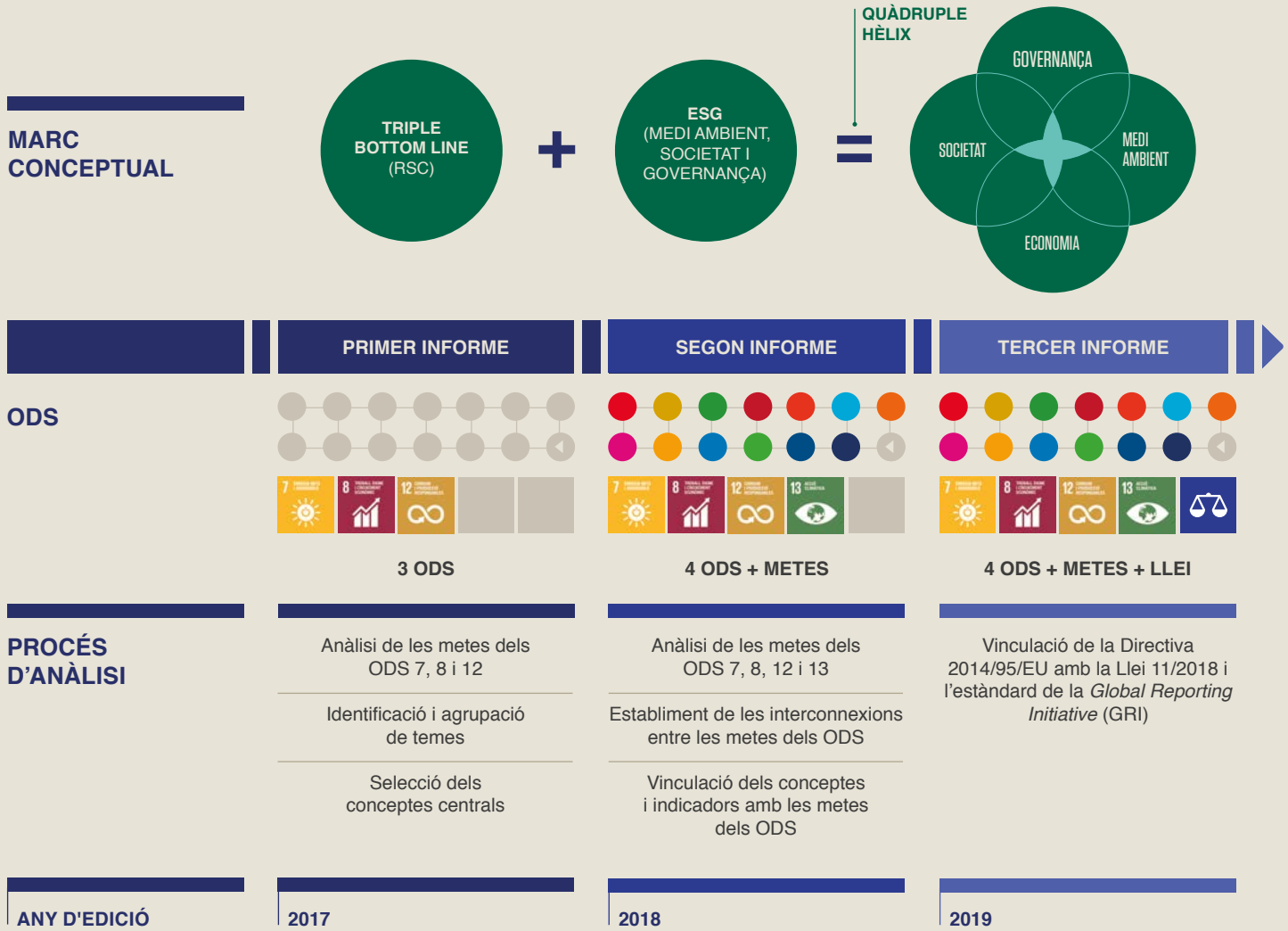

Diagrama. Vinculació del model d'anàlisi de l'Observatori dels ODS amb la Llei 11/2018 d'informació no financera i diversitat⁴²

Font:
Elaboració pròpia.

02.

GUIA DE LECTURA

Les connexions indiquen la relació entre els ODS i les metes concretes d'altres ODS

Categories incloses a la Llei 11/2018
Categories no incloses a la Llei 11/2018

NOU ENFOCAMENT DE REPORT NO FINANCER: LLEI 11/2018

La transposició de la Directiva 2014/95/UE sobre divulgació d'informació no financera als diferents Estats membres de la UE

El 22 d'octubre de 2014, el Parlament Europeu va aprovar la Directiva 2014/95/UE,^{43bvi} relativa a la divulgació d'informació no financera i informació sobre diversitat, aplicable a determinades grans empreses, amb el doble objectiu d'incrementar la transparència d'aquestes empreses en matèria social i mediambiental, i ampliar la confiança dels inversors, dels consumidors i de la societat en general, en informar de les seves polítiques, resultats i riscos.⁴⁴ Es tracta de la primera iniciativa d'àmbit europeu per al report no financer, orientada a delimitar un marc de bones praxis ja que, en potenciar la transparència, impulsa unes societats més justes i més pròsperes.

La Directiva 2014/95/UE articula un marc normatiu europeu poc delimitat, per tal de deixar marge d'actuació als governs nacionals per tal puguin establir mesures concretes sobre la publicació d'informació no financera d'acord amb a les seves pràctiques comercials. Així doncs, els 27 Estats membres de la UE han procedit a transposar aquesta norma als seus ordenaments jurídics estatals amb diferents graus d'exigència, en funció del número i de la tipologia d'empreses a les quals es dirigeixen, el nivell de detall requerit en el report, l'obligatorietat o no de sotmetre's a auditories externes, l'existència d'un règim sancionador i l'àmbit d'aplicació de la política de diversitat.

A continuació, es descriuen les principals conclusions de l'anàlisi comparada dels diferents models de transposició de la Directiva als Estats membres de la UE:

- ▶ **Definició de gran empresa:** 9 dels 27 Estats membres de la UE adopten una definició més àmplia de gran empresa que la que recull la Directiva. En conseqüència, en alguns casos s'incrementa el número de societats obligades a reportar.

- ▶ **Definició d'empreses d'interès públic:** 22 països consideren definicions més extenses que la Directiva per a determinar què és una empresa d'interès públic. En concret, estenen el concepte a altres empreses, a més de les de crèdit o d'assegurances. Això afecta, de forma significativa, al número i a la tipologia d'empreses subjectes a la llei.

- ▶ **Contingut del report:** 8 Estats membres modifiquen el contingut exigít en la Directiva i incorporen nous elements sobre els quals també és obligatori informar.

- ▶ **Verificació externa:** 8 Estats membres exigeixen aquesta revisió com a part de l'informe de gestió. A més, han d'informar sobre la comprovació de la presentació de l'informe no financer, tal i com estableix la Directiva.

- ▶ **Règim sancionador:** només 3 Estats membres han descartat introduir sancions en els seus ordenaments jurídics en cas d'incompliment de la norma. Espanya és un d'ells, juntament amb Holanda i Estònia.

- ▶ **Diversitat:** 9 Estats membres amplien el tipus d'empreses que estan subjectes a l'obligació de reportar o especifiquen els elements sobre els quals cal proporcionar informació.

Els Estats més exigents en la transposició de la Directiva europea a la legislació estatal han estat Dinamarca i Romania, mentre que Finlàndia és el menys restrictiu, amb una llei molt similar al text de la Directiva.

Taula. Resum de la transposició de la Directiva a la legislació dels Estats membres de la UE

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe *Member State Implementation of Directive 2014/95/EU*.^{bviii}

02.

País	Definició de gran empresa	Definició d'empresa d'interès públic	Contingut del report	Verificació externa	Règim sancionador	Diversitat
Alemanya	■	◆	■	■	◆	■
Àustria	■	◆	■	■	◆	◆
Bèlgica	◆	◆	■	◆	◆	■
Bulgària	■	◆	■	◆	◆	◆
Croàcia	■	◆	■	■	◆	◆
Dinamarca	◆	◆	■	◆	◆	◆
Eslovàquia	■	◆	■	■	◆	■
Eslovènia	■	■	◆	■	◆	◆
Espanya	■	◆	◆	■	✖	■
Estònia	◆	■	■	■	✖	◆
Finlàndia	■	■	■	■	◆	■
França	■	◆	■	◆	◆	■
Grècia	◆	◆	◆	■	◆	■
Hongria	■	◆	■	■	◆	■
Irlanda	■	■	■	■	◆	◆
Itàlia	■	◆	■	◆	◆	■
Letònia	■	◆	◆	◆	◆	■
Lituània	■	◆	◆	■	◆	◆
Luxemburg	◆	◆	■	■	◆	■
Malta	■	■	◆	■	◆	■
Països Baixos	■	◆	■	◆	✖	■
Polònia	■	◆	■	■	◆	■
Portugal	◆	◆	■	■	◆	■
República Txeca	◆	◆	■	■	◆	■
Romania	◆	◆	◆	◆	◆	■
Suècia	◆	◆	◆	■	◆	■
Xipre	■	◆	■	■	◆	◆

■ S'han mantingut els mateixos requisits de la Directiva

◆ S'han adaptat

✖ S'han omès

La transposició de la Directiva 2014/95/UE a l'ordenament jurídic espanyol

Amb més d'un any de retard, el Reial Decret-Llei 18/2017^{45ixix} va transposar la Directiva 2014/95/UE a l'ordenament jurídic espanyol amb un contingut gairebé idèntic al d'aquesta Directiva. En una segona fase, el 29 de desembre de 2018, es va publicar en el Butlletí Oficial de l'Estat la Llei 11/2018,^{46iv} el contingut de la qual estableix un marc de report de caràcter més restrictiu.

La Llei ampliarà el seu àmbit d'aplicació un cop transcorreguts els tres primers anys, donat que s'estendrà l'obligació de presentar l'estat d'informació no financera a totes les societats amb més de 250 treballadors que tinguin la consideració d'entitats d'interès públic, conforme a la legislació d'auditoria de comptes, excepte

les entitats que tinguin la qualificació de petites i mitjanes empreses segons la Directiva 2013/34/UE, o que durant dos exercicis consecutius, a la data de tancament de cadascun d'aquests exercicis, el total de les partides del seu actiu sigui superior a 20 milions d'euros o l'import net del negoci superi els 40 milions d'euros.^{iv}

De l'anàlisi comparada de la Llei 11/2018 i la Directiva 2014/95/UE, es desprèn que la llei espanyola augmenta el nivell d'especificitat i exigència a les empreses en matèria de report no financer i diversitat. A continuació, es descriuen els elements més destacats de la comparativa entre la Directiva i la Llei espanyola:

1. Ampliació de l'àmbit d'aplicació. S'estén a un major nombre d'empreses l'obligatorietat de reportar informació no financera i de diversitat. En el cas espanyol, la definició d'empresa d'interès públic és més àmplia que la de la Directiva i s'estén a totes les empreses d'assegurances, les institucions de pagament i de diners electrònics, els fons de pensions que durant dos anys consecutius, al tancament del balanç, tinguin almenys 10.000 participants, així com els serveis d'inversió i les institucions d'inversió col·lectiva amb més de 5.000 clients o més de 5.000 accionistes.

2. No es modifica la definició de gran empresa. La definició espanyola de gran empresa coincideix amb la descripció de la Directiva europea.

3. Proposta de nous marcs de referència per al report. Les empreses, en presentar la informació no financera, poden basar-se en marcs internacionals com els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides, l'Acord de París sobre el canvi climàtic, la Norma SA 8000 sobre la responsabilitat social internacional o l'adaptació a l'ordenament jurídic espanyol del Sistema de gestió i auditoria mediambientals (EMAS).

4. Omissió d'informació sobre qüestions específiques. Se suprimeix la possibilitat d'ometre informació relativa a fets quan, en opinió justificada de l'òrgan d'administració, la divulgació d'aquesta informació pogués perjudicar greument la posició comercial del grup.

5. No es modifiquen els requisits de la verificació externa. Es manté l'obligació de presentar un informe de verificació externa que especifiqui la comprovació de la consistència de les divulgacions com a part de la revisió de l'informe de gestió. En relació amb l'estat d'informació no financera, l'auditor de comptes anuals únicament haurà de comprovar la seva presència, però no la seva consistència.

6. No es modifica l'àmbit d'aplicació de la política de diversitat. Es manté l'obligació de reportar informació de la política de diversitat aplicada als òrgans d'administració, direcció i supervisió de l'empresa per a les societats cotitzades.

7. No introducció d'un règim sancionador. La Llei no preveu un règim sancionador, com tampoc la Directiva. No obstant això, cal destacar que 24 dels Estats membres de la UE sí que han considerat algun tipus de sanció en els seus ordenaments.

8. Ampliació del contingut de la informació no financera. S'introdueixen nous elements sobre els quals les empreses estan obligades a divulgar informació, en incorporar aspectes com l'economia circular, la protecció de la biodiversitat, l'organització del treball, la formació i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat. A més, s'inclou informació sobre qüestions ambientals i socials relacionades amb la subcontractació i els proveïdors, sobre les condicions dels consumidors i sobre la fiscalitat de l'empresa. I s'especifiquen indicadors per a algunes temàtiques concretes ja incorporades en la Directiva, com la contaminació, l'ús sostenible dels recursos, les mesures per a mitigar el canvi climàtic, l'ocupació i la igualtat.

A continuació, es detallen els continguts sobre els quals les empreses espanyoles subjectes a la Llei 11/2018 estan obligades a reportar arrel de la transposició de la Directiva 2014/95/UE.

La informació s'organitza en base a les dimensions i les temàtiques extretes de la Llei.

Taula. Continguts a reportar com a resultat de la transposició de la Directiva 2014/95/UE a l'ordenament jurídic espanyol

Font:
Elaboració pròpia.

03.

MEDI AMBIENT	TEMÀTICA	DIRECTIVA 2014/95/UE	DIVULGACIONS PREVISTES PER LA LLEI 11/2018
	Contaminació	Contaminació atmosfèrica	Mesures per a prevenir, reduir o reparar les emissions de carboni que afecten greument el mediambient
			Mesures per a prevenir, reduir o reparar la contaminació acústica
			Mesures per a prevenir, reduir o reparar la contaminació lumínica
	Economia circular i gestió de residus		Mesures de prevenció, reciclatge, reutilització , altres formes de recuperació i eliminació de deixalles
			Accions per a combatre el malbaratament d'aliments
	Ús sostenible dels recursos	Consum d'aigua	Consum d' aigua
			Subministrament d' aigua d'acord amb les limitacions locals
		Ús de materials	Consum de primeres matèries i les mesures adoptades per a millorar l'eficiència del seu ús
			Consum, directe i indirecte, d' energia
	Canvi climàtic	Emissions de gasos d'efecte d'hivernacle	Mesures preses per a millorar l' eficiència energètica
			Ús d' energies renovables
			Elements importants de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle generats com a resultat de les activitats de l'empresa, inclòs l'ús dels béns i serveis que produeix
			Mesures adoptades per adaptar-se a les conseqüències del canvi climàtic
	Protecció de la biodiversitat	Ús de la terra	Metes de reducció establertes voluntàriament a mig i llarg termini per reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i els mitjans implementats per a aquest fi
			Mesures preses per a preservar o restaurar la biodiversitat
			Impactes causats per les activitats o operacions en àrees protegides

CONTINUA
TAULA 03.

SOCIAL I RELATIU AL PERSONAL

Taula 03.

TEMÀTICA	DIRECTIVA 2014/95/UE	DIVULGACIONS PREVISTES PER LA LLEI 11/2018
Ocupació		Nombre total i distribució d' empleats per sexe, edat, país i classificació professional
		Treballadors amb discapacitat
	Condicions de treball	Nombre total i distribució de modalitats de contracte de treball per sexe, edat i classificació professional
		Nombre d' acomiadaments per sexe, edat i classificació professional
		Remuneracions mitjanes i la seva evolució desagregades per sexe, edat i classificació professional o igual valor
		Bretxa salarial , la remuneració de llocs de treball iguals o de mitjana de la societat, la remuneració mitjana dels consellers i directius, incloent-hi la retribució variable, dietes, indemnitzacions, el pagament als sistemes de previsió d'estalvi a llarg termini i qualsevol altra percepció desagregada per sexe
		Implantació de polítiques de desconnexió laboral
Organització del treball		Mesures en relació a l' organització del temps de treball
		Nombre d'hores d' absentisme
		Mesures destinades a facilitar el gaudi de la conciliació i fomentar l'exercici corresponsable d'aquestes per part dels dos progenitors
Salut i seguretat	Salut i seguretat a feina	Condicions de salut i seguretat a la feina
		Accidents de treball , en particular la seva freqüència i gravetat
		Malalties professionals; desagregat per sexe
	Diàleg social	Organització del diàleg social , inclosos procediments per a informar i consultar el personal i negociar amb ells
Relacions socials	Llibertat d'associació i negociació col·lectiva	Percentatge d'empleats coberts per conveni col·lectiu per país
		Balanç dels convenis col·lectius , particularment en el camp de la salut i la seguretat a la feina
Formació		Polítiques implementades en el camp de la formació
		Total d' hores de formació per categories professionals
Accessibilitat		Accessibilitat universal de les persones amb discapacitat
Igualtat i diversitat	Mesures adoptades per a garantir la igualtat de gènere	Mesures adoptades per a promoure la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes
		Disseny de plans d' igualtat
		Protocols contra l' assetjament sexual i per raó de sexe
	Diversitat de competències i punts de vista dels cossos administratius, de gestió i de supervisió	Mesures adoptades per promoure l' ocupació de col·lectius amb diversitat
		Integració i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat
		Polítiques contra tot tipus de discriminació i, si s'escau, de gestió de la diversitat
	Consells d'administració més diversos	El consell d'administració ha de vetllar perquè els procediments de selecció dels seus membres afavoreixin la diversitat respecte a qüestions com l'edat, el gènere, la discapacitat o la formació i experiència professionals i no pateixin biaixos implícits que puguin implicar cap tipus de discriminació i, en particular, que facilitin la selecció de conselleres en un nombre que permeti assolir una presència equilibrada de dones i homes

Taula 03.

SOCIETAT

TEMÀTICA	DIRECTIVA 2014/95/UE	DIVULGACIONS PREVISTES PER LA LLEI 11/2018
Compromís amb el desenvolupament sostenible	Mesures per a garantir la protecció i el desenvolupament de les comunitats locals	Impacte de l'activitat del grup a l'ocupació i el desenvolupament local
		Relacions mantingudes amb els actors de les comunitats locals
		Accions d' associació o patrocini
	Diàleg amb les comunitats locals	Modalitats del diàleg amb les comunitats locals
Subcontractació i proveïdors	Informació sobre els riscos vinculats a les activitats externes de l'empresa, i, quan sigui pertinent divulgació de la informació sobre els productes, serveis o relacions comercials, incloses les cadenes de subministrament i la subcontractació	Inclusió en la política de compres de qüestions socials, d'igualtat de gènere i ambientals
		Consideració en les relacions amb proveïdors i subcontractistes de la seva responsabilitat social i ambiental
		Sistemes de supervisió i auditories i resultats d'aquestes
Consumidors		Mesures per a la salut i la seguretat dels consumidors
		Sistemes de reclamació , queixes rebudes i resolució de les mateixes
Informació fiscal	Informació fiscal sobre on s'obtenen els guanys i es paguen impostos a tot el món	Beneficis obtinguts país per país
		Impostos sobre beneficis pagats
		Subvencions públiques rebudes

DRETS HUMANS

TEMÀTICA	DIRECTIVA 2014/95/UE	DIVULGACIONS PREVISTES PER LA LLEI 11/2018
Respecte pels drets humans	Prevenició de les violacions dels drets humans	Procediments de diligència deguda en matèria de drets humans
		Prevenició dels riscos de vulneració de drets humans i si s'escau, mesures per a mitigar, gestionar i reparar possibles abusos comesos
		Denúncies per casos de vulneració de drets humans
Polítiques d'Organització Internacional del Treball	Aplicació de convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball ⁴⁷	Promoció i compliment de les disposicions dels convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball relacionades amb el respecte per la llibertat d'associació i el dret a la negociació col·lectiva
		Eliminació de la discriminació en la feina i l'ocupació
		Eliminació del treball forçós o obligatori
		Abolició efectiva del treball infantil

CORRUPCIÓ I SUBORN

TEMÀTICA	DIRECTIVA 2014/95/UE	DIVULGACIONS PREVISTES PER LA LLEI 11/2018
Corrupció i suborn i aportacions econòmiques	Instrumentes existents per a lluitar contra la corrupció i el suborn	Mesures adoptades per a prevenir la corrupció i el suborn
		Mesures per a lluitar contra el blanqueig de capitals
		Aportacions a fundacions i entitats sense ànim de lucre

ANÀLISI DE LES MEMÒRIES DE 2018: LA IMPLEMENTACIÓ DELS ODS EN LES EMPRESES ESPANYOLES

Empreses objecte d'estudi

L'anàlisi quantitativa es basa en les empreses espanyoles que van cotitzar en borsa i en els mercats espanyols (BME) durant l'exercici 2018. Concretament, la mostra inclou 137 companyies cotitzades amb seu a Espanya, distribuïdes en sis sectors: indústria i construcció, serveis financers i immobiliaris, béns de consum, serveis de consum, energia i tecnologia. Per tant, queden descartades les empreses

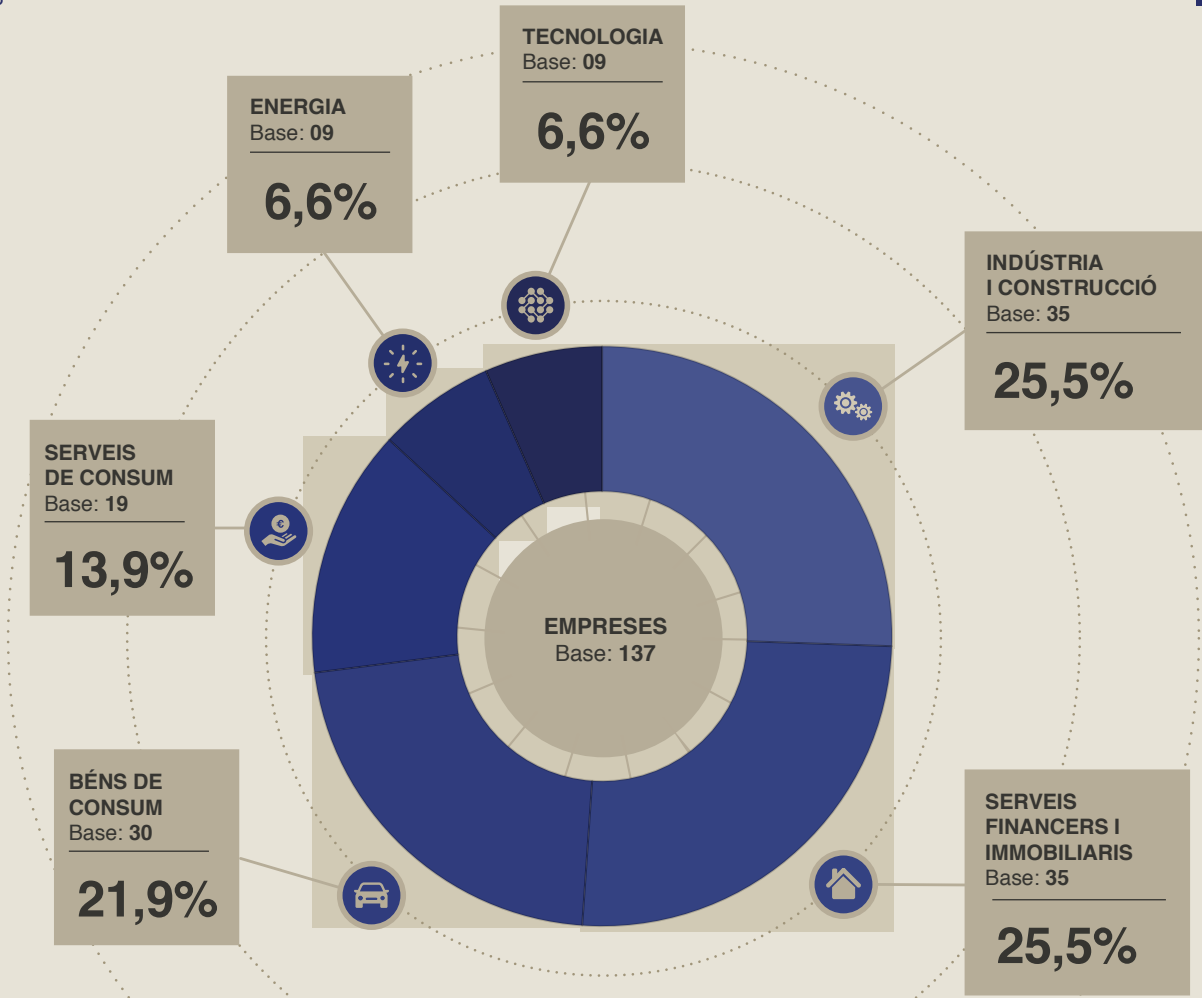
cotitzades estrangeres i aquelles que han cessat la seva activitat. La selecció de la mostra d'aquesta edició es va tancar el juliol de 2019, un mes després del que exigeix la llei. El termini previst per a publicar informació no financera és de sis mesos a partir de la data de tancament de l'any financer, sense perjudici dels requisits de divulgació de la informació no financera consolidada.⁴⁸

Distribució sectorial de les empreses de la mostra

Any 2018

Font:
Elaboració pròpia.

06.

Les empreses cotitzades analitzades són molt diverses en número d'empleats i facturació. La grandària mitjana de les plantilles és de 2.311 treballadors, en un rang que va des de 3 empleats fins a més de 200.000. La facturació se situa en una mitjana de 750

milions d'euros en 2018, en un rang que varia de 237.000 euros a 51.185 milions d'euros. En total, aquestes empreses sumaven una mica més de 2 milions d'empleats i 445.000 milions d'euros de facturació.

Fonts i qualitat de la informació

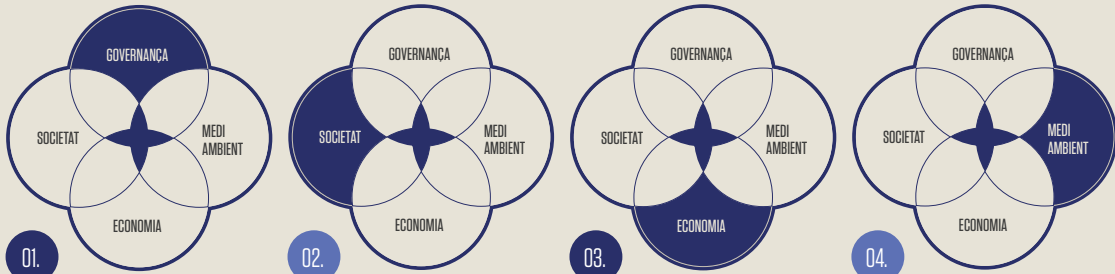
La base del nostre estudi se sustenta en informació pública de fàcil accés, que procedeix principalment de les memòries de sostenibilitat i dels informes anuals i integrats, així com dels informes d'RSC. En els casos en què no hem pogut accedir a aquesta informació, les dades s'han obtingut d'altres fonts, com els informes financers de les empreses o les seves pàgines web oficials.

L'exercici realitzat analitza principalment les dades que han publicat les empreses, per la qual cosa no s'ha dut a terme cap procés addicional de verificació de la informació publicada. Cal assenyalar que les diferències en la disponibilitat d'informació podrien limitar l'abast dels nostres resultats. **Des de la primera edició de**

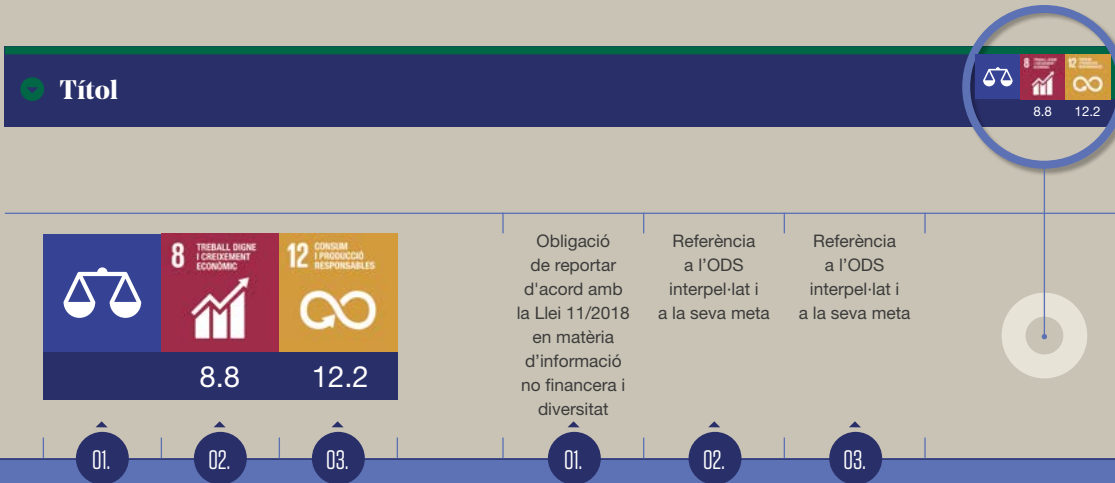
l'Informe, el 2017, venim advertint que la falta d'informació és un escull important a l'hora d'avaluar els indicadors que mesuren la contribució de les empreses als ODS. Com veurem més endavant, el nou context normatiu no ha comportat una millora substancial de les pràctiques de report. És important subratllar que les empreses acostumen a reportar dades parcials, incompletes i inconsistentes, que impedeixen amb freqüència la seva comparabilitat. Aquest fet és especialment rellevant a l'hora d'avaluar indicadors quantitatius sobre el medi ambient (consum d'aigua, eficiència energètica, emissions, etc.) o sobre l'acompliment econòmic (característiques de la plantilla, valor econòmic generat i distribuït, etc.).

Guia de lectura

La informació recollida en la Part III d'aquest Informe s'ha organitzat al voltant dels àmbits de **governança, societat, economia i medi ambient** i diferents categories d'anàlisi per a cada un d'ells.

Per il·lustrar la relació dels ODS amb les nostres categories d'anàlisi s'ha col·locat en cada una d'elles, una referència a l'ODS interpel·lat i a la seva meta, juntament amb el símbol de la balança, en els casos pertinents, que indica l'obligatorietat de reportar d'acord amb la Llei 11/2018 en matèria d'informació no financera i diversitat.

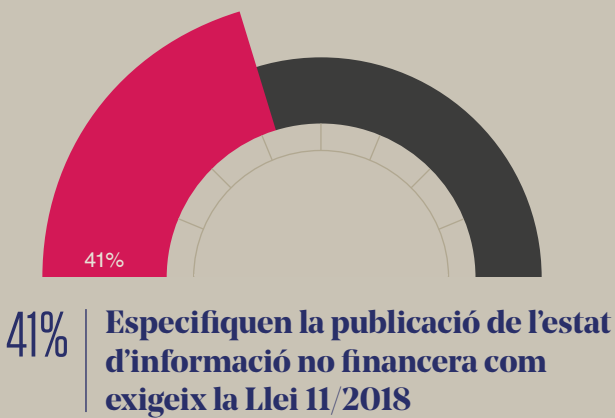

ESTAN PRESENTS ELS ODS EN LES MEMÒRIES DE LES EMPRESES?

Presentem la contribució de les empreses espanyoles als ODS a través de les seves pràctiques de divulgació i report d'informació, amb una aproximació temporal que permet analitzar els principals canvis registrats respecte a la informació de les edicions de 2017 i 2018, i la seva vinculació amb el nou ordenament jurídic espanyol.

Impacte limitat de la Llei 11/2018 de report no financer i diversitat

Malgrat l'augment significatiu del nombre d'empreses que divulguen informació no financer respecte als anys anteriors, la qualitat d'aquesta informació està lluny de ser òptima. Les companyies energètiques i tecnològiques figuren entre les més avançades.

ODS prioritaris, emergents i postergats

Els ODS 8, 9 i 13 segueixen sent els més rellevants per a les empreses espanyoles, en línia amb les tendències internacionals.

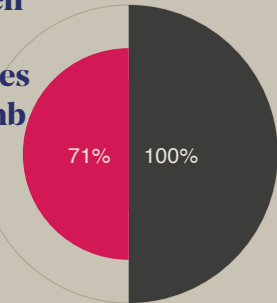
La visibilitat dels ODS segueix en augment

La presència dels ODS és clarament ascendent respecte als dos anys anteriors, encara que menys de la meitat de les empreses (el 47% de les quals reporten) els inclouen en la seva memòria anual.

18% Augmenta respecte als anys anteriors

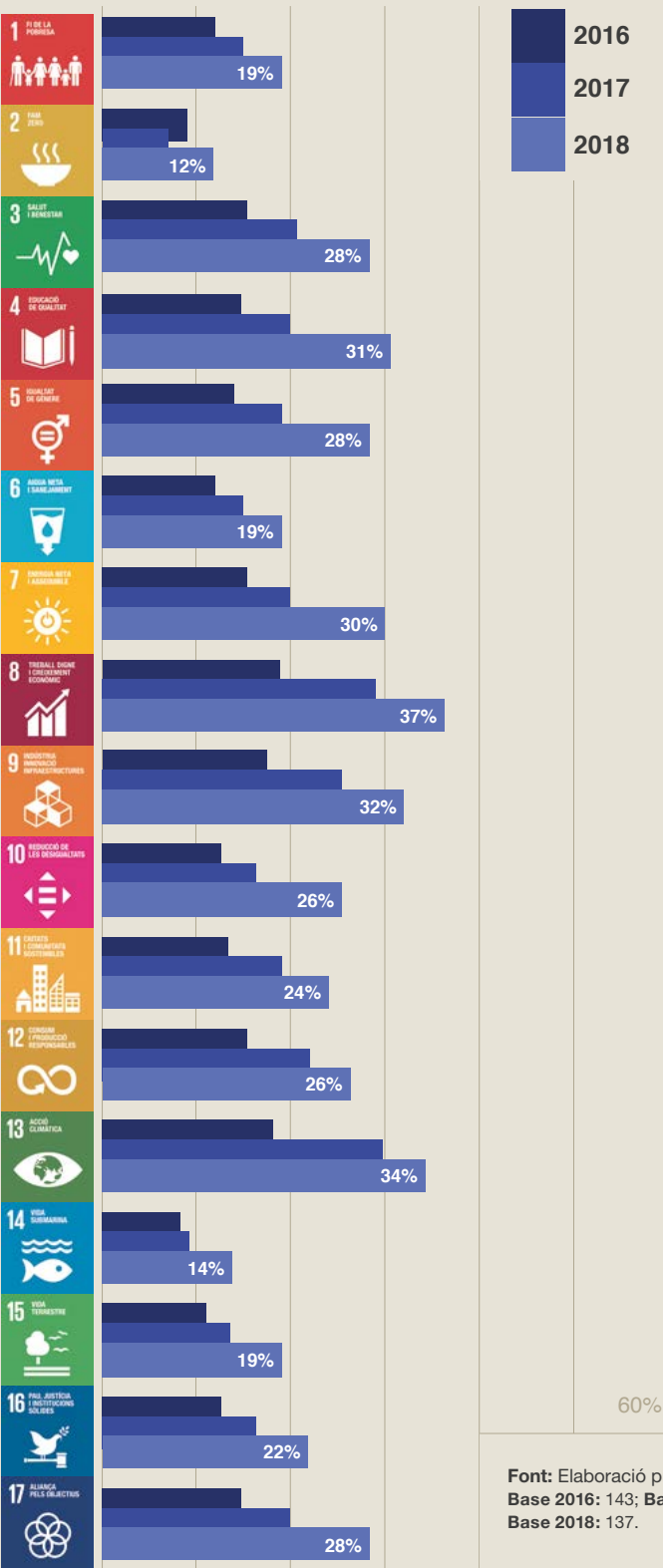
El valor estratègic dels ODS

71% De les empreses que mencionen els ODS en les seves memòries els alineen amb l'estratègia de negoci de la companyia

Presència dels ODS a les memòries

(% d'empreses que els esmenten). Anys 2016, 2017 i 2018

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

Accessibilitat i qualitat de la informació recollida

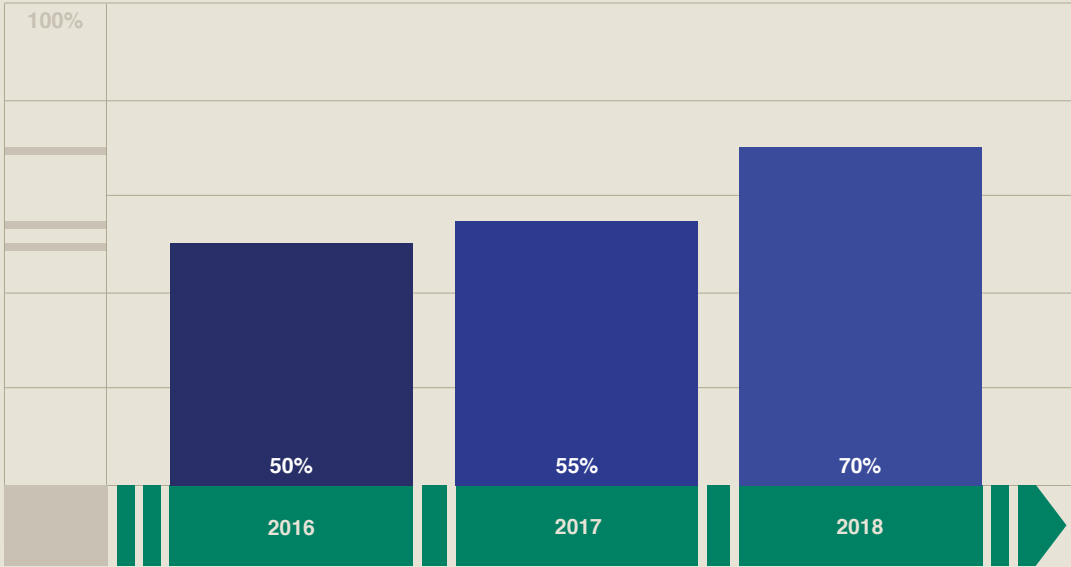
08. Empreses que publiquen informació no financera

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

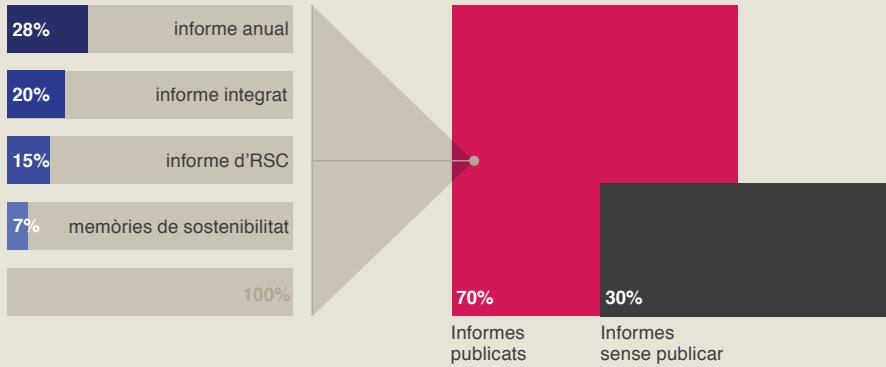
Les empreses progressen en l'accessibilitat de les seves pràctiques de divulgació de contingut no financer, encara que no en la qualitat d'aquesta informació. El 2018, el 70% de les empreses publiquen informació no financera, la qual cosa suposa una millora respecte als anys 2017 (55%) i 2016 (50%).

El 2018, el 70% de les empreses publiquen informació no financera

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

Les empreses empen diferents modalitats d'informes per a la divulgació dels continguts no financers, com l'informe anual (28%), l'informe integrat (20%), l'informe d'RSC (15%) i les memòries de sostenibilitat (7%). Les altres empreses (30%) no havien publicat els seus informes abans de la data de tancament de la fase de recollida d'informació, el juliol de 2019.

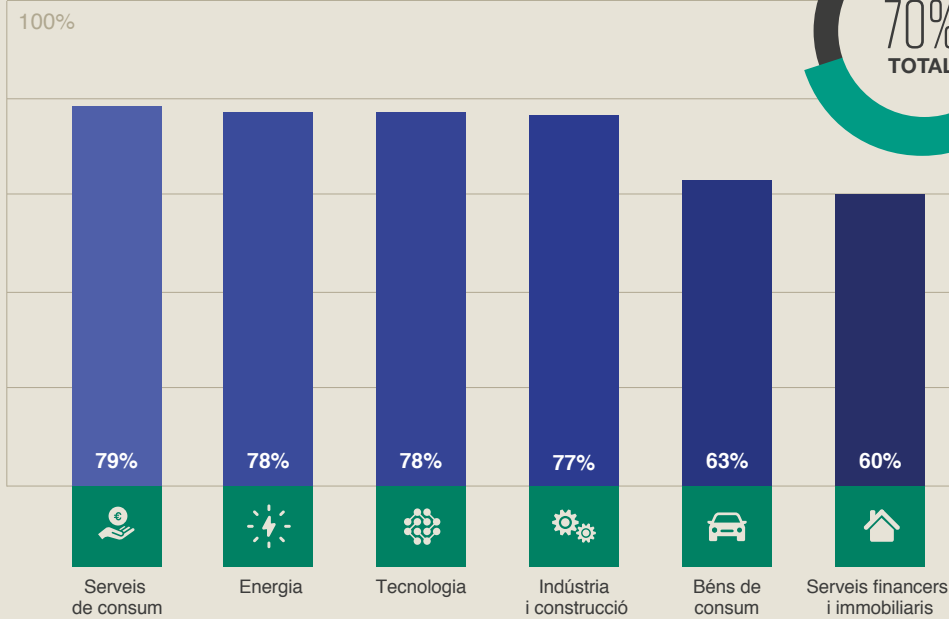
09. Empreses que presenten informació no financera per sectors

(% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018

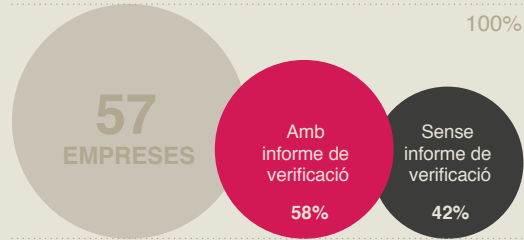
Existeixen diferències sectorials en relació amb les pràctiques de report no financer. Les empreses de béns de consum i de serveis financers i immobiliaris publiquen informes no financers en menor proporció.

Una menor proporció d'empreses de béns de consum i serveis financers i immobiliaris publiquen informació no financera

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137; Energia (9) / Indústria i construcció (35) / Béns de consum (30) / Serveis de consum (19) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

D'acord amb els requisits de la Llei 11/2018 de report no financer i de diversitat, en 2018 presenten els seus estats d'informació no financera 57 empreses, facilitant dades de caràcter mediambiental, social i respecte al personal, sobre drets humans, corrupció i suborn. D'aquestes empreses, el 58% (33) van publicar informes de verificació.

Els ODS i la vinculació amb els organismes promotores

La presència dels ODS a les memòries està associada a la pertinença a organismes promotores, com la Xarxa Espanyola del Pacte Mundial (XEPM), relació que ja es constata en les anteriors edicions de l'Informe: el 70% de les empreses sòcies els esmenten, enfront del 34% de les signants i el 4% de les no adherides.

70% De les empreses sòcies de la XEPM mencionen els ODS

La presència dels ODS a les memòries

Empreses que esmenten els ODS en les seves memòries

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

Augmenta un 18% el nombre d'empreses que inclouen els ODS en els seus informes respecte a la primera edició de l'Informe. Tot i això, menys de la meitat de les empreses (65, el 47%) esmenten els ODS en les seves memòries, percentatge que ascendeix al 66% entre les empreses que publiquen exclusivament informació no financera i que s'eleva fins al 88% entre les que pertanyen a l'IBEX 35.^{bxx}

De les 65 empreses que esmenten els ODS en les seves memòries, 46 (el 71%) els vinculen a la seva estratègia de negoci. Aquest percentatge augmenta en nou punts respecte a l'any anterior (62%). Aquesta proporció es redueix a un 33% d'acord amb el total de les empreses analitzades (137).

Només el 14% de les empreses (19) esmenten els ODS en la carta del president, percentatge lleugerament superior al 9% de l'any anterior (13 empreses). Aquesta dada sembla indicar que els ODS encara tenen molt camí per recórrer per a arribar a ser considerats estratègics per a l'alta direcció de les empreses, circumstància que també s'observa en l'àmbit internacional.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

2016

29%

2017

38%

2018

47%

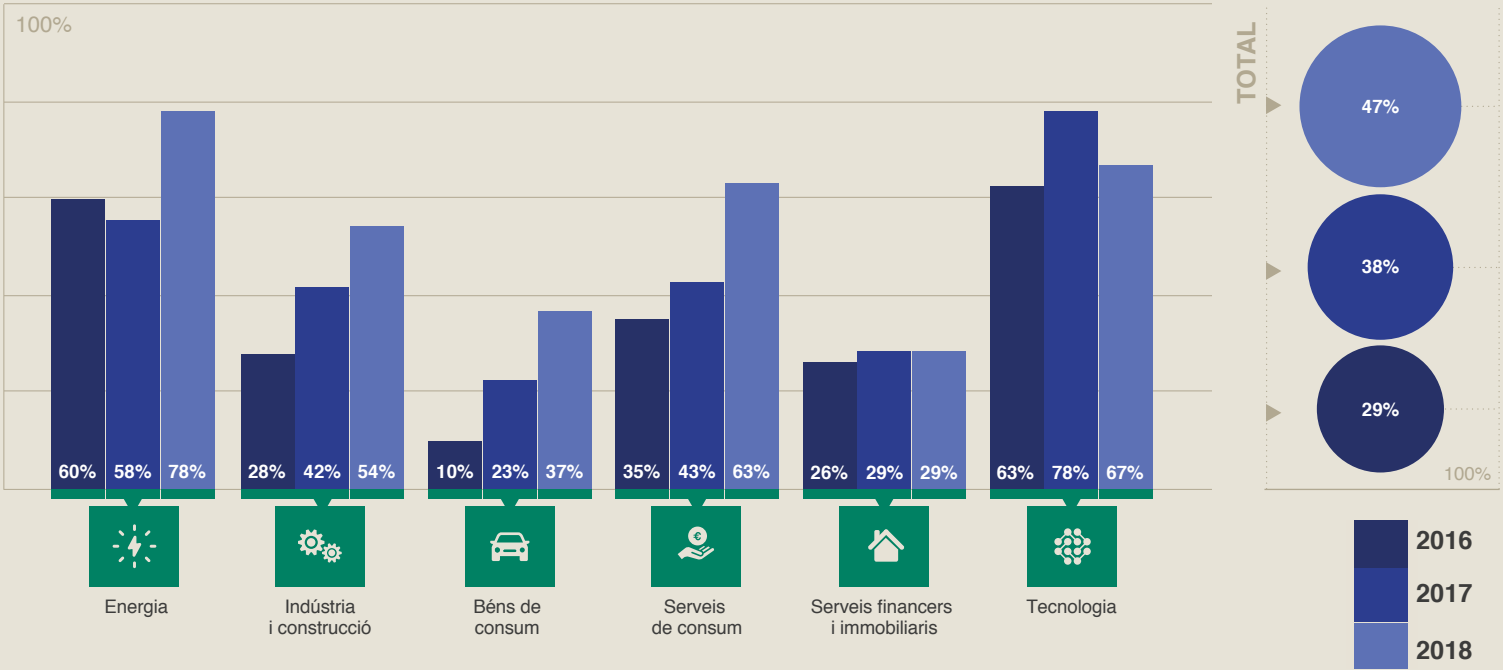
10.

Presència dels ODS a les memòries per sectors

(% sobre el total d'empreses de cada sector). Anys 2016, 2017 i 2018

En els últims anys, la presència dels ODS s'ha generalitzat en tots els sectors. No obstant això, des de la primera edició de l'Informe, les empreses energètiques, juntament amb les tecnològiques, mostren un major compromís en el report.

I, encara que en menor mesura, també destaquen les empreses de serveis de consum i del sector industrial i de la construcció. En canvi, el sector dels béns de consum i el dels serveis financers i immobiliaris han avançat poc en aquest aspecte.

Les empreses energètiques, juntament amb les tecnològiques, mostren un major compromís en la presència dels ODS en les seves memòries.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Energia (10) / Indústria i construcció (36) / Béns de consum (31) / Serveis de consum (20) / Serveis financers i immobiliaris (38) / Tecnologia (8).

Base 2017: 141; Energia (9) / Indústria i construcció (36) / Béns de consum (31) / Serveis de consum (21) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

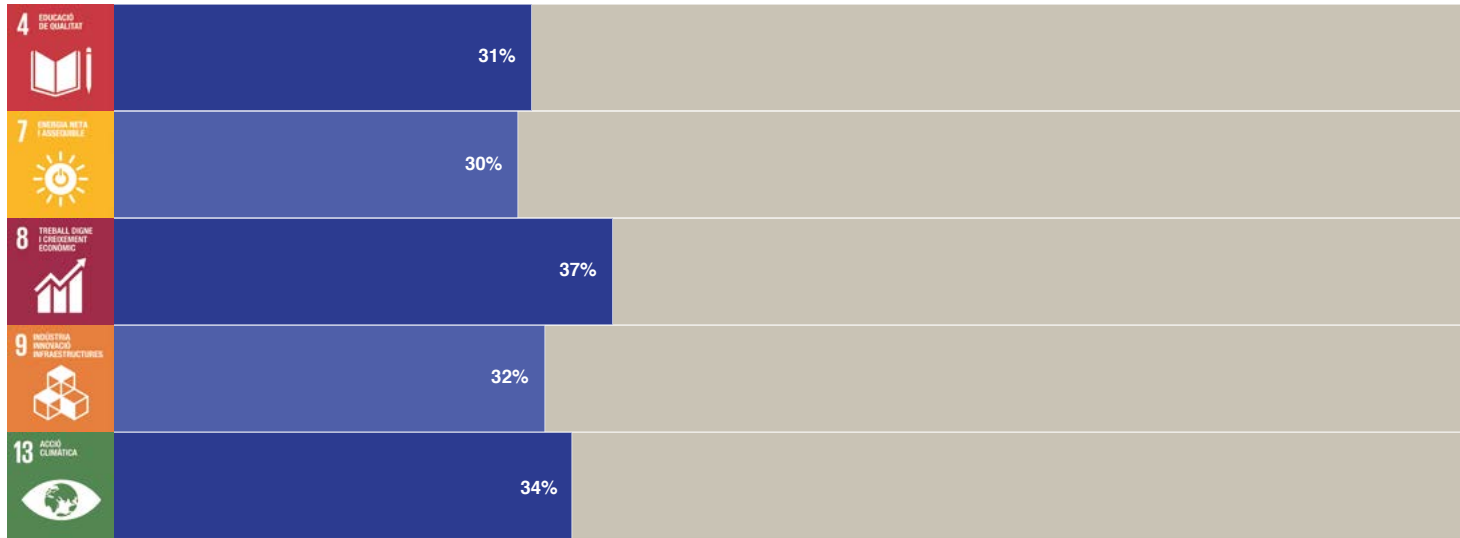
Base 2018: 137; Energia (9) / Indústria i construcció (35) / Béns de consum (30) / Serveis de consum (19) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

11.

Identificació dels ODS prioritaris

Els ODS que aconseguixen una major presència en les memòries són el 8 (Treball digne i creixement econòmic) amb un 37%, el 13 (Acció climàtica) amb un 34%, el 9 (Indústria, innovació i infraestructures) amb un 32%, el 4 (Educació de qualitat) amb un 31% i el 7 (Energia neta i assequible) amb un 30%. Val la pena destacar que aspectes com l'educació de qualitat, la igualtat de gènere, les

energies renovables, l'eficiència energètica o la reducció de les desigualtats semblen ser objecte cada vegada de major atenció per part de les empreses espanyoles. En canvi, l'ODS 14 (Vida submarina) i l'ODS 2 (Fam zero) són poc rellevants per a les empreses: menys del 15% els inclouen a les seves memòries el 2018.

Els ODS i les empreses cotitzades espanyoles des d'una perspectiva comparada

Global Compact elabora informes anuals per a avaluar el progrés de les empreses participants en l'adopció dels deu principis del Pacte Mundial. L'informe de 2019^{xxi} destaca que el 81% de les empreses signants reporta accions de suport als ODS. Com en anteriors edicions, els ODS prioritaris són

D'altra banda, l'informe *SDG Challenge 2019* de PwC^{xxiii} asse-nyala que el 72% de les 1.141 empreses analitzades esmenten els ODS en els seus reports d'informació no financera. Els ODS prioritaris per a les grans empreses del món són el 8, el 12 i el 13, mentre que el 2, el 14 i l'1 se situen en el pol oposat. Altres resultats rellevants d'aquest informe són:

el 8, el 5 i el 3. En canvi, els ODS menys rellevants són el 15, el 2 i el 14. A escala nacional, l'última edició de l'informe de la REPM^{xxii} mostra que el 86% de les empreses de l'IBEX 35 inclouen informació sobre els ODS en les seves memòries de sostenibilitat.

Només un terç de les empreses (34%) que esmenten els ODS els vinculen a la seva estratègia de negoci.

Una de cada cinc empreses (21%) inclou els ODS a la carta del president o del CEO.

Només el 14% de les empreses esmenten metes concretes dels ODS. D'aquestes, el 8% reporten indicadors de progrés per a assolir les metes.

Empreses que esmenten els ODS per sectors

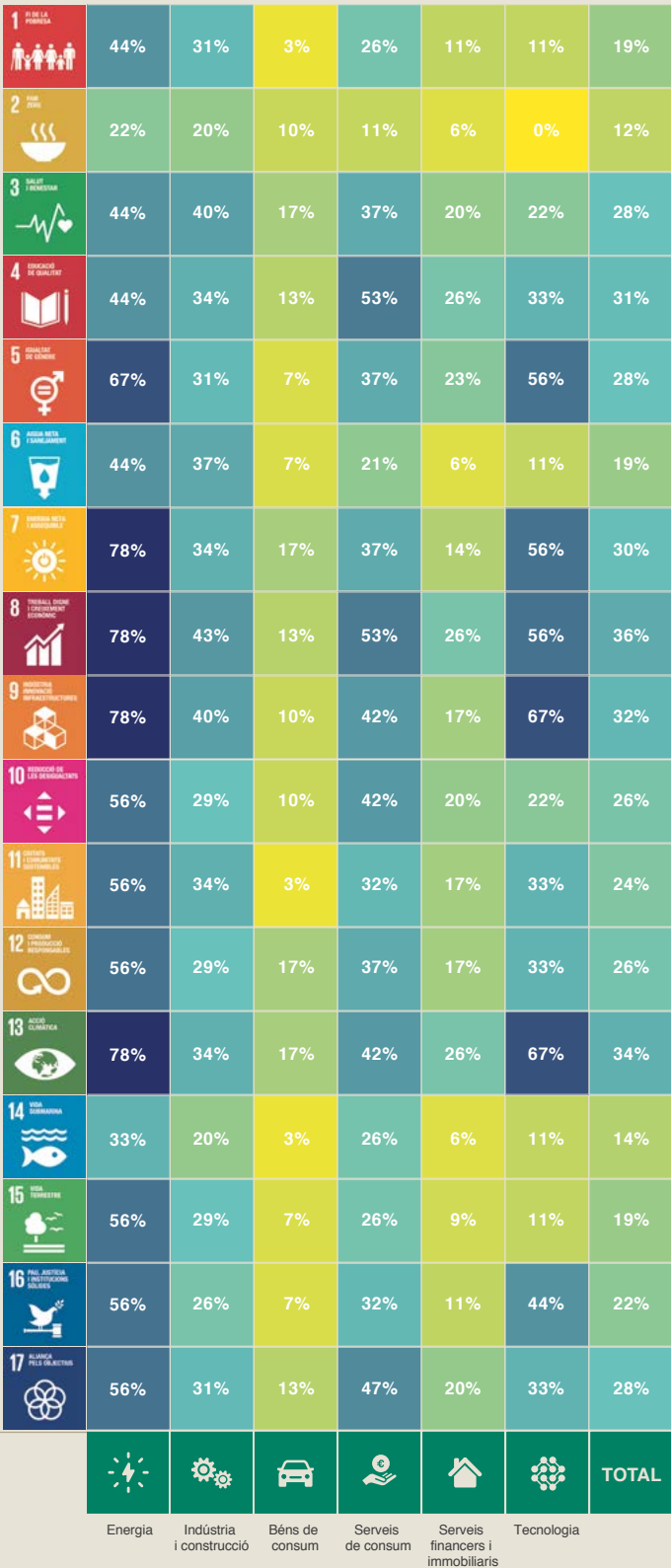
(% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018

Tal i com reflexa el gràfic següent, existeixen ODS amb una presència generalitzada en els sis sectors empresarials, com el 8, el 13 i el 9. En canvi, alguns semblen ser específics d'alguns sectors. En concret:

- Les energètiques prioritzen els ODS 7, 8, 9 i 13.
- En la indústria i construcció, no en destaca especialment cap, però tenen més presència en l'ODS 8, i posteriorment en els ODS 3 i 9.
- En els serveis de consum, es prioritzen els ODS 4 i 8.
- En els béns de consum i en els serveis financers, no destaca cap ODS i tots tenen, en general, una presència residual.
- Les tecnològiques aposten pels ODS 9 i 13, juntament amb el 5, el 7 i el 8.

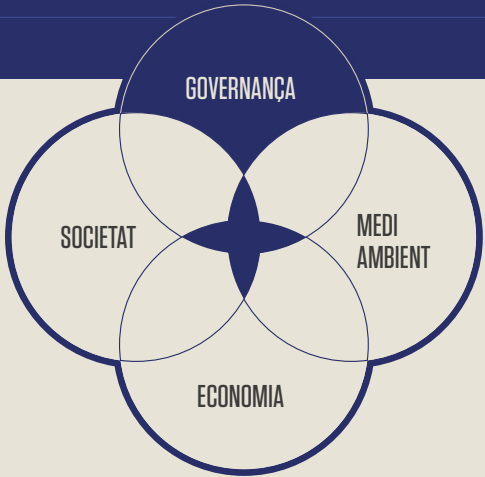
Els ODS 8, 9 i 13 tenen una presència generalitzada en els sis sectors empresarials.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137; Energia (9) / Indústria i construcció (35) / Béns de consum (30) / Serveis de consum (19) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

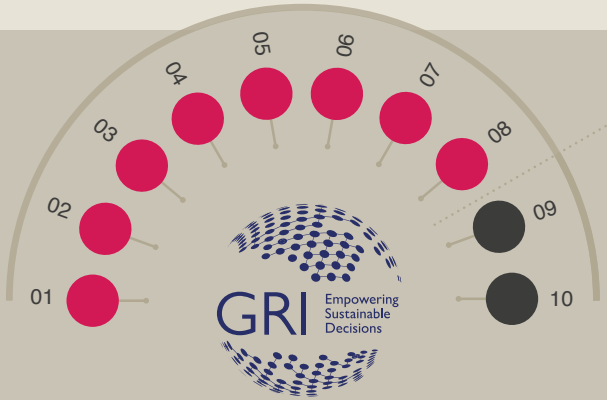
GOVERNANÇA

La governança és el pilar que articula les dimensions social, mediambiental i econòmica. En aquesta dimensió, incloem conceptes relacionats amb la governança externa de les empreses, com la transparència, les cadenes de valor i de subministrament, les polítiques de drets humans, la corrupció i el suborn, i el teixit d'aliances de les empreses.

Diversitat en el report, estàndards compartits

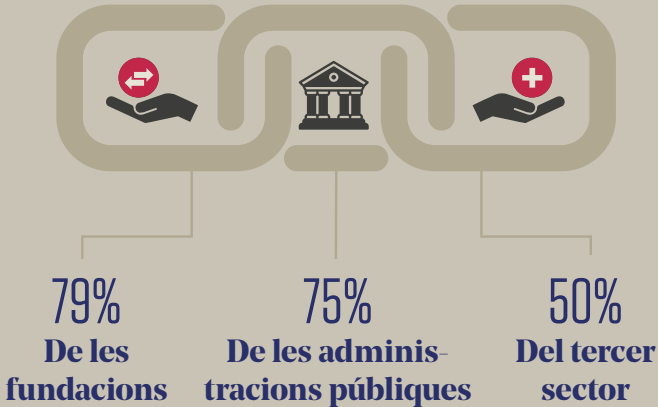
Les empreses utilitzen diverses modalitats de report per a divulgar la informació no financera, encara que la majoria d'elles segueixen els estàndards de referència internacional per a l'elaboració de les seves memòries anuals.

8/10 | Empreses utilitzen la *Global Reporting Initiative* (GRI)

Les empreses aposten per les aliances per a contribuir als ODS

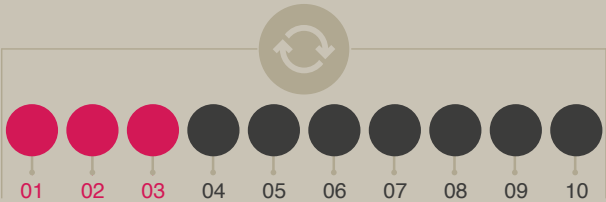
La col·laboració de les empreses en projectes vinculats als ODS és una pràctica que es va consolidant progressivament: sis de cada deu empreses han establert aliances amb altres agents.

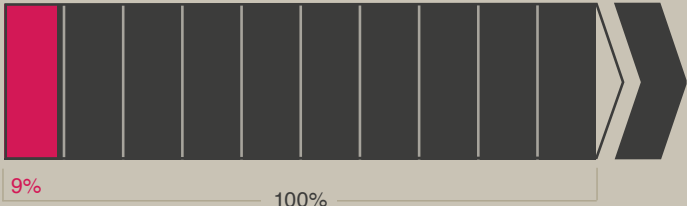
Assignatures pendents en transparència i rendició de comptes

Les empreses analitzades mostren una notable opacitat informativa en relació amb la responsabilitat social i ambiental de la cadena de valor i de subministrament, així com en matèria de drets humans i prevenció de la corrupció i el suborn.

Cadena de valor i de subministrament

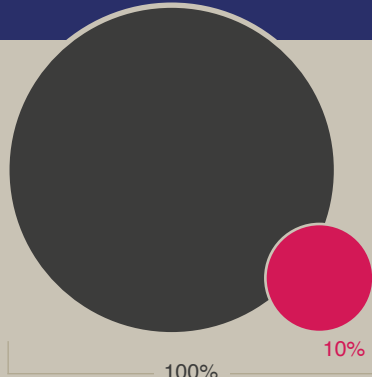

3/10 | Concreten la seva política de compres i menys del 10% expliciten les mesures que han adoptat per al control dels proveïdors

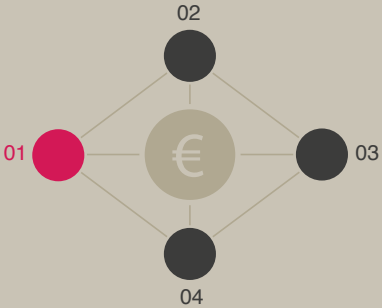
9% | De les empreses identifiquen riscos i impactes al llarg de la cadena de valor

Drets humans

10% | Detallen les formes de gestió dels riscos vinculats a la vulneració dels drets humans

Prevenció de la corrupció i el suborn

1/4 | Empreses reporta els seus mecanismes per a prevenir la corrupció i el suborn

Transparència i rendició de comptes

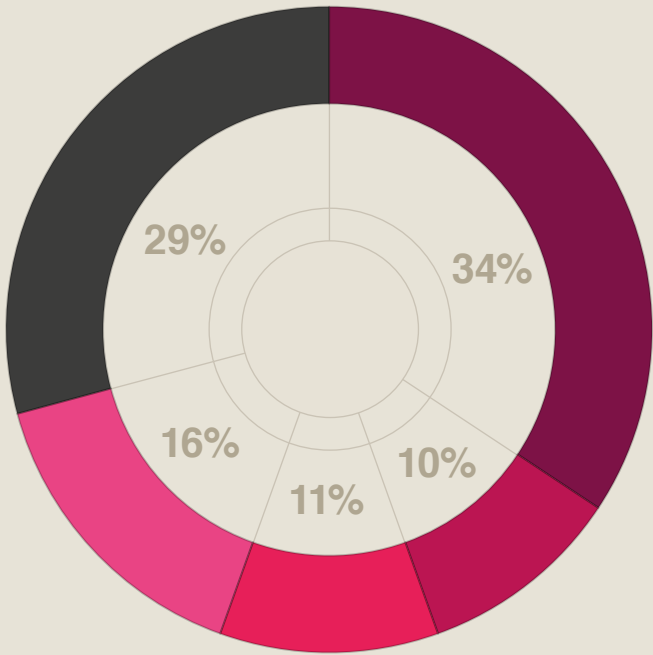
12.6

Empreses que participen en els índex de sostenibilitat

(% sobre el total d'empreses). Any 2018

La participació de les empreses en els índex de sostenibilitat continua sent escassa. En aquest Informe, ens centrem en tres índex que són referents en el món empresarial: el *Carbon Disclosure Project* (CDP), el *Dow Jones Sustainability Index* (DJSI) i el *FTSE4Good Index* (FTSE4Good). L'any 2018, el 36% de les empreses (50) participen en algun d'aquests tres índex i, d'aquestes, el 16% (21) ho fa en els tres. En concret, el 34% de les empreses (46) estan incloses en l'índex CDP, el 24% (33) en el FTSE4Good i el 20% (28) en el DJSI.

Les empreses utilitzen múltiples marcs de referència per al report de la informació sobre sostenibilitat. És important remarcar que l'ús de tots dos indicadors no és mútuament exclouent. Mentre que els estàndards de la *Global Reporting Initiative* (GRI) continuen sent els més utilitzats internacionalment^{xxiii}—i també pel 77% de les empreses analitzades en aquest Informe—, el 31% de les empreses utilitzen el model de l'*International Integrated Reporting Council* (IIRC).

Sense informació Cap Un Dos Tres

CDP	34%
FTSE4GOOD	24%
DJSJ	20%

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137.

Cadena de valor

Únicament el 35% de les empreses proporcionen informació sobre la seva política de control i seguiment dels riscos econòmics, socials, ambientals, de drets humans i de

corrupció i suborn en la seva cadena de valor. Els sectors energètic i tecnològic destaquen pel seu nivell de report, mentre que la resta mostren una major opacitat.

8.8 12.2

Adscripció a marcs i estàndards internacionals

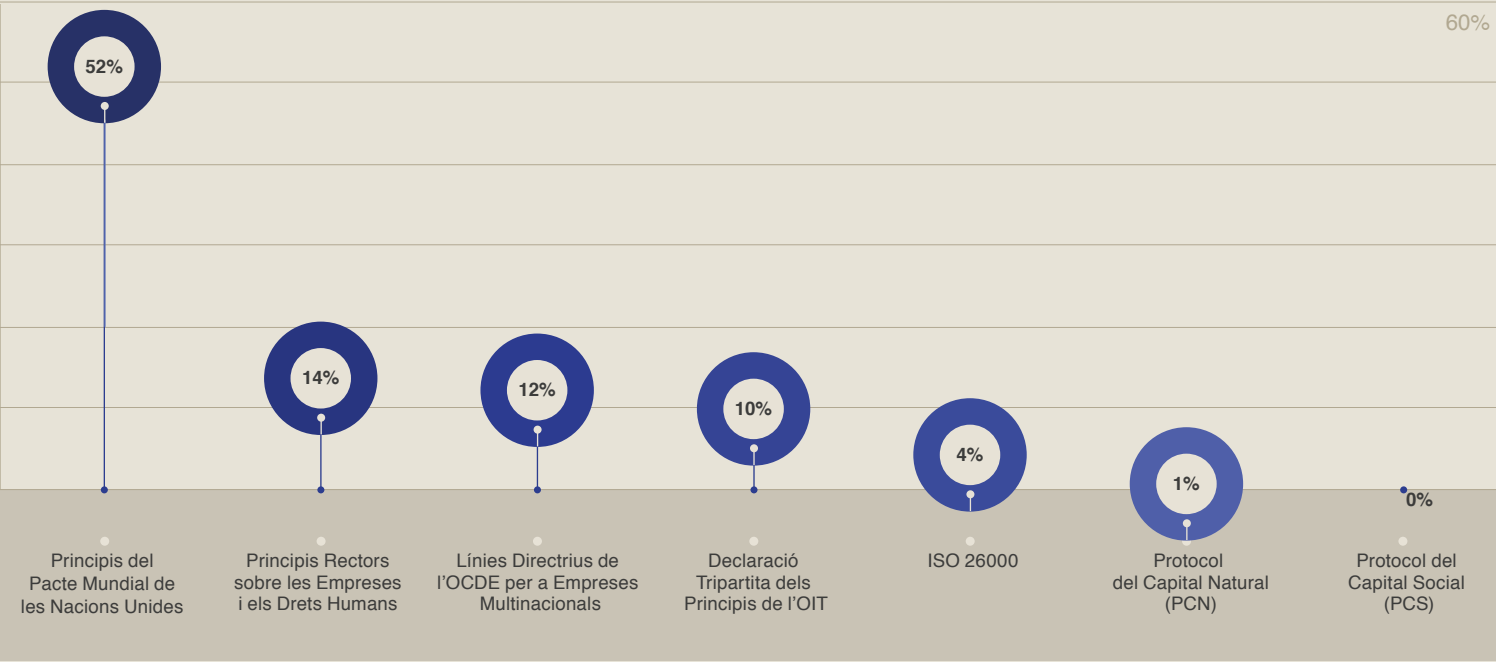
16.6

Empreses que reporten l'adscripció a marcs i estàndards internacionals de referència

Amb l'objectiu de mostrar el seu compromís al llarg de la cadena de valor, les empreses s'adscriuen a diferents marcs i estàndards internacionals de sostenibilitat.

- L'any 2018, el 52% de les empreses estudiades (70) indiquen la seva adhesió als Principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides.⁴⁹
- El 14% (19) fan referència als Principis Rectors de la ONU sobre les empreses i els drets humans.⁵⁰

- El 12% (17) esmenten les Línies Directrius de l'OCDE per a Empreses Multinacionals.⁵¹
- El 10% (14) de les empreses manifesten la seva adhesió a la Declaració tripartita de principis de l'OIT.⁵²
- Sis empreses fan referència a la norma ISO 26000⁵³ i no més una esmenta la seva adhesió al Protocol del Capital Natural.⁵⁴ L'any 2018, cap empresa declara la seva adhesió al Protocol del Capital Social.⁵⁵

52% S'adhereixen als principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides

14% S'adhereixen als principis de la ONU sobre l'empresa

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137.

Cadenes de subministrament ètiques i sostenibles

Empreses que reporten polítiques de control dels proveïdors i polítiques de compres

(% sobre el total d'empreses). Any 2018

15.

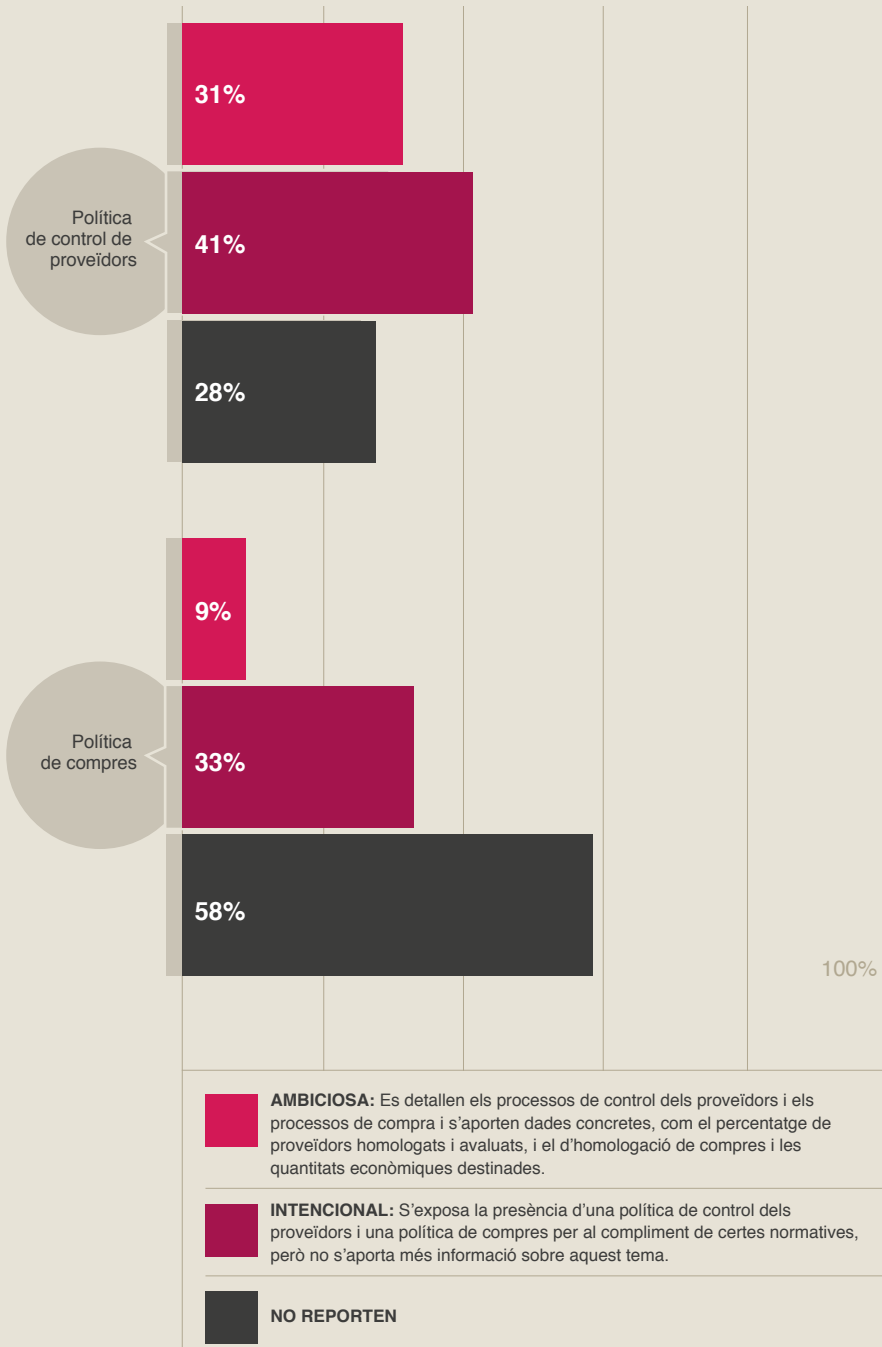
Per a analitzar la cadena de subministrament, ens centrem en quatre indicadors: la política de control dels proveïdors, la política de compres, el percentatge de proveïdors locals i, per últim, les mesures adoptades en matèria de sostenibilitat aplicades al transport.

L'any 2018, el 72% de les empreses (99) inclouen en les seves memòries referències a les seves polítiques de control de proveïdors, si bé la major part d'aquestes en fan una mera al·lusió. En conseqüència, només 3 de cada 10 empreses aporten informació detallada sobre el percentatge de proveïdors homologats o avaluats. Aquesta proporció és molt similar a la registrada en les edicions de l'Informe de 2017 i de 2018.

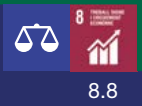
En relació a la política de compres, només el 42% de les empreses (57) reporten informació. A més, la majoria ho fan amb referències generals, sense especificar dades concretes ni requisits socials, com el de la igualtat de gènere.

Quant a la contractació de proveïdors locals, tan sols el 31% de les empreses (41) inclouen informació sobre aquest tema en les seves memòries. Aquest percentatge ha augmentat poc des de 2017 (26%). Entre les empreses que reporten dades, la majoria presenten un nivell de contractació local superior al 80%. No arriben al 10% (12) les empreses que informen sobre mesures per a millorar la sostenibilitat en el transport de mercaderies o materials.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137.

Respecte per als drets humans

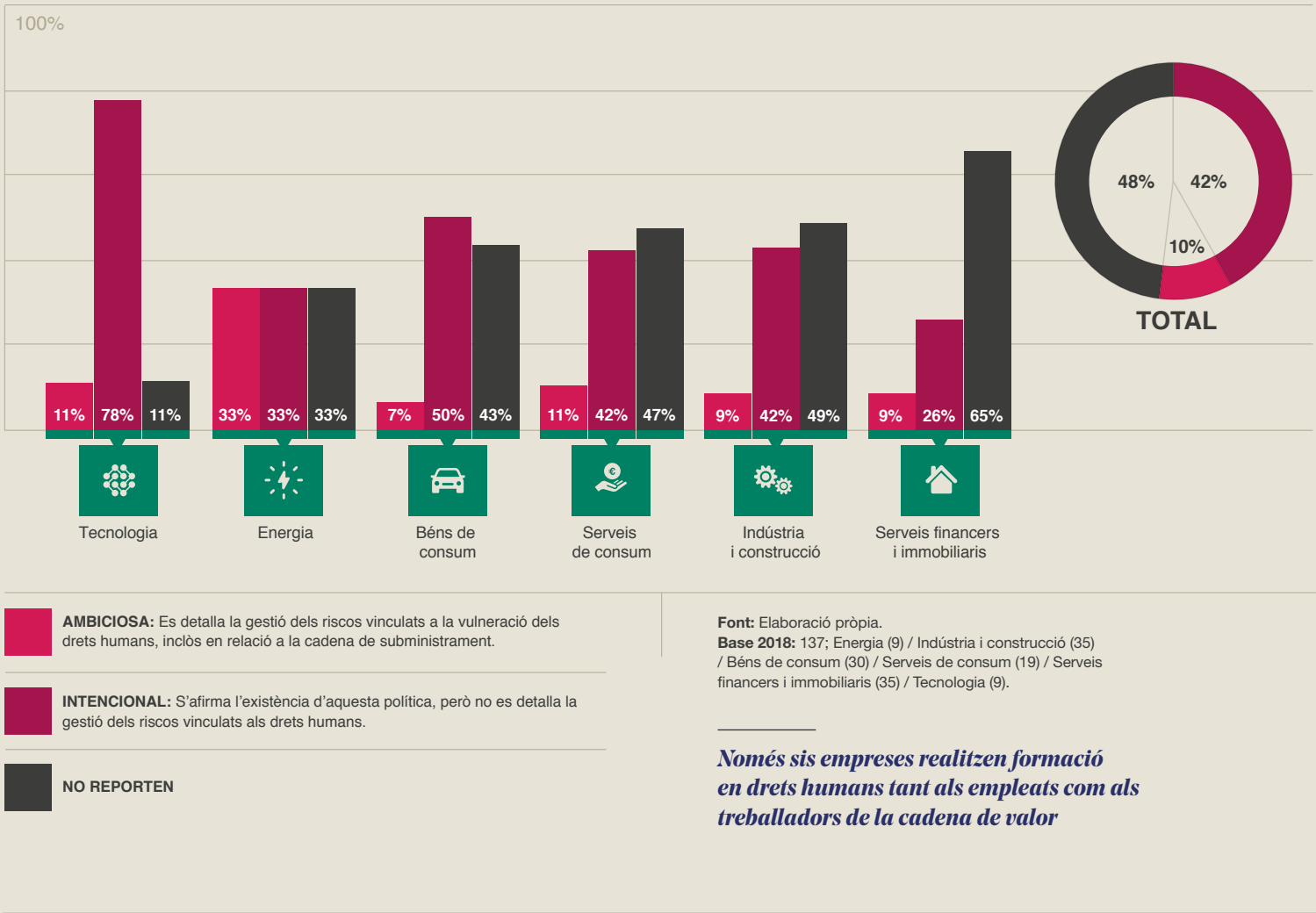
Empreses que reporten polítiques de gestió de riscos vinculats a la vulneració dels drets humans

(% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018

16.

El 52% de les empreses, és a dir, poc més de la meitat (71), esmenten en les seves memòries l'adopció de polítiques de gestió de riscos vinculats a la vulneració dels drets humans, si bé la majoria d'elles no detallen les formes de gestió. Sectorialment destaquen les empreses tecnològiques al costat de les energètiques.⁵⁶

En relació amb la formació en drets humans, en el nostre estudi distingim si es dirigeix als empleats o bé se centra en la cadena de valor. L'any 2018, una mica menys del 20% de les empreses (24) reporten dades sobre formació, un percentatge molt similar al dels anys anteriors. D'aquestes, la majoria realitzen la formació als empleats (18), mentre que la resta (6) l'orienten tant als empleats com a la cadena de valor.

Corrupció i suborn

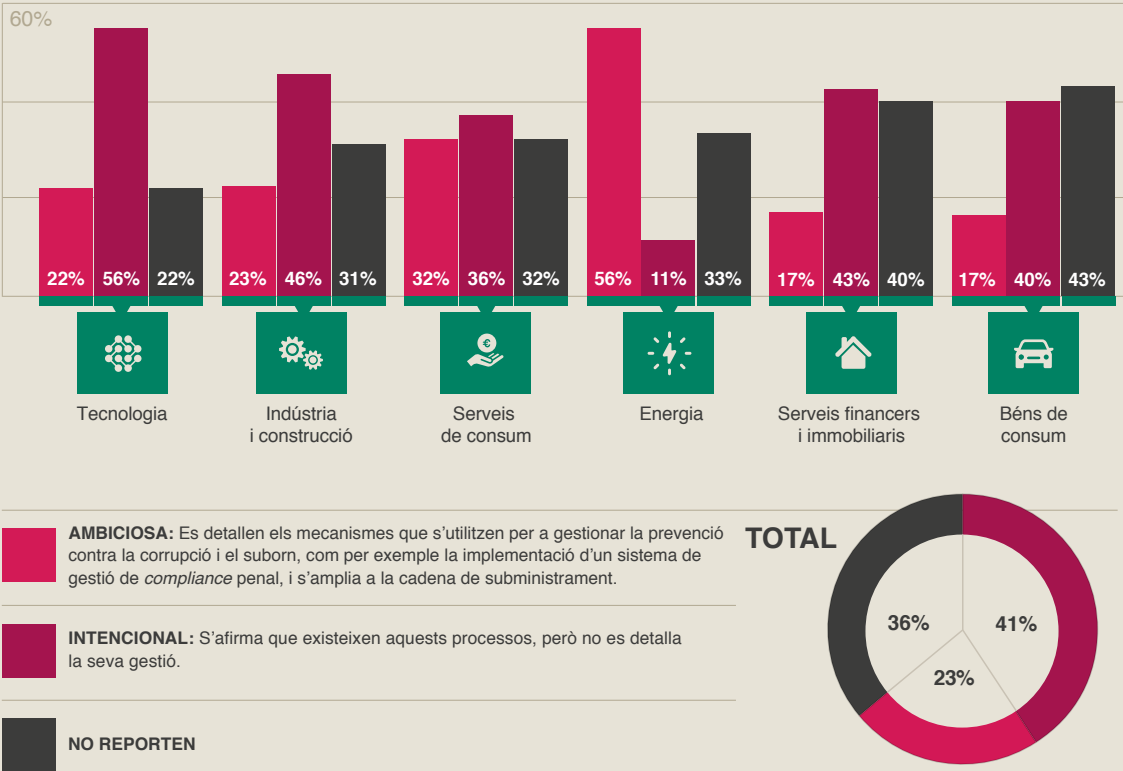

16.5

Empreses que reporten procediments i normes de prevenció de la corrupció i el suborn

17.

Prop del 65% de les empreses (88) inclouen en les seves memòries informació sobre la implantació de procediments i normes de prevenció de la corrupció i el suborn. La majoria de les empreses ho fan de forma superficial (41%) i únicament el 23% (32) concreten com gestionen les mesures de prevenció de la corrupció i el suborn, i si aquests procediments estan vinculats a la cadena de subministrament. A nivell sectorial destaquen les empreses tecnològiques (78%) i de la indústria i la construcció (69%).

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137; Energia (9) / Indústria i construcció (35) / Béns de consum (30) / Serveis de consum (19) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

Acció social

1.4

4.b

10.3

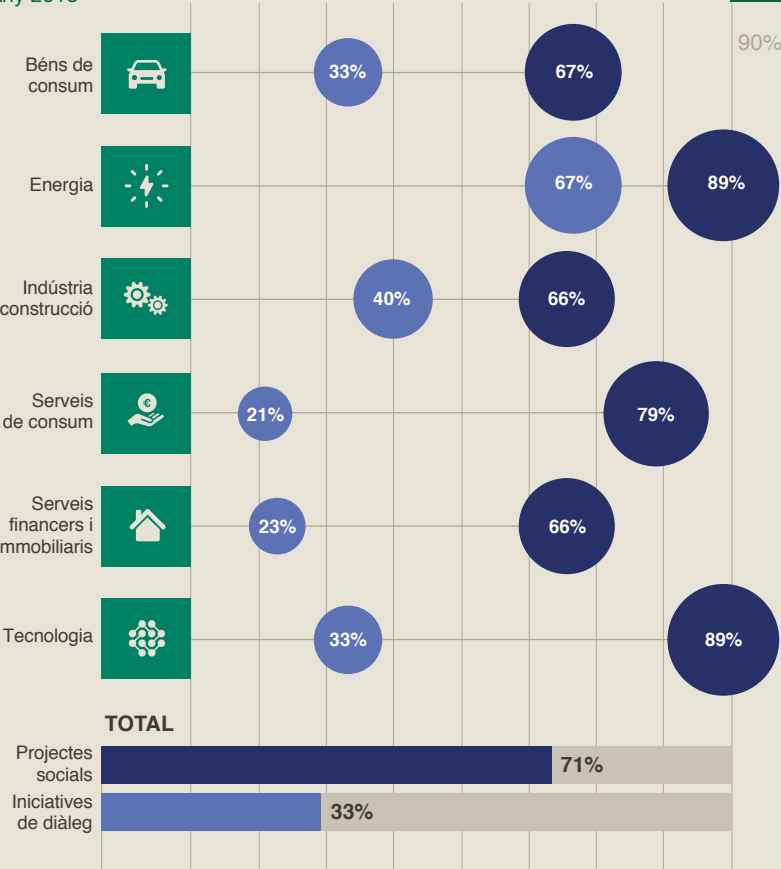
Empreses que reporten projectes socials i iniciatives de diàleg amb les comunitats

18.

El 71% de les empreses analitzades fan referència a les accions que han dut a terme per a contribuir a la comunitat o per a promoure la participació en projectes socials, amb accions de voluntariat o beques. D'aquestes, la meitat informen de forma més detallada sobre els beneficiaris i la inversió social realitzada. Sectorialment, les companyies tecnològiques i energètiques, juntament amb les de serveis de consum, destaquen sobre la resta en matèria de divulgació.

Una de cada tres empreses (45) fa referència a l'impuls d'iniciatives per a entaular diàleg amb les comunitats de les zones on opera, encara que no especifica quines eines o canals utilitza. Destaquen les empreses energètiques i, en menor mesura, les del sector industrial i de la construcció. Els millors resultats d'aquests sectors s'expliquen, en gran mesura, per l'escala i l'impacte de les seves operacions.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137; Energia (9) / Indústria i construcció (35) / Béns de consum (30) / Serveis de consum (19) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

Col·laboracions i aliances estratègiques

7.a

7.b

17.17

L'any 2018, el 61% de les empreses estableixen aliances amb diferents actors (un 11% més que l'any anterior). Les aliances més comunes es produeixen dins del sector privat –fundacions– (79%) i entre el sector privat i el públic (75%), mentre que només la meitat de les empreses tenen aliances amb el tercer sector, si bé les del sector energètic i les de serveis de consum destaquen en aquest aspecte.

L'any 2018, destaquen els resultats següents respecte a les aliances estratègiques amb organitzacions nacionals i internacionals:

- 22 empreses (16%) formen part de Forética⁵⁷ (18 el 2017)
- 19 (14%) estan integrades en el *Global Compact* (20 el 2017)
- 15 (11%) són sòcies de la Fundació SERES⁵⁸ (10 el 2017)
- 9 (7%) són membres del WBCSD⁵⁹ (12 el 2017)

Taula. Empreses que declaren aliances per tipus d'organització

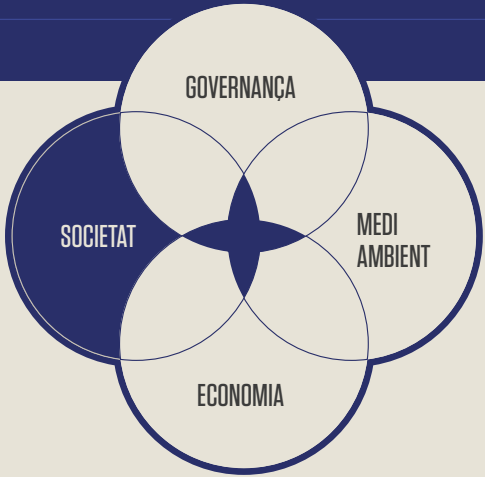
(% sobre el total d'empreses que declaren aliances en cada sector). Any 2018

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 84; Energia (7) / Indústria i construcció (20) / Béns de consum (18) / Serveis de consum (12) / Serveis financers i immobiliaris (21) / Tecnologia (6).

Sector	Tercer sector	Organismes públics	Fundacions
Energia	71%	86%	100%
Indústria i construcció	45%	80%	85%
Béns de consum	44%	78%	72%
Serveis de consum	75%	75%	83%
Serveis financers i immobiliaris	43%	67%	71%
Tecnologia	33%	67%	67%
Total	50%	75%	79%

SOCIETAT

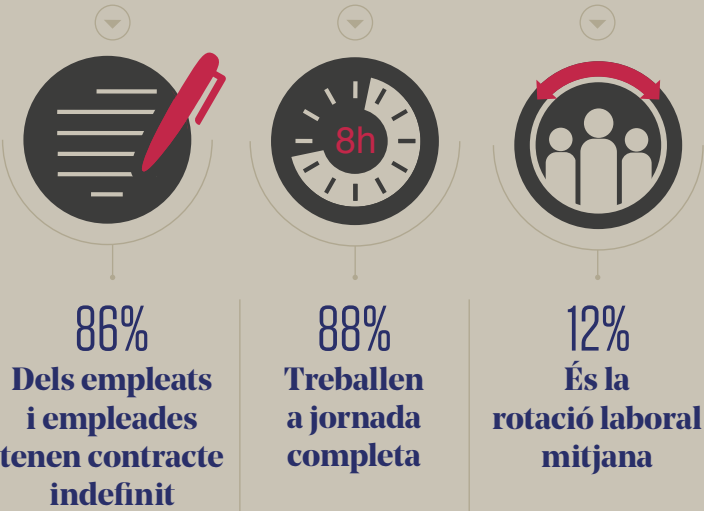
La dimensió social considera aspectes relacionats amb el treball decent i respectuós amb els drets humans, i amb les polítiques de diversitat, inclusió i no discriminació.

Aparent qualitat i estabilitat en l'ocupació

La informació divulgada per les empreses sobre les seves plantilles reflecteix unes condicions laborals que contrasten amb la realitat actual del mercat de treball espanyol.

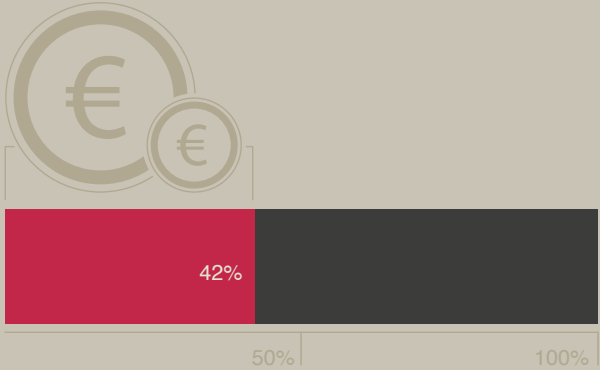
Predominen la contractació indefinida i la jornada completa, i la rotació laboral és escassa

El compromís pendent de la diversitat i la igualtat a les empreses

Les polítiques d'igualtat d'oportunitats s'han generalitzat entre les empreses (66%), encara que poques informen sobre els seus mecanismes per a afavorir unes retribucions igualitàries (27%) o sobre els seus procediments de no discriminació en la contractació (25%).

El mesurament de la bretxa salarial constitueix un repte per a les empreses, especialment en el nou context de divulgació d'informació no financera

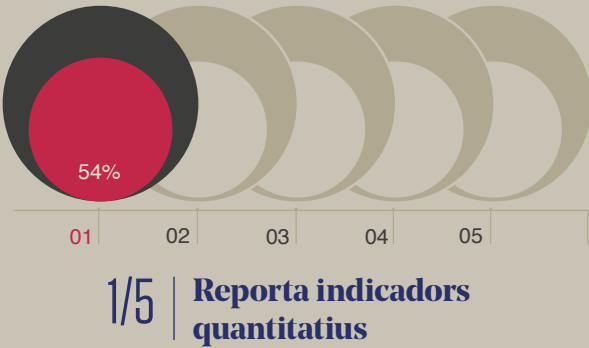

42% De les empreses reporten indicadors quantitatius sobre diferències salarials en la plantilla

Augment moderat en la conciliació de la vida laboral

Cada cop són més les empreses que fan referència a les seves polítiques de conciliació de la vida laboral i familiar (54%), si bé la qualitat de la informació continua sent deficient.

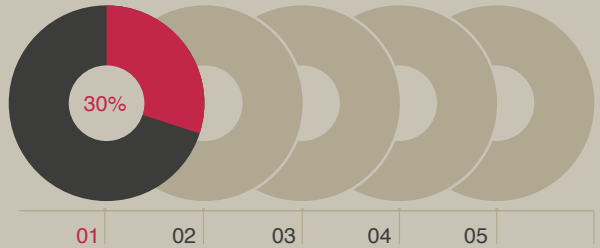
Poques empreses concreten les mesures adoptades

Lluny de la paritat

L'asimetria de gènere en les plantilles de les empreses analitzades es manté com en les edicions anteriors de l'Informe.

La presència de dones en l'alta direcció no avança el suficient

1/5 Empreses analitzades presenta una representació igual o superior al 30%

Treball decent i diàleg social

Les condicions laborals a les empreses analitzades reflecteixen una relativa estabilitat des de la perspectiva contractual, tot i que només 7 empreses indiquen el percentatge de treballadors subcontractats.

Predomina la contractació indefinida (de mitjana, el 86%) i a jornada completa (88%); les plantilles tenen una antiguitat mitjana relativament elevada (11,4 anys) i presenten una mobilitat laboral

moderada en termes de contractació i rotació dels treballadors. Són poques les empreses que reporten dades sobre aquests últims indicadors.

El 42% de les empreses estudiades (58) fan referència als seus procediments de negociació col·lectiva d'informació, consulta i negociació amb els empleats.

Taula. Característiques de les plantilles de les empreses (% sobre el total d'empreses). Any 2018

05.

Sector	% contracte indefinit	% jornada completa	Antiguitat mitjana (anys)	Taxa de contractació	Taxes de rotació
Energia	97%	98%	15,3	2%	9%
Indústria i construcció	79%	88%	7,5	8%	17%
Béns de consum	82%	82%	11,0	19%	14%
Serveis de consum	83%	87%	15,3	5%	8%
Serveis financers i immobiliaris	98%	90%	11,0	11%	9%
Tecnologia	84%	90%	10,7	6%	11%
Total	86%	88%	11,4	10%	12%

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: % contracte indefinit (80); % jornada completa (46); antiguitat mitjana (26); taxa de contractació (28); taxa de rotació (53).

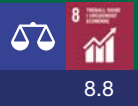
Treball infantil i treball forçós

L'any 2018, únicament el 38% de les empreses (53) fan referència a les mesures adoptades per a erradicar el treball infantil i treball forçós. Però pràcticament totes informen

d'això de manera superficial, sense especificar quin tipus de pràctiques duen a terme. Malgrat el baix percentatge, és un 10% superior al de 2018.

Polítiques OIT

Nivell de cobertura dels convenis col·lectius de les empreses

(% sobre el total d'empreses que reporten). Any 2018

La informació sobre la cobertura dels convenis col·lectius és limitada. Només el 42% de les empreses analitzades (57) indiquen el percentatge d'empleats coberts per conveni col·lectiu. És una xifra deu punts més alta que la registrada en l'edició anterior de l'Informe (2018).

La informació disponible mostra un alt nivell de cobertura. Dues de cada tres empreses tenen més del 75% de la plantilla coberta. Cal tenir en compte que, en general, les empreses reporten únicament les xifres de cobertura de les seves plantilles a Espanya.

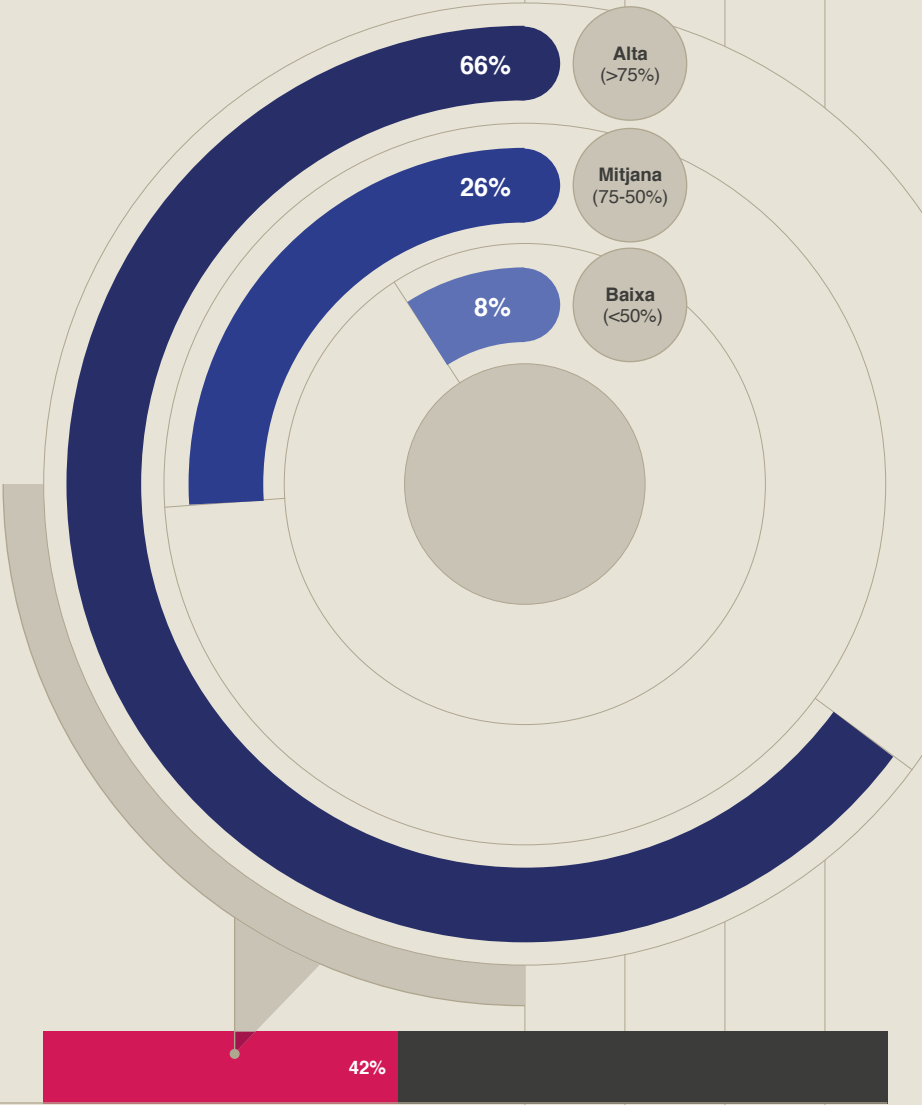
Empreses que indiquen empleats coberts per conveni col·lectiu

NO REPORTEN

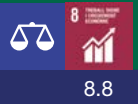
Alta: més del 75% de la plantilla està coberta per conveni col·lectiu.
Mitjana: entre el 50 i el 75% de la plantilla està coberta per conveni col·lectiu.
Baixa: menys del 50% de la plantilla està coberta per conveni col·lectiu.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137.

19.

Seguretat i salut en el treball

8.8

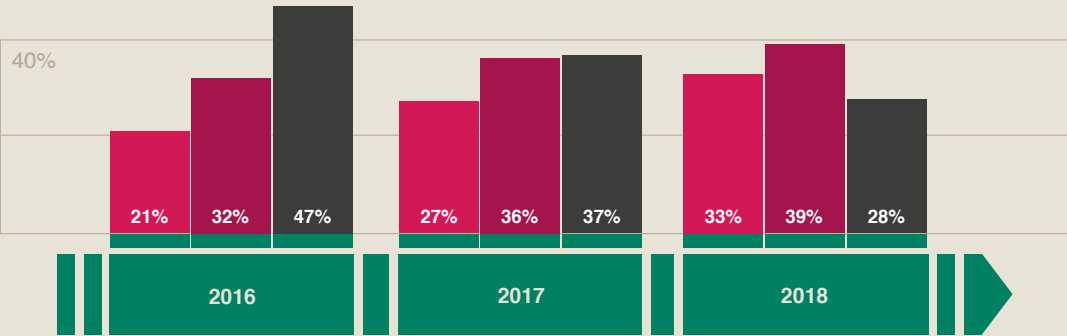
Empreses que reporten programes de prevenció de riscos laborals

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

La divulgació dels programes de prevenció de la seguretat laboral ha augmentat gairebé 10 punts en relació a l'edició anterior de l'Informe i actualment ho fan el 72% de les empreses (99).

El 2018, el 72% de les empreses divulguen programes de prevenció de riscos laborals.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

AMBICIOSA: S'exposen exhaustivament les mesures de prevenció de riscos laborals, amb indicació del nombre d'accidents i dels índex de gravetat i freqüència.

INTENCIONAL: S'informa sobre les mesures de prevenció de riscos laborals, però no es reporta informació sobre accidents, la seva gravetat o la seva freqüència.

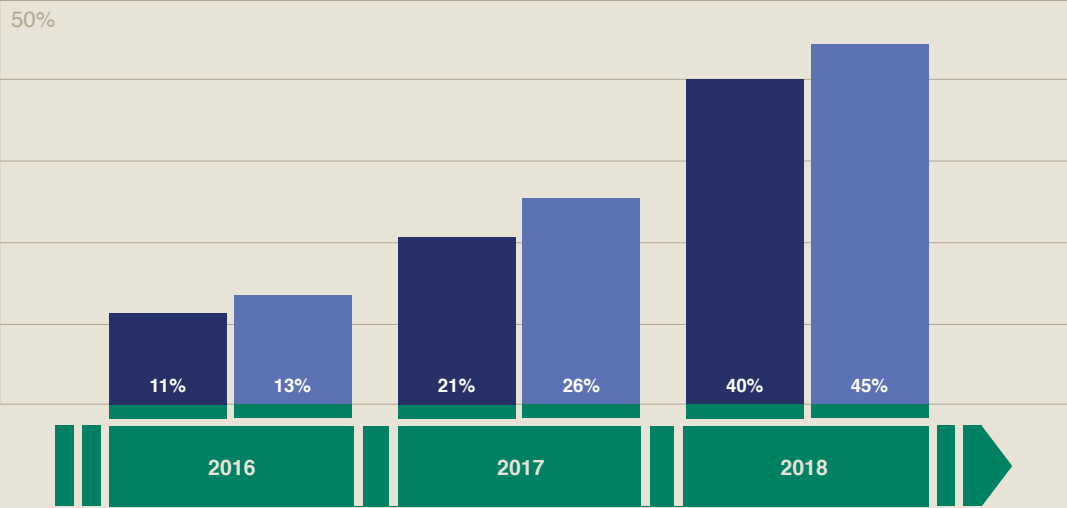
NO REPORTEN

Empreses que reporten l'índex de freqüència i de gravetat dels accidents laborals

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

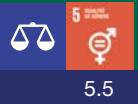
Poc més del 38% de les empreses reflecteixen en les seves memòries el nombre d'accidents laborals registrats i menys de la meitat aporten dades sobre els índex de freqüència i gravetat –el 45% i el 40%, respectivament–. Tot i això la tendència respecte a les anteriors edicions de l'Informe és clarament ascendent tal i com s'observa en el gràfic següent.

Pel que fa a les mesures correctores dels accidents laborals, només el 20% de les empreses analitzades les reporta i en la majoria dels casos ho fan de forma superficial.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141; Base 2018: 137.

Gènere i polítiques de diversitat

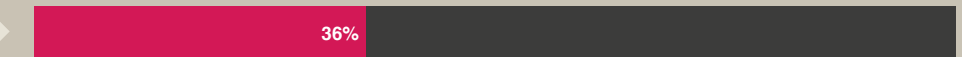
5.5

La mitjana de dones en les plantilles de les empreses analitzades és del 36%.

La presència de dones en els consells d'administració és reduïda: només 6 empreses de les 110 que disposen d'aquesta informació (5%) compten amb un 40% o més de dones en els seus consells d'administració. Aquesta proporció situa les empreses cotitzades lluny d'assolir una presència equilibrada de dones i homes, objectiu que va introduir la Llei d'Igualtat de 2007^{ix} però que no va arribar a convertir-se en norma obligatòria. Cal considerar, no obstant, que el 16% de les empreses registren percentatges superiors al 30%, el llindar establert com a meta per a 2020 en el Codi de bon govern de la CNMV.^{60ixxiv} La situació continua sent deficient i, en els últims anys, no s'han produït avanços significatius en aquesta línia.

En aquesta edició, com a novetat, es recullen les mesures implantades per a assolir la paritat en el consell d'administració de l'empresa. De les 137 empreses analitzades, 62 (el 45%) hi fan referència en les seves memòries, si bé la majoria sense concretar.

Respecte a la presència de dones en llocs directius, la situació és similar a la descrita abans, perquè encara no el 20% de les empreses tenen més d'un 30% de directives.

Taula. Empreses segons la seva proporció de conselleres
(% sobre el total d'empreses que reporten). Anys 2016, 2017 i 2018

	2016	2017	2018
Menys del 10%	34%	24%	20%
10%-20%	26%	37%	30%
20%-30%	21%	22%	28%
30%-40%	15%	12%	16%
Més del 40%	4%	5%	5%

Font: Elaboració pròpia. Base 2016: 107; Base 2017: 111; Base 2018: 110.

Taula. Empreses segons la seva proporció de directives
(% sobre el total d'empreses que reporten). Anys 2016, 2017 i 2018

	2016	2017	2018
Menys del 10%	22%	30%	22%
10%-20%	24%	26%	26%
20%-30%	27%	21%	33%
30%-40%	13%	16%	11%
Més del 40%	13%	7%	8%

Font: Elaboració pròpia. Base 2016: 45; Base 2017: 57; Base 2018: 73.

El sostre de vidre

Segons l'informe elaborat per *European Women on Boards* (EWoB),^{ixxv} associació sense ànim de lucre que compta amb el suport de la Unió Europea, els consells d'administració de les principals empreses europees estan representats per un 33% de dones de mitjana, per sota del llindar del 40% fixat per la Comissió Europea. EWoB analitza les empreses que formen part de l'indicador borsari *STOXX Europe 600* en 17

països per a elaborar el seu Índex de Diversitat de Gènere. L'any 2019, només 30 del total de les empreses analitzades (menys del 5% del total) estan a prop de l'equilibri, mentre que 53 estan dominades per homes. Únicament 28 d'aquestes 600 organitzacions estan liderades per una consellera delegada i 99 tenen una dona en els primers nivells de comandament (el 17% del total).

Polítiques de diversitat, inclusió i no discriminació

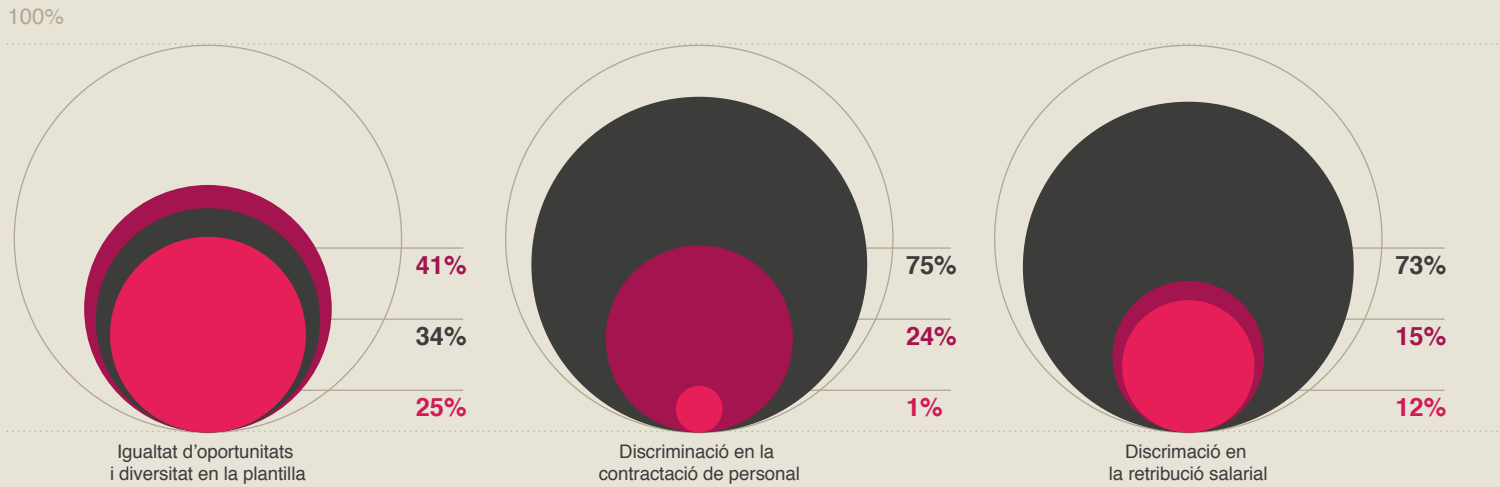
5.1 10.3

Empreses que reporten sobre les seves polítiques de diversitat, inclusió i no discriminació (% sobre el total d'empreses). Any 2018

22

Les polítiques de diversitat més presents són les d'igualtat d'oportunitats (91 empreses, el 66%), seguides de les de no discriminació salarial en la contractació de personal (34, el 25%) i, en últim lloc, les de discriminació salarial (37, el 27%).

Aquest resultat millora el de les dues edicions anteriors de l'Informe. No obstant això, la majoria de les empreses solen oferir informació de caràcter general sobre l'orientació i l'abast d'aquestes mesures, sense incloure indicadors quantitatius en les seves memòries.

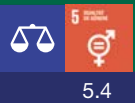
AMBICIOSA: S'enuncia informació detallada sobre els processos de contractació i els salaris alineats amb la no discriminació i la igualtat d'oportunitats, com el percentatge de persones contractades amb diversitat funcional o el percentatge de la retribució de les dones en comparació amb els homes.

INTENCIONAL: S'exposa, de manera abstracta, que existeixen processos de contractació i processos de retribució salarials en la línia de la no-discriminació i de la igualtat d'oportunitats, sense proporcionar dades concretes.

NO REPORTEN

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137.

Conciliació de la vida laboral i familiar

5.4

Poc més de la meitat de les empreses estudiades (74, el 54%) informen de les mesures adoptades per a afavorir la conciliació de la vida laboral i familiar, si bé són molt poques (15) les que concreten en què consisteixen. Per exemple, esmenten la flexibilitat horària o les sales de lactància en els centres de treball, entre altres mesures.

De les empreses analitzades (33, el 24%), molt poques informen sobre els permisos a la plantilla i poc més de la meitat d'aquestes aporten informació específica sobre les taxes de retorn. Aquestes xifres no han variat substancialment respecte a la primera edició de l'Informe (2017).

Bretxa salarial

5.1 10.3

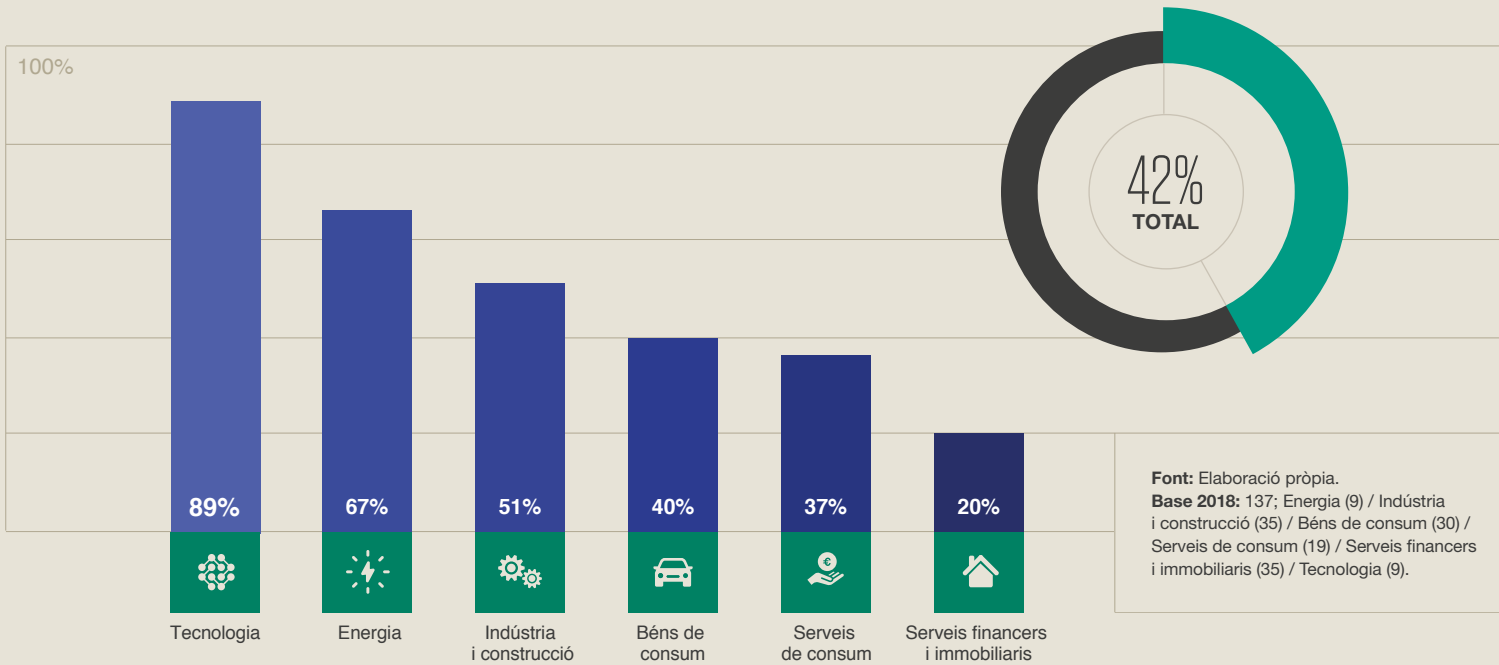
Empreses que reporten informació sobre la bretxa salarial

23

(% sobre el total d'empreses de cada sector). Any 2018

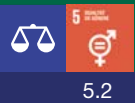
L'any 2018, el 42% de les empreses analitzades inclouen dades sobre les diferències salarials i, de les 58 empreses que reporten, el 62% (36) detallen les retribucions mitjanes per càrrecs de manera desagregada per a homes i dones i indiquen la variació, mentre que el 38% restant (22) no detallen la diferència entre càrrecs, però sí de gènere.

Sectorialment, les empreses tecnològiques i energètiques aporten més informació, seguides de les industrials i de la construcció. En canvi, les empreses menys transparents en aquest indicador són les del sector dels béns i serveis de consum i les de serveis financers.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137; Energia (9) / Indústria i construcció (35) / Béns de consum (30) / Serveis de consum (19) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

Prevenició de violències

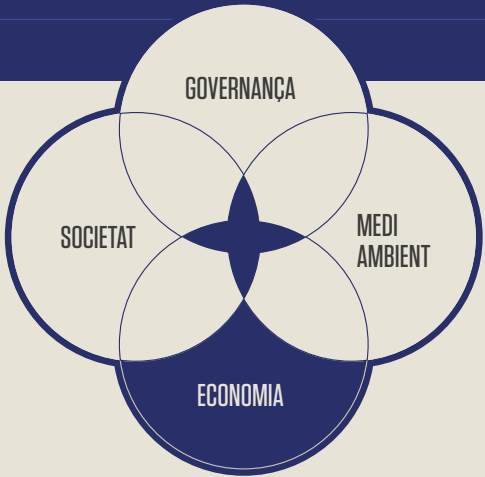
5.2

Només 3 de cada 10 empreses (48) disposen d'un protocol per a la prevenció, la detecció i l'actuació en casos d'assetjament sexual en el treball. D'aquestes, el 88% (42) no faciliten informació sobre la seva comunicació i execució.

3/10 | Disposen d'un protocol en casos d'assetjament sexual a la feina

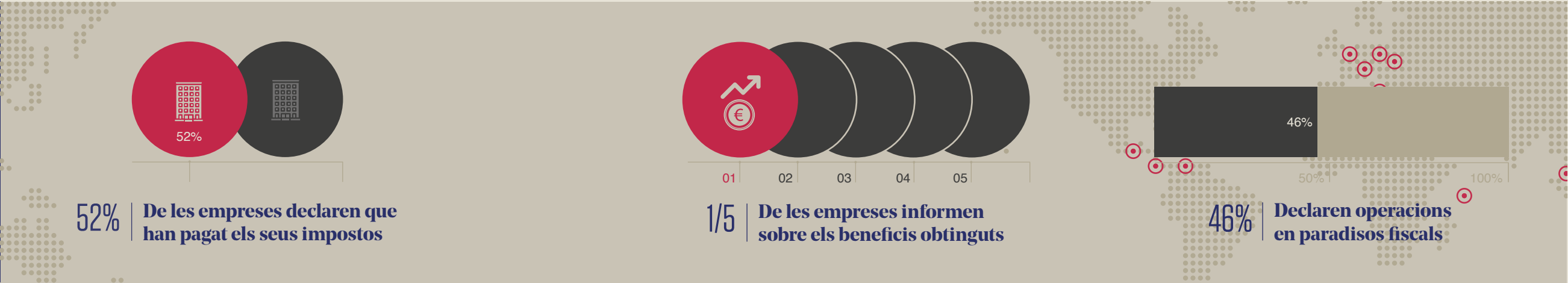
ECONOMIA

En la dimensió econòmica, considerem aspectes sobre la sostenibilitat del creixement, la innovació i la digitalització i l'adopció dels principis de l'economia circular. Com a novetat, enguany incloem un bloc d'indicadors en matèria de fiscalitat i un altre en relació a la descarbonització de l'economia.

Compromís contra el frau fiscal però poca transparència

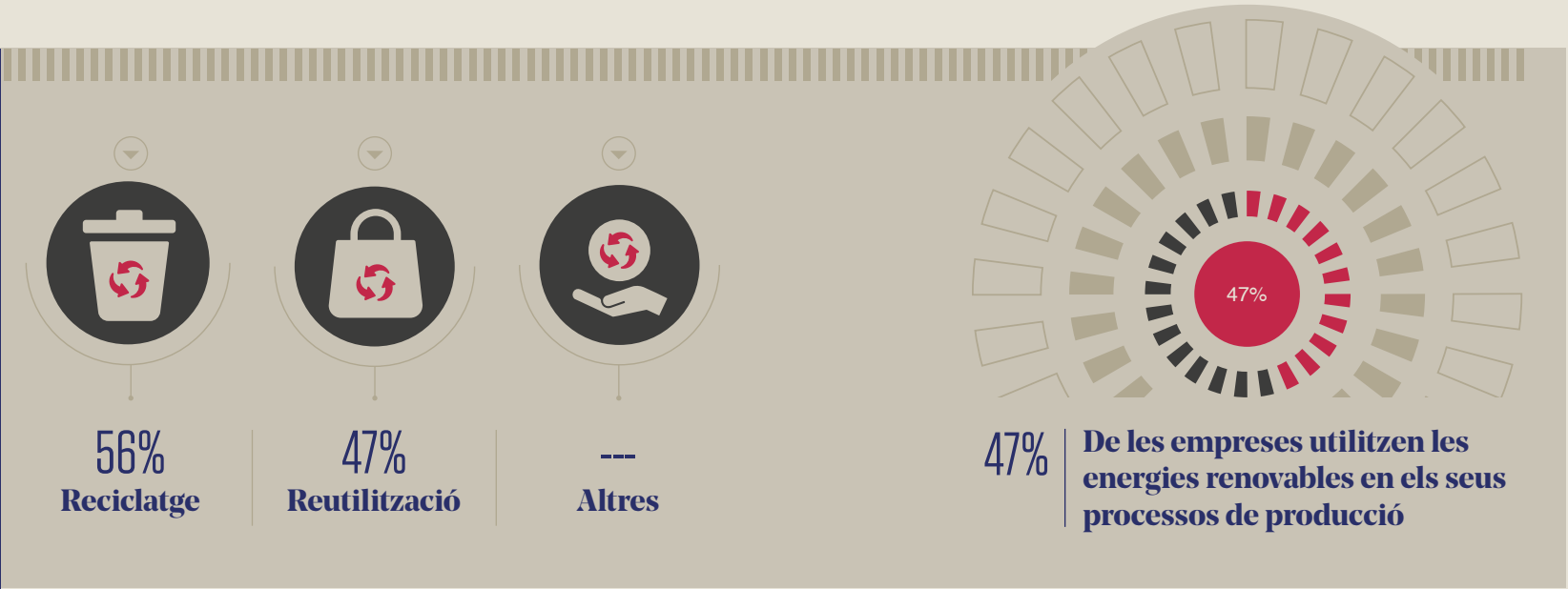
El consens de les empreses en la lluita contra el frau fiscal contrasta amb l'opacitat en el report d'informació sobre aquesta matèria.

Escassa informació sobre economia circular i descarbonització de l'economia

El reciclatge (56%) i la reutilització (47%) es van assentant progressivament entre les empreses, mentre que la reparació, la refabricació o l'ampliació de la vida del producte encara són pràctiques incipients.

Les empreses tenen marge de millora en la seva contribució a la descarbonització

La digitalització avança a un ritme desigual

El procés de transformació digital presenta majors avenços en el monitoratge dels processos i en l'ús dels big data per part del 40% de les empreses, així com en la creació de nous serveis i productes, esmentada pel 37% de les empreses.

40% | De les empreses utilitzen Big Data

37% | Mencionen nous serveis

Creixement sostingut

8

8.1

La informació sobre l'acompliment econòmic continua sent **escassa**. Només el 32% de les empreses (44) reporten xifres del valor econòmic generat i el 28% (39), del valor distribuït. L'activitat total d'aquestes empreses va generar un valor de més de 259.000 milions d'euros el 2018.

Report valor generat

Report valor distribuït

32%

28%

Taula. Valor econòmic generat i distribuït de les empreses que reporten dades (en milions d'euros). Any 2018

Sector	Valor econòmic generat	Valor econòmic distribuït
Energia	77.937,7	72.443,7
Indústria i construcció	66.680,6	62.754,8
Béns de consum	26.677,8	9.085,2
Serveis de consum	3.296,4	2.841,5
Serveis financers i immobiliaris	74.317,2	29.404,8
Tecnologia	10.729,5	36.239,1
Total	259.639,2	212.769,0

Font: Elaboració pròpia.

Valor econòmic generat. Base 2018: 44; Energia (5) / Indústria i construcció (11) / Béns de consum (11) / Serveis de consum (3) / Serveis financers i immobiliaris (9) / Tecnologia (5).

Valor econòmic distribuït. Base 2018: 39; Energia (5) / Indústria i construcció (11) / Béns de consum (10) / Serveis de consum (3) / Serveis financers i immobiliaris (5) / Tecnologia (5).

08.

Fiscalitat

16

16.5

La divulgació d'informació sobre la fiscalitat de les empreses és **insuficient**. En l'exercici 2018, únicament el 26% de les empreses (36) reporten dades sobre els beneficis obtinguts, desagregats per país, mentre que poc més de la meitat (71) declaren els impostos que han pagat, també amb xifres desagregades país per país. Finalment, el 29% de les empreses (39) informen de les subvencions públiques rebudes.

Pràcticament totes les empreses de la mostra (87%) assenyalen que disposen d'una política o estratègia fiscal que desenvolupen, encara que no l'explicitin en les seves memòries. Una dada significativa és que una proporció similar d'empreses (86%) manifesten el seu compromís per la lluita contra el frau fiscal, però la majoria ho fa de manera superficial. En aquest sentit, **només el 46% de les empreses reporten la seva presència en paradisos fiscals**.

Digitalització

9

9.4

Indicadors de transformació digital

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

Aquest apartat es basa en els indicadors que informen sobre l'aplicació d'eines de monitoratge, la millora de l'eficiència i la productivitat, la creació de noves formes de contacte amb els clients i d'innovació en els serveis i en els models de negoci.⁶¹ L'any 2018, similar a les anteriors edicions, els resultats són els següents:

► El 40% de les empreses compten amb eines per al **monitoratge dels seus processos o utilitzen big data**.

► El 37% assenyalen que la digitalització els ha suposat una millora en termes **d'eficiència i productivitat**.

► El 37% han creat **nous serveis i productes relacionats amb la digitalització** i el 27% han establert **noves formes de contacte amb els clients**.

► El 24% informen que han **generat nous models de negoci**.

Ús de sensors

46%

40%

40%

Millores en l'eficiència

36%

46%

37%

Formes de contacte amb el client

39%

29%

27%

Nous serveis

36%

35%

37%

Nous models de negoci

12%

29%

24%

2016

2017

2018

Font: Elaboració pròpia.

Base 2016: 143; Base 2017: 141; Base 2018: 137.

60%

24.

► 90

91 ◀

Economia circular

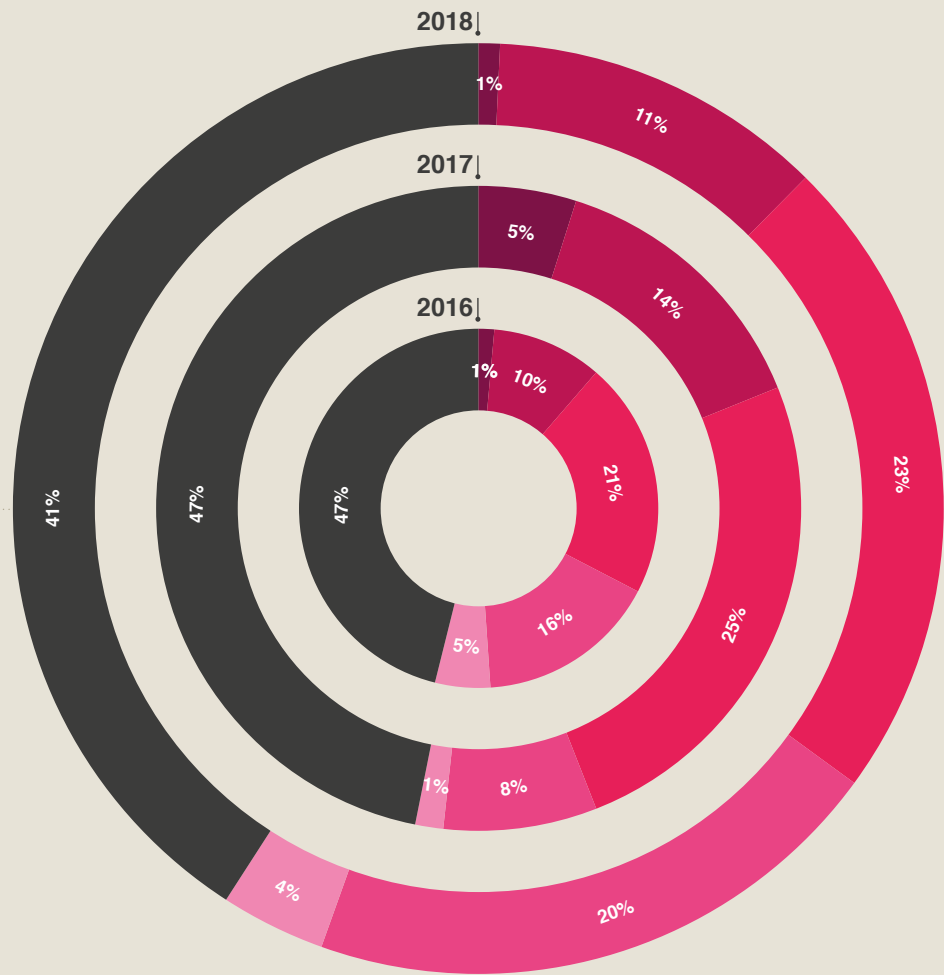
Grau d'adopció dels principis de l'economia circular

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

Els principis de l'economia circular –reutilització, reparació, reciclatge, ampliació de la vida del producte i refabricació– continuen sent una assignatura pendent per a les empreses analitzades, ja que el 41% no fan referència a aquest tema.⁶²

De les que sí ho fan, el 23% indiquen que han aplicat almenys dos d'aquests cinc principis en les seves polítiques; el 20% n'ha adoptat tres i menys del 5%, quatre. Des de la primera edició de l'Informe, no s'ha observat cap referència a mesures de refabricació de productes.

25.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

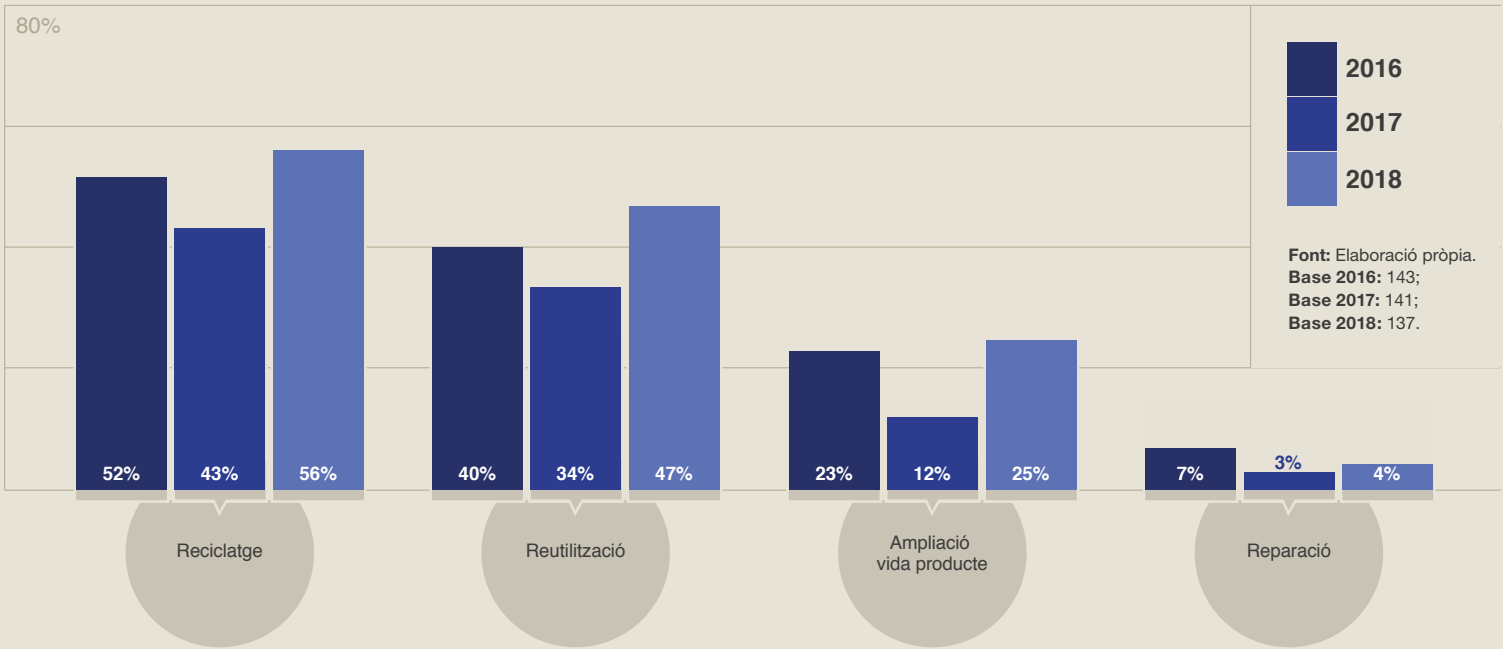
Indicadors de l'economia circular

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

El reciclatge i la reutilització, seguint la mateixa línia que en les anteriors edicions, són les polítiques més habituals entre les empreses, amb un 56% i un 47% d'esments, respecti-

vament. Prop del 25% de les empreses reporten mesures per a ampliar la vida del producte i una proporció inferior indiquen accions orientades a la reparació.

26.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143;
Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

Descarbonització de l'economia

No es disposa d'informació suficient sobre la descarbonització de l'economia, concretament sobre els indicadors relacionats amb la sostenibilitat i l'eficiència dels processos productius de les empreses.

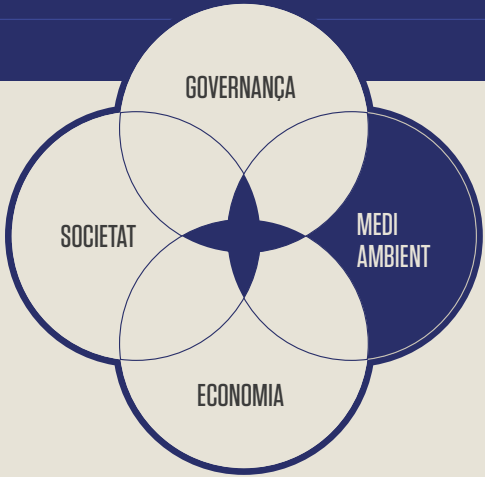
mesures d'eficiència energètica. No arriben al 20% (1 de cada 5) aquelles que han electrificat els seus processos productius.

L'any 2018, el 47% de les empreses fan referència a la utilització de les energies renovables en la producció de béns i serveis –i destaquen especialment les energètiques– i una mica més de la meitat (52%) reporten que apliquen

Únicament el 23% de les empreses estudiades inverteixen en I+D per a reduir la petjada de carboni i 1 de cada 5, en la millora dels processos i dels productes a través de les tecnologies. Només el 15% de les empreses informen de les seves inversions en mobilitat sostenible o elèctrica.

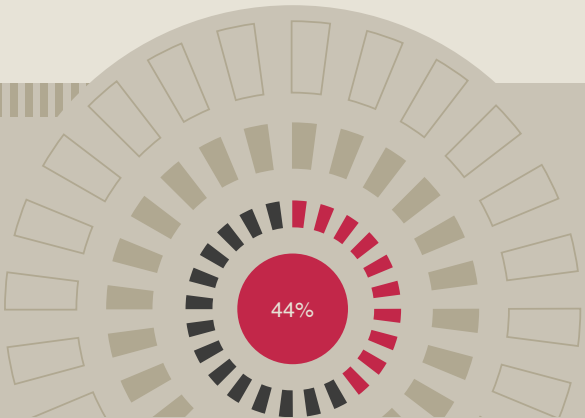
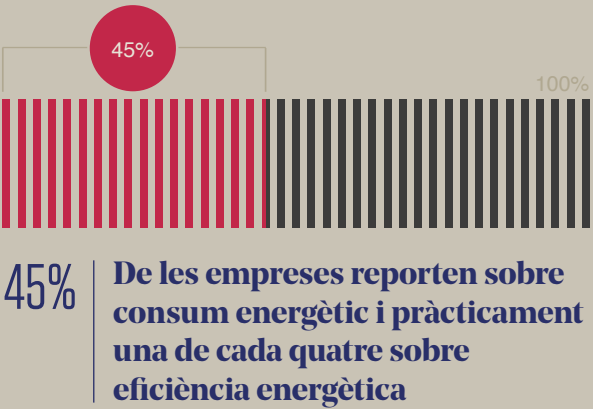
MEDI AMBIENT

La dimensió mediambiental ocupa un lloc destacat en el món empresarial. En l'horitzó de l'Agenda 2030, les empreses s'enfronten a importants reptes relacionats amb l'eficiència energètica, les energies renovables, la gestió dels residus o la reducció de les emissions d'efecte d'hivernacle. Identifiquem els indicadors que mesuren l'impacte mediambiental de les activitats empresarials i que permeten avaluar la contribució de les empreses als ODS.

Informació limitada i heterogènia en el report sobre el medi ambient

Encara que disposem de millors indicadors quantitatius respecte als dos anys anteriors, la informació divulgada encara és insuficient per a avaluar l'acompliment de les empreses en matèria mediambiental.

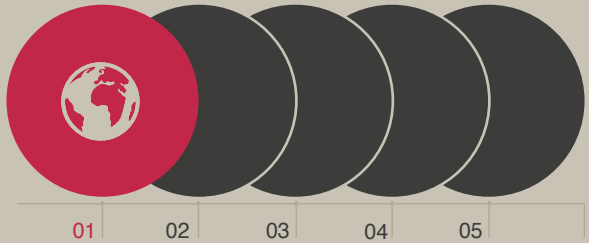

La utilització de diferents mètodes per a mesurar l'impacte mediambiental de l'activitat empresarial dificulta la seva anàlisi i comparabilitat sectorial i temporal.

Bon nivell de report sobre les polítiques mediambientals

Tres de cada quatre empreses reporten iniciatives per a la protecció del medi ambient, així com col·laboracions en diferents projectes per a mitigar l'impacte de les seves activitats.

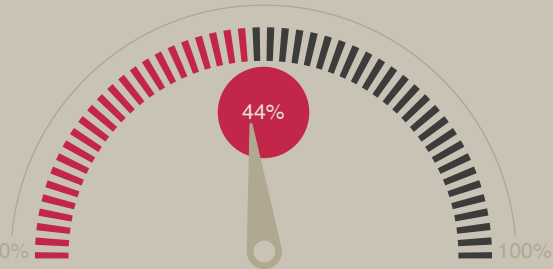
3/4 | Empreses reporten iniciatives per a la protecció del medi ambient

1/5 | Empreses informa sobre la seva inversió en política mediambiental

El repte de la reducció de les emissions i la descarbonització

El report sobre emissions de gasos d'efecte d'hivernacle millora respecte als dos últims anys, tot i que encara no s'ha generalitzat entre les empreses.

44% | De les empreses han implantat mecanismes de monitoratge d'emissions i tan sols tres de cada deu declaren haver-les reduït

● Eficiència energètica

7.3

Empreses que reporten indicadors de consum i intensitat energètica

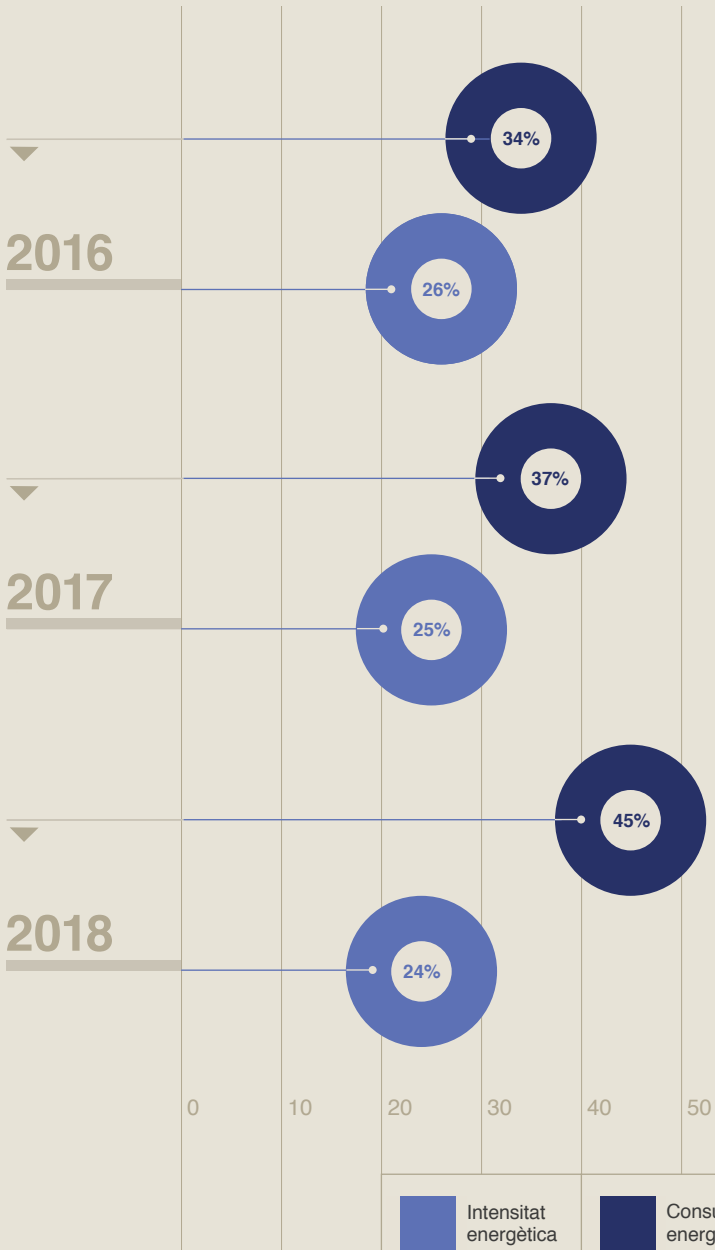
(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

La informació sobre eficiència energètica és escassa: l'any 2018 només el 45% aporten dades sobre consum i el 24% sobre intensitat energètica. Tot i això, millora el report de l'indicador del consum respecte a les dades del 2016 i 2017 però s'estanca el d'intensitat energètica.

En relació a la reducció del consum energètic, únicament el 31% de les empreses (42) reporten dades sobre aquesta temàtica. Aquest percentatge és similar al de l'edició de l'Informe de 2018 (35%). De les 25 empreses de la mostra que declaren que no han aconseguit reduir el seu consum energètic, 14 ofereixen explicacions succintes sobre aquest fet i només 1 justifica la no reducció d'una forma concreta. Les 10 empreses restants no aporten informació al respecte.

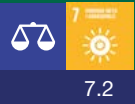
L'any 2018, el consum energètic total de les 61 empreses que reporten dades ascendeix a 503,5 milions de megawatts hora. Per sectors, el 87% del consum (435,8 MWh) correspon a les empreses energètiques i el 10% (poc més de 53 milions) al sector industrial i de la construcció. Les altres empreses contribueixen amb el 3% restant.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

27.

● Energies renovables

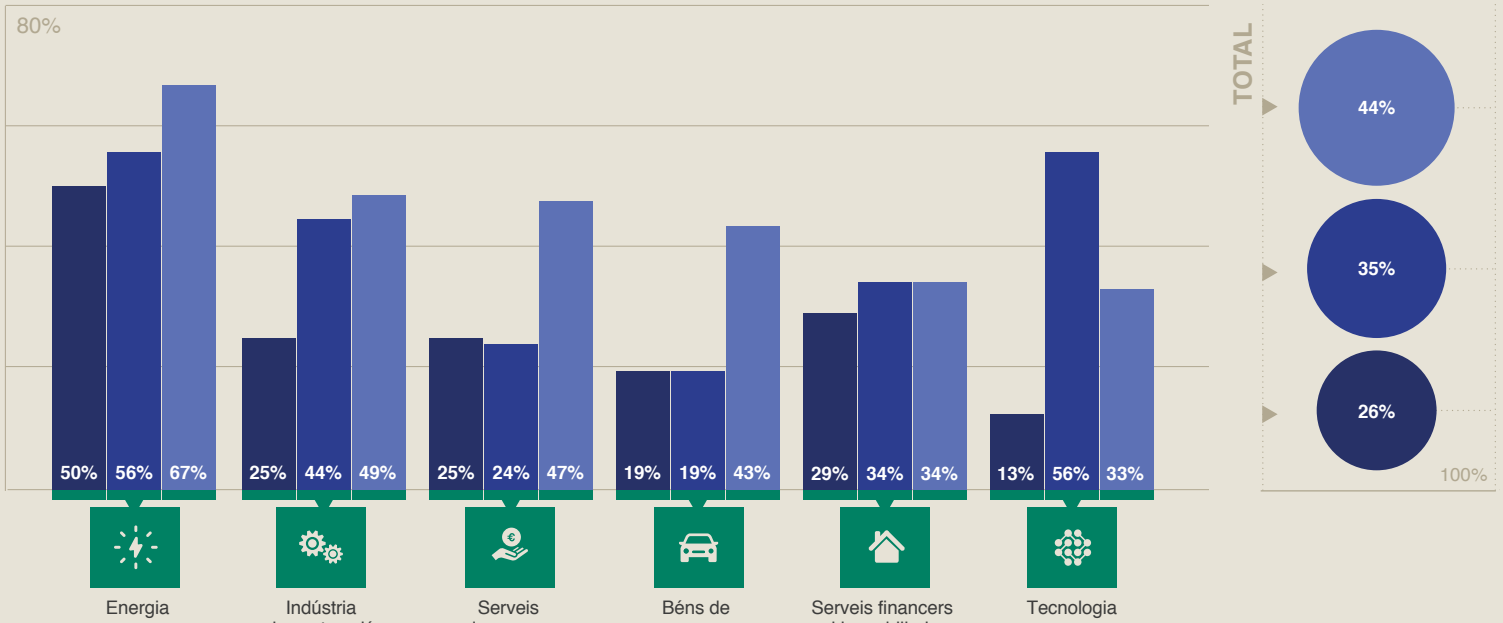
7.2

Empreses que informen sobre el consum d'energia de fonts renovables

(% sobre el total d'empreses de cada sector). Anys 2016, 2017 i 2018

Augmenta la proporció d'empreses que reporten sobre el consum d'energies renovables respecte a l'anterior edició de l'Informe (un 9% més). Així i tot la informació continua sent limitada, ja que només el 44% de les empreses (60) comuniquen aquest tipus d'informació.

Sectorialment, un nombre significatiu de les empreses energètiques (6 de 9) reporten sobre el seu consum de renovables. A la resta dels sectors, els valors són inferiors al 50% i són les tecnològiques les empreses que, proporcionalment, n'informen en menor mesura (3 de 9).

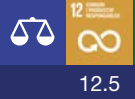

2016 2017 2018

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Energia (10) / Indústria i construcció (36) / Béns de consum (31) / Serveis de consum (20) / Serveis financers i immobiliaris (38) / Tecnologia (8).
Base 2017: 141; Energia (9) / Indústria i construcció (36) / Béns de consum (31) / Serveis de consum (21) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).
Base 2018: 137; Energia (9) / Indústria i construcció (35) / Béns de consum (30) / Serveis de consum (19) / Serveis financers i immobiliaris (35) / Tecnologia (9).

28.

Gestió de residus

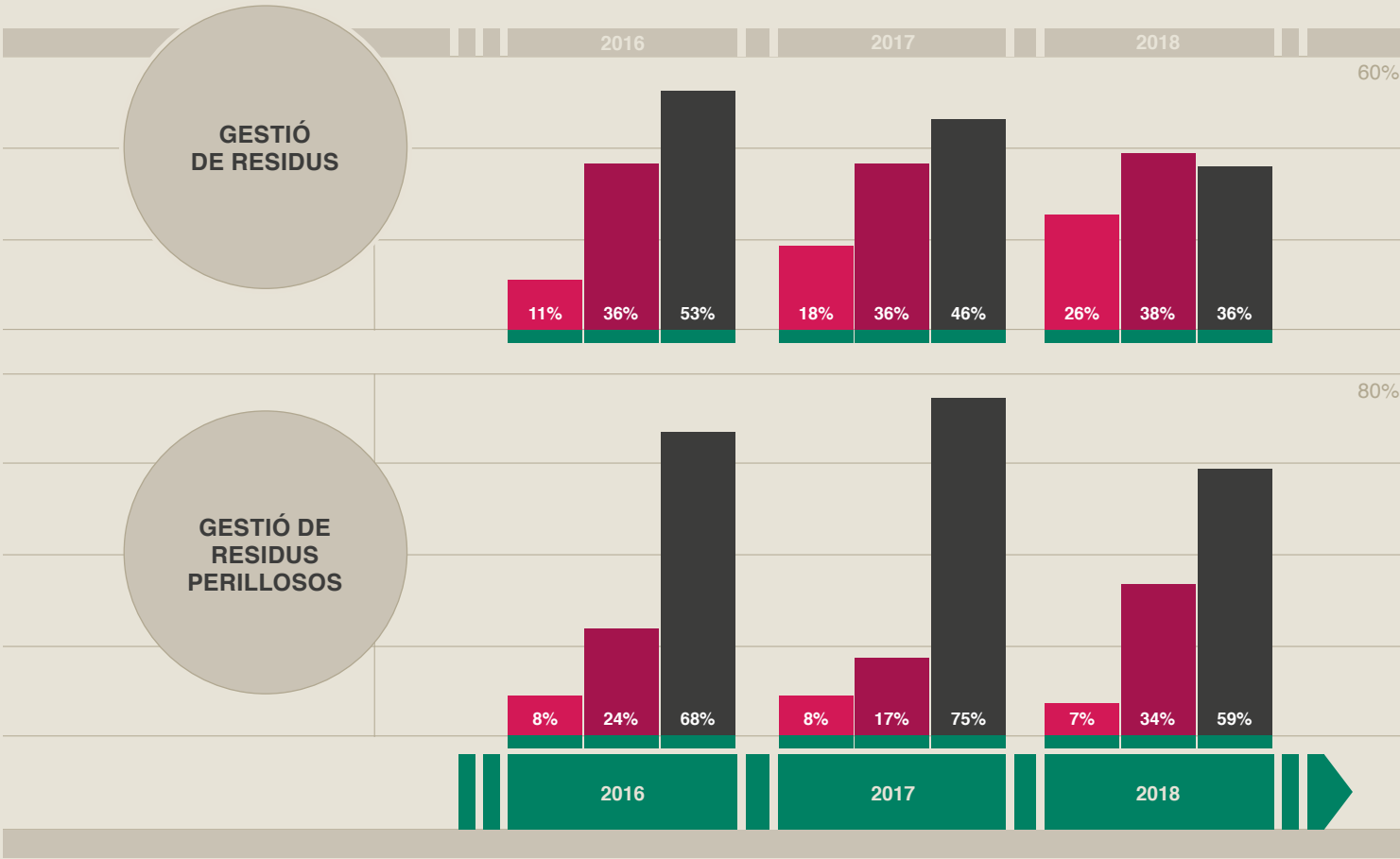
12.5

Empreses que reporten les mesures que han adoptat per a la gestió dels residus, per tipus (% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

29

Gairebé dos terços de les empreses analitzades (88, el 64%) reporten les mesures que han adoptat per a la gestió dels seus residus generats, mentre que poc més del 40% (56) divulguen informació sobre el tractament de residus perillosos.

Tot i que la proporció d'empreses que reporten informació sobre aquests indicadors ha augmentat respecte als anys anteriors, la majoria de les empreses en segueixen informant de forma banal, és a dir, sense especificar qüestions com ara l'entitat responsable de la seva gestió, el volum de residus generats, el tractament realitzat i la seva valorització.

AMBICIOSA: S'explica com i qui s'encarrega de la gestió dels residus (generals i perillosos) i s'especifiquen les tones de residus, el seu tractament i valorització.

INTENCIONAL: S'esmenta que es gestionen els residus (generals i perillosos) però no es detalla res més.

NO REPORTEN

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143; Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

Emissions

13.1

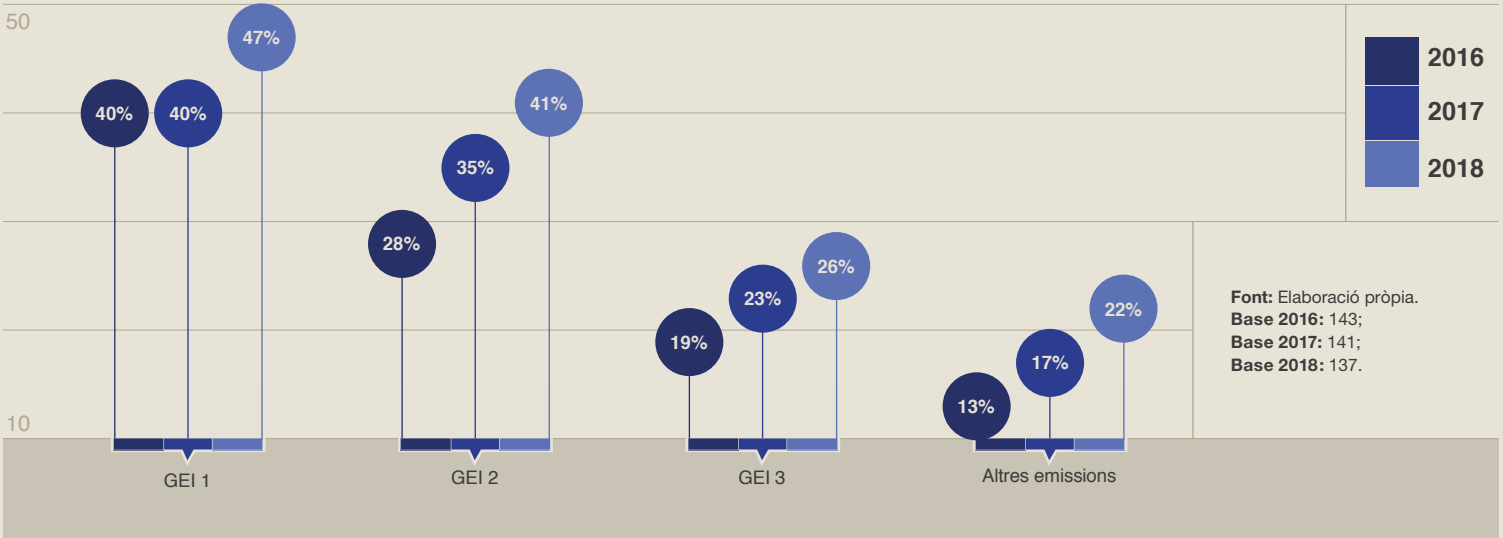
Empreses que reporten emissions d'efecte hivernacle

(% sobre el total d'empreses). Anys 2016, 2017 i 2018

30

L'any 2018, el 47% de les empreses analitzades (65) reporten informació sobre les emissions d'abast 1 i, en una proporció inferior, sobre les emissions d'abast 2 (el 41%, 56) i d'abast 3 (el 26%, 36).⁶³ Un 21,9% de les empreses (30 de 137) aporten informació sobre un altre tipus d'emissions, com òxids de sofre i de nitrogen.

- Només el 31% de les empreses informen sobre la reducció de les emissions, la qual cosa suposa una lleugera disminució de la xifra d'empreses respecte a l'edició anterior. És rellevant assenyalar que tan sols 10 empreses aporten informació sobre aquest tema.
- El 2018, 16 empreses reporten la compra de certificats, un nombre similar al registrat en les dues edicions anteriors.

Font: Elaboració pròpia.
Base 2016: 143;
Base 2017: 141;
Base 2018: 137.

A partir de la informació disponible calculem, amb finalitats il·lustratives, el volum d'emissió de gasos de les empreses analitzades. Per a cada tipus d'emissions i, des d'una perspectiva sectorial, destaca el següent:

- Les 65 empreses que reporten emissions d'abast 1 generen un total de 104 milions de tones de CO₂. Més de la meitat del volum d'emissions (56,4 milions) és produït per sis empreses del sector energètic i prop del 30% (32,8 milions), per 11 empreses de serveis de consum. Les empreses industrials i de la construcció (19) generen, aproximadament, el 12% (12,2 milions).
- Les 56 empreses que reporten emissions d'abast 2 generen un total de 35,9 milions de tones de CO₂. Les empreses de serveis de consum produeixen el 70% (24,7 milions) del volum total registrat.
- Les 36 empreses que reporten emissions d'abast 3 generen un total de 70 milions de tones de CO₂ que, en la seva major part, procedeixen de 4 empreses del sector energètic (55,9 milions, el 80% del total) i, en menor mesura, de 9 empreses del sector industrial i de la construcció (10,9 milions, el 15% del total).

► Generació de CO₂ per part de les empreses analitzades el 2018

209 Milions de tones de CO₂

Polítiques i inversió mediambiental

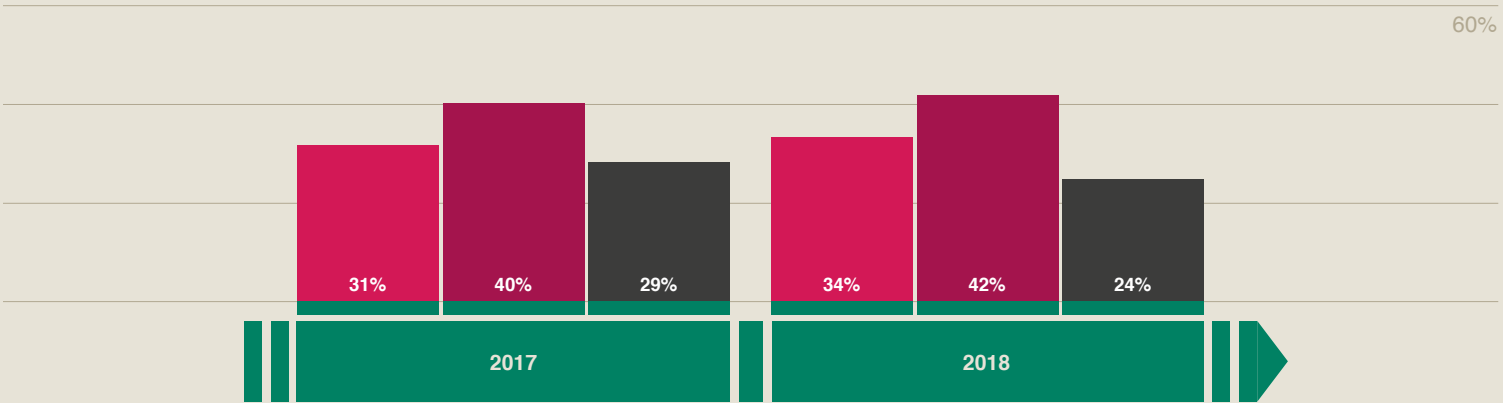

Empreses que reporten sobre polítiques i programes mediambientals

(% sobre el total d'empreses). Anys 2017 i 2018

Tres quartes parts de les empreses (103) reporten accions orientades a la protecció del medi ambient. Respecte a l'edició anterior de l'Informe, hi ha un major número d'empreses que informen sobre aquesta matèria. Entre les que

proporcionen dades, un percentatge significatiu no detallen les accions ni les xifres d'inversió, sinó que tan sols apunten les seves col·laboracions amb organismes i entitats que treballen en aquest camp.

AMBICIOSA: Es detallen les accions pròpies i els projectes de col·laboració amb associacions de mesura i prevenció dels impactes ambientals de l'empresa, amb xifres d'inversió i beneficiaris.

INTENCIONAL: S'esmenten els projectes propis i les accions en col·laboració amb altres organismes (majoritàriament ONG) que tenen com a objectiu la protecció del medi ambient.

NO REPORTEN

Font: Elaboració pròpia.
Base 2017: 141; Base 2018: 137.

31.

Empreses que reporten sobre polítiques mediambientals, segons la seva tipologia

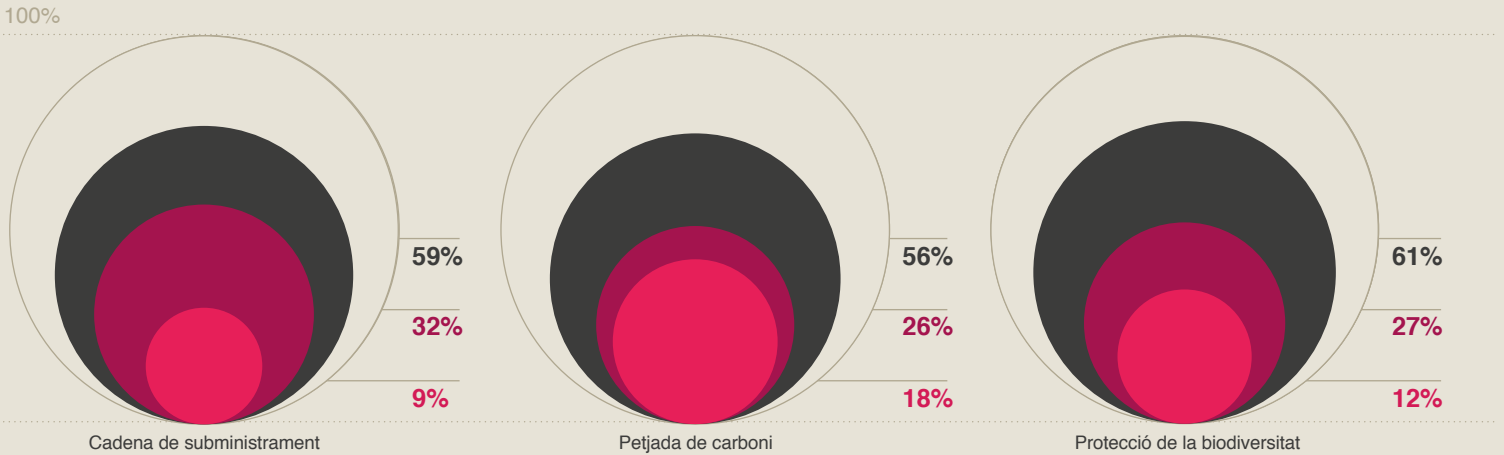
(% sobre el total d'empreses). Any 2018

Entre les polítiques mediambientals adoptades, es distingeix entre les relacionades amb la cadena de subministrament, la petjada de carboni i la protecció de la biodiversitat. En concret:

El 41% de les empreses (56) indiquen mesures de control de la cadena de subministrament, sobre la reducció de la petjada de carboni.

El 44% (60) esmenten que **monitoren les emissions**.

El 39% de les empreses reporten accions de **protecció de la biodiversitat**.

AMBICIOSA: Es reporten amb detall les polítiques de control mediambiental de la cadena de subministrament, es detalla el seguiment de la petjada de carboni de l'empresa i com es gestiona, i s'exposen les accions incloses en el programa de protecció de la biodiversitat.

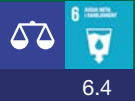
INTENCIONAL: Es manifesta la voluntat de controlar la cadena de subministrament en termes mediambientals, de seguiment de la petjada de carboni i de protecció de la biodiversitat, però no s'exposa cap política.

NO REPORTEN

Font: Elaboració pròpia.
Base 2018: 137.

32.

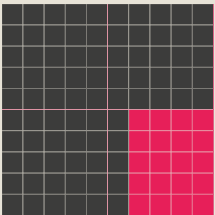
Consum d'aigua

Prop del 45% de les empreses (61) comuniquen el seu consum d'aigua, proporció superior a la registrada en les anteriors edicions de l'Informe, que se situa al voltant del 38%. Cal destacar que només 9 empreses aporten dades sobre el consum d'aigua reciclada i 11, sobre el consum d'aigua reutilitzada.

És rellevant destacar la gran disparitat de les dades sobre el consum d'aigua en funció de la naturalesa del sector, perquè és molt superior en les empreses del sector industrial i de la construcció (30.841,8 milions de m³ d'un total de 32.457, això és, el 95%), mentre que les empreses dels sectors financer (4,8 milions de m³) i tecnològic (0,8 milions de m³) són les que menys aigua consumeixen.

Inversió medioambiental

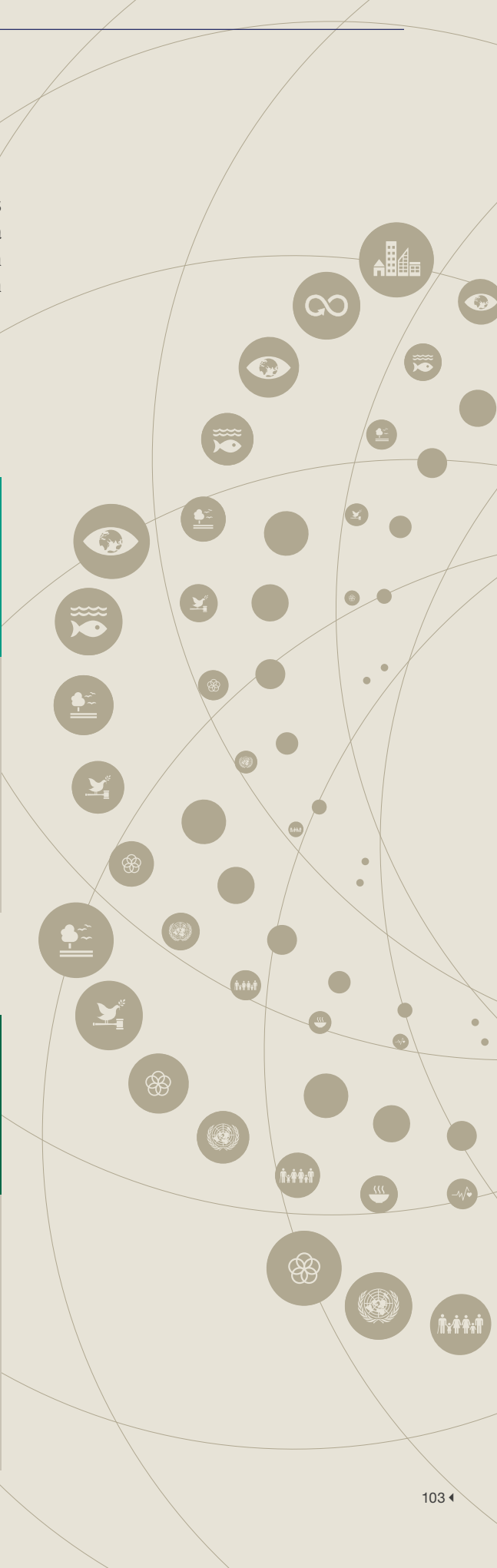

20% De les empreses (29) informen sobre l'import que dediquen a inversions mediambientals

DECÀLEG PER A LA TRANSFORMACIÓ

Al llarg d'aquest Informe s'ha apuntat la rellevància del sector privat, i en concret de les empreses, com a agents de canvi essencials per a accelerar la implementació de l'Agenda 2030 a Espanya. Com a recomanacions, des de l'Observatori dels ODS presentem un decàleg amb deu punts de reflexió i acció per a aconseguir la consecució dels ODS en l'horitzó de 2030.

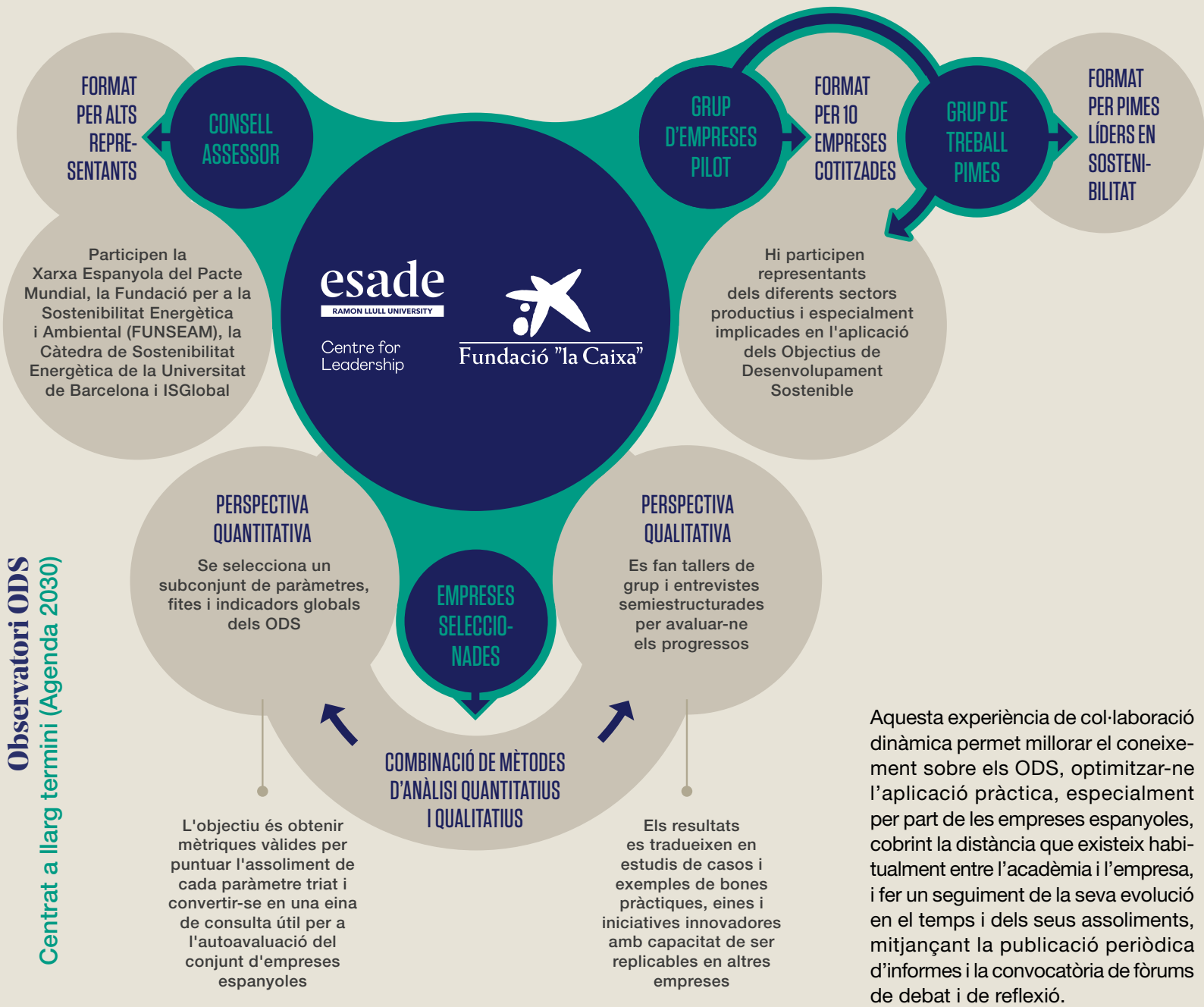
01.	Les empreses són corresponsables de liderar la transformació per a aconseguir el desenvolupament inclusiu i sostenible descrit en els objectius de l'Agenda 2030.	Les empreses han de contribuir a la sostenibilitat més enllà dels límits de la pròpia organització, col·laborant amb les administracions públiques, la societat civil i les comunitats on operen. L'aportació de valor local als <i>stakeholders</i> s'ha de completar amb una visió més àmplia de generació de valor per al conjunt de la societat i el planeta (impacte global).
02.	La implicació de l'alta direcció és essencial per a aportar propòsit, visió i ambició en la responsabilitat de liderar les empreses sostenibles del segle XXI.	Les empreses han d'activar mesures immediates en la lluita contra la crisi climàtica, amb l'objectiu d'aconseguir limitar l'escalfament global en els pròxims anys. Això implica consolidar el camí per a la transició energètica i explorar totes les possibilitats que ofereix l'economia circular i la digitalització.
03.	És necessari alinear l'Agenda 2030 i els ODS amb el propòsit, l'estratègia i el model de negoci de les nostres empreses, aprofitant la seva capacitat d'innovació.	Les empreses han d'avançar cap a models de governança que incorporin criteris de sostenibilitat. Això implica, entre altres coses: assegurar que s'estableixi la formació i capacitat per a les habilitats apropiades en aquest àmbit per als membres de la junta i els directius; integrar la sostenibilitat en totes les pràctiques empresarials i la presa de decisions; i vincular la remuneració d'executius i directius amb l'èxit de les polítiques de sostenibilitat.
04.	Cal aprofitar el potencial de les aliances (ODS 17) per a aportar valor al conjunt de la societat i al planeta.	Les empreses han de contribuir a la sostenibilitat més enllà dels límits de la pròpia organització, col·laborant amb les administracions públiques, la societat civil i les comunitats on operen. L'aportació de valor local als <i>stakeholders</i> s'ha de completar amb una visió més àmplia de generació de valor per al conjunt de la societat i el planeta (impacte global).
05.	Les empreses han d'actuar per a frenar la crisi climàtica i reduir la petjada de carboni, servint-se del potencial de l'economia circular i la digitalització.	Les empreses han d'activar mesures immediates en la lluita contra la crisi climàtica, amb l'objectiu d'aconseguir limitar l'escalfament global en els pròxims anys. Això implica consolidar el camí per a la transició energètica i explorar totes les possibilitats que ofereix l'economia circular i la digitalització.
06.	És essencial situar la sostenibilitat en el model de governança empresarial i en totes les pràctiques i decisions empresarials.	Les empreses han d'avançar cap a models de governança que incorporin criteris de sostenibilitat. Això implica, entre altres coses: assegurar que s'estableixi la formació i capacitat per a les habilitats apropiades en aquest àmbit per als membres de la junta i els directius; integrar la sostenibilitat en totes les pràctiques empresarials i la presa de decisions; i vincular la remuneració d'executius i directius amb l'èxit de les polítiques de sostenibilitat.
07.	Les empreses han d'adoptar una aproximació integrada, enfocada a la gestió del rendiment.	Les empreses no poden continuar centrant l'anàlisi del rendiment (riscos i oportunitats) exclusivament en els actius financers. S'han d'integrar també les anàlisis de materialitat, tots aquells elements vinculats al capital social i natural, i d'aquesta manera ser rendibles alhora que sostenibles, i viceversa.
08.	Cal divulgar la informació no financera, sobre la base dels estàndards internacionals, de manera exhaustiva i transparent.	És imprescindible convertir el report en una pràctica habitual de totes les empreses. Aquest s'ha d'elaborar de manera integral sobre la base d'indicadors i estàndards internacionals de qualitat. El bon report no sols permet prendre decisions més informades, sinó que també millora la reputació, la confiança dels propis <i>stakeholders</i> , la capacitat d'atracció de talent jove, l'atracció de capital i la qualitat del diàleg amb la resta dels agents socials.
09.	Cal invertir en els empleats i empleades per a corregir i evitar les desigualtats de gènere o de diversitat cultural dins de l'empresa.	Les empreses han d'acabar amb les desigualtats per raons culturals o de gènere, han de compensar als treballadors i treballadores de manera justa i han d'aportar beneficis més enllà dels salaris. Aquests beneficis han d'incloure una formació que permeti als treballadors adquirir els coneixements i desenvolupar les habilitats necessàries per a adaptar-se a un món en constant canvi. És necessari fomentar dins de l'empresa els valors de la diversitat i la inclusió, la dignitat i el respecte.
10.	Les empreses han d'avançar cap a un tracte just i ètic en les operacions, en la cadena de valor i en les relacions amb altres organitzacions.	Totes les empreses han de tractar de manera justa i ètica als proveïdors i a la resta de les organitzacions amb les quals operen. Per a això, han d'incorporar-se les recomanacions de l'OCDE i d'altres organismes internacionals en les pràctiques d'anàlisi de risc i <i>compliance</i> .

L'Observatori dels Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Observatori dels ODS és una aliança (ODS 17) entre actors compromesos amb els ODS representants de diversos enfocaments i generadors de distintes modalitats d'impacte social (lideratge empresarial afí als ODS, debat social i conscienciació pública, generació de coneixement, etc.), impulsada des de les ciutats de Barcelona i Madrid.

L'objectiu principal de l'Observatori és facilitar el compromís del sector privat en l'Agenda Global, actuant com a punt de referència i font d'inspiració, i donar suport en el camp del desenvolupament sostenible.

Observatori ODS
Centrat a llarg termini (Agenda 2030)

La missió de l'Observatori és:

- 01 La millora de la comprensió i la conceptualització de la naturalesa i les formes que adopta el paper del sector privat en la contribució a l'assoliment dels ODS.
- 02 L'observació transversal i longitudinal del compliment dels ODS per part d'un grup rellevant i sectorialment representatiu d'empreses espanyoles.

Origen i definició dels ODS

- 27 SEPT. 2015
L'ONU APROVA
ELS ODS
- SÓN: 17 ODS DE COMPLIMENT URGENT
► AMB: 169 METES
► ESTAN: INTERCONNECTATS
- L'AGENDA 2030 ASPIRA A UNA TRANSFORMACIÓ DE LA SOCIETAT I DELS SEUS PATRONS DE PRODUCCIÓ I CONSUM

20152030

El 27 de setembre de 2015, després d'un llarg procés multilparticipatiu de treball, els governs dels països membres de l'Assemblea General de les Nacions Unides (ONU) van aprovar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). El document en qüestió es titula **Transformar el nostre món: L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible**.

Els ODS són 17, concretats en 169 metes, i combinen les tres dimensions del desenvolupament sostenible: econòmica, social i mediambiental.

Els ODS són objectius d'aspiració i pretenen guiar, de manera coordinada, l'acció mundial col·lectiva dels propers quinze anys per tal d'adoptar mesures que aconseguixin acabar amb els grans problemes del planeta; posar fi a la pobresa i a la desigualtat, protegir el medi ambient; afavorir el desenvolupament sostenible, i garantir que totes les persones viuen en pau i prosperitat "sense que ningú es quedi enrere" ("No One Left Behind").

Els ODS verbalitzen i estableixen, per primera vegada, uns objectius comuns, universalment aplicables i contrastables. Aquests objectius incumbeixen als governs, a les empreses i a la societat civil en general, pressuposant que són una oportunitat per potenciar el diàleg entre tots ells i per contribuir a la seva acció responsable, col·laborativa, coordinada i en aliances.

Els ODS no són d'aplicació obligatòria, però 193 estats s'hi van comprometre en signar la resolució de l'ONU i han desplegat també una sèrie d'incentius per implicar-hi el sector privat, des de les microempreses fins a les multinacionals.

107 ◀

